

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

I Z V J E Š Ć E
MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA
U 2014. GODINI

Zagreb, ožujak 2015.

PREGLED SADRŽAJA

1. UVOD	1
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ).....	6
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ).....	21
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ).....	62
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ).....	69
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	101
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA	102
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE	102
9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE	103
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE.....	105
11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA	106
12. LJUDSKI POTENCIJALI.....	107

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije	1
1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti	3
1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije	4
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)	6
2.1. Preventivne aktivnosti	7
2.2. Javni red i mir	10
2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći	11
2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja	13
2.5. Pronalaženje osoba i predmeta	15
2.6. Specijalna policija	16
2.7. Protueksplozijska zaštita	17
2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora	18
2.9. Inspekcijski nadzor	19
2.10. Međunarodna policijska suradnja	20
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ)	21
3.1. Organizirani kriminalitet	23
3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	26
3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija	31
3.2.1. Suzbijanje korupcije	31
3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca	33
3.2.3. Visokotehnoški kriminalitet	35
3.2.4. Suzbijanje sive ekonomije	37
3.2.5. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo	38
3.2.6. Međunarodne obveze i aktivnosti	40
3.2.7. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	40
3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu	46
3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	49
3.4. Opći kriminalitet	52
3.4.1. Kriminalitet nasilja	53
3.4.2. Imovinski kriminalitet	54
3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	54
3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja	57
3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja	58
3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji	58
3.6.1. Kriminalitet djece	59
3.6.2. Nasilje u obitelji	60
3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece	61
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ)	62
4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama	63
4.2. Vrste prometnih nesreća	63
4.3. Uzroci prometnih nesreća	64
4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama	64
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću	65
4.6. Kaznena djela u prometu	65
4.7. Nadzor prometa	66
4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja	67
4.9. Mobilna jedinica prometne policije	68

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ).....	69
5.1. Državna granica i granični prijelazi	70
5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima	72
5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima	72
5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH	73
5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku.....	73
5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske	74
5.5. Zlouporaba putnih dokumenata	74
5.6. Prekogranični kriminalitet.....	75
5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga	75
5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila	76
5.7. Ostali poslovi granične policije.....	76
5.8. Nezakonite migracije.....	76
5.9. Postupci prema strancima	79
5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici	79
5.11. Prisilna udaljenja stranaca	80
5.12. Povreda državne granice	80
5.13. Poslovi pomorske policije.....	81
5.14. Poslovi aerodromske policije	83
5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice	85
5.16. Prihvatni centar za strance	85
5.17. Azil	86
5.18. Pristupanje Schengenskom prostoru	88
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	101
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....	102
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE.....	102
9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE	103
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	105
11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA.....	106
12. LJUDSKI POTENCIJALI	107
13. PRILOZI:	
13.1. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2014.	1 – 95
13.2. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja 2005. – 2014.	1 - 18

Na temelju **čl. 4. Zakona o policiji** (NN 34/11, 130/12, 89/14 i 151/14)
ministar unutarnjih poslova podnosi

I Z V J E Š Ć E

O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA U 2014.

1. UVOD

1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije

Policija je javna upravna služba u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova čija je misija zaštita i spašavanje života, osobnog integriteta i imovine sa svrhom da stanje javnog reda, sigurnosti i pripravnosti bude na najvišoj mogućoj razini, a vođena je težnjom da održi takve uvjete u društvu koji će građanima omogućiti da se osjećaju slobodno, sigurno, zaštićeno i zbrinuto od svih oblika nasilja, nesretnih slučajeva, elementarnih nepogoda i katastrofa, a da se trend negativnih pojava, događaja i posljedica kreće prema nultoj točki ugrožavanja.

Policijski poslovi su: sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja; pronalaženje osoba osumnjičenih za kaznena djela i prekršaje; osiguranje dostupnosti osumnjičenih osoba mjerodavnim tijelima; izvidi kaznenih djela i prekršaja; pronalazak nezakonito stečene imovine; pronalazak osoba i predmeta; nadzor i osiguranje javnih okupljanja; nadzor i osiguranje prometa na cestama; nadzor i osiguranje na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi; nadzor kretanja i boravka stranaca te njihov prihvata; osiguranje i zaštita određenih osoba, objekata i prostora; osiguranje i zaštita uhićenih i pritvorenih osoba; poslovi protueksplozijske zaštite; poslovi specijalne policije i inspekcijски nadzor.

Da bi policija ispunila svoju misiju i postigla **glavni strateški cilj – smanjenje opasnosti od kažnjivih ponašanja** – svoju je cjelokupnu aktivnost u 2014. usmjerila na **četiri posebna cilja: (1) poboljšati sprječavanje kažnjivih ponašanja; (2) poboljšati suzbijanje kriminaliteta; (3) povećati sigurnost prometa na cestama i (4) jačati sigurnost na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.**

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini za građane ima posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvitku društva na svim poljima.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe osiguranja javnog reda, istraživanje kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa, sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno, potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedopuštena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije što može rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Temeljna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru.

Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj je mjeri nemoguće unaprijed predvidjeti ili spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastanku štetnih ili tragičnih posljedica.

Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave – iz koje proizlaze dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na polju javne sigurnosti - građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, otkriva i suzbija, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu, društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima utječe na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Program sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi čini poseban skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, zračnom i plovnom prometu, uz istodobno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu, izuzetno je zahtjevna zadaća. To više, što se aktivnostima granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju, Europske unije i šire međunarodne zajednice.

1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti

Djelokrug Ministarstva unutarnjih poslova čine poslovi održavanja javnog reda i sigurnosti. Problemi javne sigurnosti su **kažnjiva ponašanja** (kaznena djela, prekršaji, prijestupi...), **nesreće** i **elementarne nepogode** (požari, prirodne nepogode, zagađenja okoliša, epidemije, terorizam, rat...) koji ugrožavaju život, osobni integritet, imovinu, gospodarstvo te vrijednosti demokratskog društva sa štetnim, tragičnim ili katastrofalnim posljedicama.

Policijski poslovi u Ministarstvu unutarnjih poslova organizirani su u **Ravnateljstvu policije** (na nacionalnoj razini), kao središnjoj ustrojstvenoj jedinici i dvadeset policijskih uprava sa sjedištem u županijama i Gradu Zagrebu (na regionalnoj razini). U sastavu policijskih uprava je 185 policijskih postaja – 139 temeljnih, 20 prometnih, 14 graničnih, šest aerodromskih i šest pomorskih (na lokalnoj razini).

Unutar navedenog organizacijskog ustroja sistematizirana su **31.254 radna mjesta**, od kojih **25.315** radnih mjesta **policijskih službenika**. Popunjena su **20.562** sistematizirana radna mjesta policijskih službenika ili 81,2% od kojih je 3.581 ili **17,4% žena**.

Od ukupnog broja policijskih službenika na poslovima sprječavanja kažnjivih ponašanja u 2014. godini prosječno su bila angažirana 8.884 policijska službenika, na poslovima suzbijanja kriminaliteta 3.133, na poslovima sigurnosti prometa na cestama 1.781, a na poslovima sigurnosti na granici, u zračnom prometu i plovidbi 5.885 policijskih službenika. Za ostvarenje programa sprječavanja kažnjivih

ponašanja prosječno je utrošeno **1,399 milijardi kuna**, za program suzbijanja kriminaliteta **494 milijuna kuna**, za sigurnost cestovnog prometa **281 milijun kuna**, a za sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi **927 milijuna kuna**.

1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije

Kako se pitanjima javnog reda i sigurnosti te kakvoćom života građana bave i druga ministarstva, tijela i službe koji moraju ostvarivati kvalitetnu međusobnu komunikaciju, potrebno je unaprijediti koordinaciju svih aktivnosti, ne izuzimajući činjenicu da je potrebno podignuti razinu komunikacije s građanima. Policija kao stožerna javna sigurnosna služba i kao najoperativnije tijelo javne uprave ima značajnu ulogu u povezivanju svih društvenih i partnerskih subjekata. U dijelu percepcije javnosti u odnosu na policiju ističe se potreba održanja visoke razine profesionalnog integriteta, partnerskog odnosa i taktičnosti, osobito u postupanju prema žrtvama kažnjivih ponašanja.

Policija navedeno može učiniti jer je **najoperativnije tijelo** u strukturi javne uprave. Ona djeluje svakodnevno i **danonoćno** i ima najbolji uvid u sva bitna pitanja vezana za sigurnost ljudi i imovine te funkcioniranje javnog reda na određenom području. Osim toga, to javnost od policije i očekuje jer je tradicionalno smatra najodgovornijom za stanje sigurnosti i javnog reda u društvu, iako smo svjesni da bez partnerskog odnosa sa svim subjektima u društvu nema kvalitetnog rješavanja problema.

Javnost rada jedna je od temeljnih značajki djelovanja policije u državama s dugogodišnjom demokratskom tradicijom. Stvarni uspjeh policije ovisi o odobravanju javnosti, a ne o predodžbi koju policija stvara sama o sebi. Javnost policiju najčešće percipira na dva načina: **izravno**, u doticaju s policijskim službenicima i **posredno**, slikom koju mediji stvaraju o policiji. Oba su načina podjednako važna.

Na planu izravnog doticaja s građanima odgovornost za uspješnost policije leži pojedinačno na svakom policijskom službeniku. Od profesionalnog integriteta, vještine komuniciranja i ukupnog ponašanja u konkretnoj situaciji svakog policajca, stvara se djelić ukupne slike koju građani imaju o policiji. Uljudnost policijskog službenika, taktičnost u pristupu građanima (poglavito ako se radi o žrtvi), spremnost

na pružanje pomoći, pristojno i kulturno ophođenje, osobna urednost policijskog službenika, čistoća i ispravnost policijske opreme, brzina intervencije i njezina kvaliteta načini su kako se pridobiva naklonost građana i stvara pozitivna slika o cjelokupnoj policijskoj službi u javnosti.

Na planu medijske slike o policiji odgovornost je na policijskim upravljačkim strukturama i glasnogovornicima/službenicima za odnose s javnošću. Njihova kompetentnost, dostupnost, iskrenost i otvorenost prema javnosti do mjere koja ne ugrožava uspješnost policijskog rada, pretpostavke su dobre komunikacije policije i medija. Partnerski odnos između policije i medija, a u interesu javnosti, poželjan je i obostrano koristan. U tom odnosu stalno treba imati na umu da je povjerenje neprestano na kušnji. Pokušaj manipulacije s bilo koje strane u ovom odnosu može upropastiti dugogodišnji trud na građenju povjerenja.

Na području odnosa s javnošću hrvatska je policija napravila značajne iskorake. Službena decentralizacija glasnogovorništva započela je 2007. godine ustrojavanjem radnih mjesta glasnogovornika na regionalnoj razini, odnosno u svih 20 policijskih uprava. Sa reformom se nastavilo, pa je 2010. godine stvorena snažna mreža glasnogovorništva u svim policijskim upravama, kojom sa razine ministarstva koordinira Služba za odnose s javnošću MUP-a, što je čini najvećom, fleksibilnom i decentraliziranom službom za odnose s javnošću u državnom/javnom sektoru u Republici Hrvatskoj s jasno definiranom Strategijom za odnose s javnošću MUP-a.

Ulaskom u EU, zbog vlastitog razvitka i sigurnosti, Hrvatska ima izrazite interese sudjelovati u izgradnji sigurnosnog sustava cijele Europe.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i ona ne završava na državnim granicama. Proces globalizacije teče i na području sigurnosti. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Policija Republike Hrvatske ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama članica EU i sa svim zemljama u neposrednom okruženju. Članstvom u Interpolu, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim zemljama svijeta. Ti međunarodni policijski odnosi održavaju se kroz različite formalne oblike i različite stupnjeve intenziteta. S mnogim zemljama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na različitim sigurnosnim područjima, a uključeni smo u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Tu

međunarodnu suradnju treba nastaviti razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznatljiva i prihvaćena kao bitna sigurnosna sastavnica europskog sigurnosnog sustava.

2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)

Kao prvi poseban cilj policije u 2014. godini ističe se **poboljšanje sprječavanja kažnjivih ponašanja**, što uključuje: preventivne aktivnosti, javni red i mir, rad operativnih dežurstva, intervencije i asistencije, nadzor i osiguranje javnih okupljanja, pronalaženje osoba i predmeta, rad specijalne policije, protueksplozijske zaštite, osiguranje osoba, objekata i prostora te inspekcijski nadzor.

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, **nastoji trajno biti prisutna** na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi **pravodobno spriječila** i **izravno suzbila** što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije kao i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi **proaktivnim** načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da izravno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Na temelju trajnog praćenja i analize stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave, potrebno je alocirati ograničene kapacitete policije, kako bi pokrivenost sigurnosno rizičnih prostora bila optimalna. Osim toga, valja stalno razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da se nužne policijske intervencije policije provedu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile.

Pored navedenoga, policija u suradnji s drugim državnim tijelima, institucijama, lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva osmišljava i provodi preventivne aktivnosti i projekte s ciljem senzibilizacije, informiranja i educiranja različitih ciljanih skupina u svrhu prevencije različitih oblika kriminaliteta,

osnaživanja samozaštitnog ponašanja potencijalnih žrtava, a u konačnici i podizanja subjektivnog osjećaja sigurnosti građana.

Kako izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi građani kroz različite oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti. Upravo slijedom toga, policija inicira osnivanje i aktivno sudjeluje u radu Vijeća za prevenciju kriminaliteta na razini jedinica lokalne i područne samouprave, u kojim se na jednom mjestu okupljaju predstavnici svih relevantnih tijela te lokalne zajednice s ciljem pronalaženja najsvrsishodnijih rješenja u svrhu podizanja stupnja sigurnosti.

2.1. Preventivne aktivnosti

Služba prevencije Ravnateljstva policije te ustrojstvene jedinice za prevenciju u policijskim upravama tijekom 2014. godine provodile su tematski različite preventivne projekte kao i druge preventivne aktivnosti koje su na nacionalnoj razini definirani kao prioriteti preventivnog djelovanja policije s ciljem unaprjeđenja sigurnosti građana, podizanja kvaliteta njihovog života, kao i podizanja ugleda policije u društvu i povjerenje građana u policiju.

Tijekom 2014. godine provodili su se slijedeći nacionalni preventivni projekti, kampanje i akcije:

„Zdrav za 5“ – nacionalni preventivni projekt usmjeren na prevenciju ovisnosti o alkoholu, drogama i kocki. Projekt su provodili multidisciplinarni timovi u kojima su sudjelovali policijski službenici za prevenciju, liječnici i/ili psiholozi županijskih zavoda za javno zdravstvo, stručni suradnici u osnovnim i srednjim školama te predstavnici zaštite okoliša i prirode na županijskim razinama. Tijekom školske godine 2013./2014. projektom je bilo obuhvaćeno 35.017 učenika osmih razreda osnovnih škola, 31.692 učenika prvih razreda srednjih škola te 13.217 učenika drugih razreda srednjih škola.

„Živim život bez nasilja“ – nacionalni preventivni projekt koji policija provodi već petu godinu za redom, a usmjeren je na sprječavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnje kulture nenasilja i tolerancije. Tijekom 2014. godine projekt je proveden u 46 osnovnih škola, a u projektu je sudjelovalo oko 10.000 učenika u dobi od 13 godina.

„Imam izbor“ - kroz ovaj projekt policija je uspostavila kvalitetnu suradnju sa udrugama nacionalne manjine Roma, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem provedbe zajedničkih aktivnosti i sa svrhom sprječavanja svih oblika mržnje. Projekt uključuje i osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu, s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije. Tijekom 2014. godine projekt se provodio na području Međimurske županije.

„Siguran lov“ - tijekom 2014. godine, policija je u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom i drugim relevantnim subjektima na području deset županija, provodila je ovaj preventivni projekt koji ima za cilj podizanje razine sigurnosti prilikom rukovanja vatrenim oružjem od strane lovaca, ali i podizanje razine sveukupne sigurnosti u lovištima, kao i sprječavanje protuzakonitog lova i ostalih protupravnih ponašanja iz domene lovstva.

„Podrška žrtvama kaznenih djela i prekršaja“ – projekt je usmjeren na izradu preporuka te na razmatranje i pronalaženje pojedinih praktičnih rješenja u implementaciji Zakona o kaznenom postupku, kao i drugih zakonskih i podzakonskih akata te preuzetih europskih standarda u ovom području, posebice u odnosu na implementaciju Direktive 2012/29/EU od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda, prava, podrške i zaštite žrtava zločina. Ovaj projekt rezultirao je i osposobljavanjem 20 policijskih službenika iz policijskih uprava koji su preuzeli obvezu daljnje multiplikacije znanja za policijske službenike u svojim matičnim policijskim upravama na temu prava žrtava kaznenih djela, čime je do sada senzibilizirano oko 5 tisuća policijskih službenika u Republici Hrvatskoj.

„Zajedno više možemo“ – projekt je ciljano usmjeren na prevenciju sredstava ovisnosti, vandalizma, vršnjačkog nasilja i sve ostale oblike rizičnog ponašanja djece. Provodi ga policija kroz suradnju s odgojno - obrazovnim

ustanovama te ostalim odgovornim subjektima društva, a usmjeren je na populaciju učenika 4., 5. i 6. razreda osnovnih škola zajedno s njihovim roditeljima.

„Program prevencije imovinskog kriminaliteta“ – ovim programom su definirane smjernice i okviri za provedbu preventivnih aktivnosti usmjerenih na prevenciju imovinskog kriminaliteta.

„Zajedno“ - tijekom 2014. godine policija je osmislila i provodila nacionalnu preventivnu akciju „Zajedno“ s ciljem da se kroz zajedničku suradnju sa svim nadležnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom (izložena zanimanja), lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima podigne svijest o prevenciji trgovanja ljudima, odnosno da se potakne društvo na odgovornu reakciju kako bi pridonijeli smanjenju i sprječavanju trgovanja ljudima. Kroz 213 školskih sati o problemu trgovanja ljudima educirane su 5.052 osobe te je senzibilizirano preko 10.000 osoba kroz popunjavanje edukativno - anketnog upitnika.

„Manje oružja, manje tragedija“ – preventivna kampanja koja se nastavila provoditi s ciljem senzibiliziranja javnosti i poticanja građana na dragovoljnu predaju ilegalnog oružja. Tijekom 2014. godine od strane građana dragovoljno je predano 869 komada vatrenog oružja, 510 kg eksploziva, 7.432 komada rasprskavajućeg oružja te 336.926 komada streljiva.

Pored navedenih preventivnih aktivnosti, uz inicijativu policije na lokalnoj razini, tijekom 2014. godine osnovano je pet novih Vijeća za prevenciju kriminaliteta od kojih su četiri na razini općina i gradova na području Dubrovačko-neretvanske, Ličko-senjske, Zadarske te Splitsko-dalmatinske županije te jedno na razini županije za područje Zadarske županije. Do sada je na području Republike Hrvatske osnovano 221 Vijeće za prevenciju, od čega 113 na razini gradova i županija, a 108 na razini gradskih četvrti, gradskih kotara i općina.

Također tijekom 2014. godine osnovana su dva nova Informativna centra za prevenciju i to u Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji, te je sada u Republici Hrvatskoj aktivno ukupno sedam Informativnih centara za prevenciju.

2.2. Javni red i mir

Prekršaji su takav oblik kažnjivih ponašanja kojima se narušava javni poredak i društvena disciplina ili se ugrožavaju druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom ili drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija ogleda se u tome da se građani upozore na poštivanje pravnog poretka, a prekršitelji da se u budućnosti suzdrže od protupravnog ponašanja.

Održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti ljudi i imovine temeljni je policijski posao.

U djelokrugu policije su svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ali i veliki broj prekršaja iz drugih zakona (ukupno 65 drugih zakona) kojima je policiji u mjerodavnost dodijeljeno njihovo utvrđivanje. Najveći broj prekršaja policija ustvrđuje pozorničkom i ophodnom djelatnosti, te u hitnim intervencijama kada je obaviještena o narušavanju javnog reda i mira.

U 2014. godini zabilježeno je **87.805 prekršaja po svim propisima koji uređuju pitanje javnog reda i mira**, što je za 2.123 ili 2,4% **manje** nego 2014. godine. Pritom prekršaji po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira čine 25,3%, po ostalim zakonima 73,7% od ukupnog broja prekršaja, a po odlukama lokalnih tijela 1%.

U promatranom razdoblju, u ukupnom broju postupanja policije po prekršajima počinjenim protiv javnog reda i mira, prevladava podnošenje optužnih prijedloga sa 43.486 ili 49,5%.

Od **22.226 prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira**, od kojih je najveći broj počinjen na ulicama, trgovima i sličnim otvorenim prostorima (13.609 ili 61,2% svih prekršaja po ovom propisu), najčešće svađom i vikom, tučnjavom, drskim ponašanjem (13.771 ili 62%) te omalovažavanjem ili vrijeđanjem policijskih službenika (2.153 ili 9,7%).

Sljedeći po učestalosti su prekršaji po **Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji** i to njih 13.067, što čini 20,2% svih prekršaja (osim prekršaja u prometu).

Zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te Zakona o javnom okupljanju i drugih vezanih uz **protupravna ponašanja na sportskim natjecanjima** 990 osoba je privedeno, a prekršajno su prijavljene 804 osobe.

Po Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima evidentirano je ukupno 1.097 počinitelja, 1.090 fizičkih i 7 pravnih osoba. Od 1.090 prijavljenih osoba njih 16 bile su žene. Udio maloljetnih počinitelja iznosi 7,3%. U odnosu na 2013. godinu bilježi se smanjenje broja prijavljenih prekršaja za 21,4 %.

Trenutno je na snazi 135 pravomoćnih zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim natjecanjima te 9 pravomoćno izrečenih mjera opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta. U 2014. godini 189 osoba bilo je **pod mjerama zabrane, što je za 26% više** u odnosu na prethodnu godinu (150).

Najviše mjera zabrane izrečeno je na području Policijske uprave zagrebačke (42), potom splitsko-dalmatinske (33) pa primorsko-goranske (25), dok je po sportskim klubovima najviše mjera zabrane izrečeno za utakmice HNK „Hajduk“ (57), GNK „Dinamo“ (47) te hrvatske nogometne reprezentacije (116).

Analizom provedbe mjera zabrane prisutnosti na sportskim natjecanjima ustvrdilo se kako se najveći broj osoba kojima su mjere izrečene (98%) policiji javlja prije početka sportskog natjecanja i oni su pod policijskim nadzorom tijekom sportskog natjecanja, dok je manji broj njih (2%), koje se ne pridržavaju odredbi o načinu provedbe zaštitne mjere zabrane prisustvovanja određenom sportskom natjecanju te izbjegavaju obvezu javljanja policiji. **Primjenom ovih mjera postiže se i svrha njihove primjene - počiniteljima najtežih prekršaja ili kaznenih djela onemogućava se nazočnost na sportskim natjecanjima, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na sportskim natjecanjima.**

2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći

Operativna dežurstva u policijskim postajama, policijskim upravama i Ravnateljstvu policije svakodnevno, kroz 24 sata, prate stanje sigurnosti na područjima svoje odgovornosti i teritoriju cijele Republike Hrvatske. Zadaća im je zaprimanje svih obavijesti o ugrožavanju sigurnosti te pokretanje, organiziranje i

koordiniranje svih hitnih mjera i radnji da se stanje sigurnosti održi na najvišoj mogućoj razini.

Kad prijeti izravna opasnost za živote, osobni integritet i imovinu policija je dužna poduzeti odgovarajuće mjere i radnje da bi se otklonila opasnost. Policija to radi na dva načina. Ako se policijski službenik zatekne na mjestu ugroze, dužan je odmah poduzeti sve potrebno da se spriječi nastanak negativnih posljedica. U drugom slučaju, kada policija dobije dojavu da negdje prijeti opasnost dužna je u najkraćem roku uputiti policijske službenike na mjesto događaja. Brzinom dolaska na mjesto događaja mjeri se efikasnost policije na području sprječavanja i suzbijanja kažnjivih ponašanja i ublažavanje štetnih i tragičnih posljedica ako su već nastupile.

U 2014. godini policija je **putem svojih operativnih dežurstava** policijskih postaja, policijskih uprava i Ravnateljstva policije **zaprimila 245.492 dojave o događajima ili prosječno oko 935 dojava dnevno.**

Projekt Ravnateljstva policije „**Policija javno djeluje - javnost ocjenjuje**“ u sklopu kojeg je aktiviran besplatni telefon (0800 00 92) i nadalje ima pozitivan rezultat – zaprimljeno je 550 poziva od kojih je manji broj zahtijevao postupanje policije. U sklopu borbe protiv korupcije na **antikorupcijski telefaks** (0800 80 92) zaprimljeno je pet dopisa koji su prosljeđeni Službi gospodarskog kriminaliteta i korupcije, a na **telefonski broj** 0800 50 92 zaprimljeno je 128 poziva građana koje se potom upućivalo i savjetovalo kako dalje postupiti. U odnosu na 2013. godinu **javljanja građana u padu su za 5,2%.**

Prioritetne zadaće interventnih jedinica policije u 2014. godini bile su osiguranje sigurnosno značajnijih javnih priredbi sportskog karaktera, sudjelovanje u pružanju pomoći sudu, državnom odvjetniku, državnim tijelima ili drugim pravnim osobama s javnim ovlastima ako se prilikom provođenja radnje opravdano očekuje pružanje otpora, poslovi osiguranja šticećenih osoba, pružanje zaštite žrtvama kaznenih djela i drugim osobama, provedba mjera i radnji u sklopu OA "Turistička sezona", pružanje ispomoći poplavljenim područjima, kako u Republici Hrvatskoj tako i u inozemstvu (Srbija i BiH), pružanje ispomoći u protupožarnoj sezoni, pružanje ispomoći ostalim organizacijskim policijskim oblicima na razini matičnih policijskih uprava i sprječavanje narušavanja i uspostavljanje javnog reda narušenog u većem obimu.

U okviru Strategije djelovanja *policija u zajednici* tijekom 2014. godine nastavljena je provedba projekta „Sigurna turistička sezona“.

Provedena je operativna akcija "Polifem" radi podizanja sigurnosti, a bila je usmjerena na prevenciju, otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela na otoku Pagu. Na području PP Pag i PP Novalja u tom razdoblju zabilježeno je 775 zapljena droge što je za 73,2% više nego 2013. kada ih je zabilježeno samo 208. Počinjeno je 51 kazneno djelo te prijavljeno 45 osoba.

Tijekom 2014. godine Zapovjedništvo **interventne policije** organiziralo je 429 ispomoći pripadnika interventne policije na zahtjev policijskih uprava u kojima je bilo angažirano 10.967 policijskih službenika. U usporedbi s 2013. godinom **neznatno je povećan broj ispomoći, ali je na intervencijama angažiran manji broj policijskih službenika za 1,6% i manje je utrošenih radnih sati** (156.873 radnih sati), za 11,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Policijski službenici interventne policije uporabili su sredstva prisile u 927 slučajeva, što je za 167 slučajeva ili 22% povećanje u odnosu na 2013. godinu. U svim slučajevima **uporabe sredstava prisile tijekom pružanja asistencija dosljedno se primjenjivalo načelo nužnosti koje opravdava primjenu sile do granice za postizanje zakonita učinka.**

Sukladno ovlastima iz Zakona o policijskim poslovima i ovlastima u 2014. godini zabilježilo se 3.059 pružanja pomoći, što je za 230 ili 4,1 % manje u odnosu na 2013. godinu kad ih je pruženo 3.190.

2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja

Pravo na javna okupljanja građana ustavna je kategorija, a način korištenja tog prava uređen je Zakonom o javnom okupljanju. Javna okupljanja su mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja.

Kroz višegodišnju praksu dostignuti su visoki standardi u ostvarivanju prava na slobodu javnog okupljanja, a ograničenja toga prava, koja su nužna u demokratskom društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja, provode se dosljednom primjenom Zakona o javnom

okupljanju, te implementacijom odredbi o slobodi na javno okupljanje Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe, međunarodnih ugovora i drugih međunarodnih instrumenata te praksu sadržanu u odlukama Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Republike Hrvatske. U primjeni propisa polazi se od načela da se svakome priznaje pravo na javno okupljanje, a sloboda ostvarivanja prava na javno okupljanje, sloboda govora i javnog nastupa na javnom okupljanju ograničena je zabranom svakog pozivanja i poticanja na nasilje, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.

Kako su u tim događajima potencijalno moguća ugrožavanja javnog reda, mira i sigurnosti, policija je dužna pratiti sva javna okupljanja i svojim aktivnostima osigurati zaštitu ljudi i imovine. Posebno sigurnosno - ugrožavajuća javna okupljanja i nadalje su ona na sportskim natjecanjima kad unatoč poduzimanju određenih mjera i postupaka dolazi do nereda i narušavanja javnog reda, mira i sigurnosti.

U 2014. godini održano je **18.595 javnih okupljanja**. Na manjem broju javnih okupljanja, odnosno na njih **62**, došlo je do narušavanja javnog reda i mira te izgreda. **Privedeno je 1.280 osoba**, a zbog nereda je podneseno 47 kaznenih prijava i 1.610 optužnih prijedloga.

Među održanim javnim okupljanjima najviše je bilo sportskih okupljanja (9.621) na kojima je zabilježeno i najviše izgreda, njih 32, a privedeno je 990 osoba.

Na održanim javnim okupljanjima 66 građana je ozlijeđeno od kojih je petero teže ozlijeđeno.

U osiguranju javnih okupljanja lakše je ozlijeđeno 13 policijskih službenika.

Sa sigurnosnog gledišta, od značajnijih okupljanja tijekom 2014. godine izdvajaju se izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske; „4. Gay Pride Split“, „Zagreb Pride 2014.“ i „1. Gay Pride u Osijeku“; prikupljanje potpisa građana za raspisivanje referendumu protiv izdvajanja djelatnosti iz javnog sektora i protiv monetizacije autocesta; prosvjedi izražavanja socijalnog nezadovoljstva različitih sindikalnih središnjica; mirna okupljanja i javni prosvjedi te drugi oblici izražavanja socijalnog nezadovoljstva u organizaciji građanskih inicijativa putem *Facebooka* neformalnog građanskog pokreta *Occupy Croatia* i hakerske skupine *Anonymous Croatia*; javno okupljanje motorističkih skupina pod nazivom „*Croatia Harley Days*“ u Biogradu; festival „*Ultra Europa*“ u Splitu i borilački turnir „*Glory 14*“

Zagreb“; aktivnosti braniteljskih i drugih udruga povodom uvođenja dvojezičnih natpisa; inicijative za izmjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te provedba operativne akcije "Mir i dobro“.

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja nastavilo se s provedbom zakonskih obveza koje ima organizator (održavanje reda i mira na javnom okupljanju) u što ulazi ustroj redarske službe i angažiranje većeg broja redara, što ovisi o prosudbi opsega i značaja javnog okupljanja.

Svi navedeni događaji zahtijevali su planiranje i poduzimanje različitih sigurnosnih mjera te angažiranje policijskih službenika i materijalno-tehničkih sredstava. Sukladno tomu, policijskim upravama na čijem se području provodilo osiguranje omogućena je potrebna ispomoć. Sukladno sigurnosnoj prosudbi i nastalim okolnostima policija je na mjestima održavanja mirnih okupljanja i javnih prosvjeda poduzimala potrebne mjere radi zaštite javnog reda i mira, sigurnosti imovine te nadzora i upravljanja cestovnim prometom.

2.5. Pronalaženje osoba i predmeta

Policija traga za osobama i predmetima tako da raspisuje potrage i objave. Potrage se raspisuju: za osobom za koju postoji osnova sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju; za nestalom osobom i za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom. Objave se raspisuju radi: utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom; utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju dati osobne podatke ili tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci; pronalaženja predmeta u svezi kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji su pronađeni ili nestali i oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

Tijekom 2014. godine **raspisane su 14.952 potrage i objave za osobama**, a **obustavljeno ih je 14.956**. Dana 31.12.2014. na **snazi je bilo 12.824 potrage i objave za osobama**. Tijekom prethodne godine za nestalim osobama raspisano je 2.311 potraga, a obustavljeno je njih 2.312 (zbog pronalaska osoba ili prestanka

razloga za traganjem). Na **snazi je 2.477 potraga** raspisanih u izvještajnoj godini i iz ranijih razdoblja.

U 2014. godini za nestalim predmetima raspisane su 157.992 objave, a obustavljeno ih je 41.556.

2.6. Specijalna policija

Djelujući združeno s policijskim službenicima kriminalističke i temeljne policije najvažnija zadaća Specijalne policije jest učinkovito izvršenje zadaća kao represivne sile, a koristi se kad su svi oblici rada ostalih vidova policije ostali neuspješni ili ne jamče uspjeh u obavljanju službene zadaće (kad klasične policijske metode nisu dovoljne za rješavanje krizne situacije). Djelovanje specijalne policije veže se uz izlazak na mjesto događaja i djelotvorno izvršenje postavljene zadaće u što kraćem roku, iskorištavajući čin iznenađenja uz primjenu posebnih znanja i vještina te opreme kojima ostale strukture policije ne raspolažu. Uspješno izvršenje svih akcija (rješavanja talačkih situacija, zabarikadiranih opasnih osoba i osoba koje prijete samoozljeđivanjem), uz minimalan rizik za počinitelja, žrtve, ali i policijske službenike, Specijalnu policiju MUP-RH svrstava u rang najelitnijih policijskih postrojbi u regiji.

Tijekom 2014. godine pripadnici **Specijalne policije obavili su 242 operativne zadaće** (36,8% manje nego prethodne godine), od kojih je **bilo 18 kriznih situacija** (talačke krize, pregovaračke intervencije i sl.). Ostale operativne zadaće odnosile su se na posebna osiguranja šticećenih osoba; premještanje, uskladištenje i uništavanje pirotehničkih i minsko-eksplozivnih, odnosno ubojitih borbenih sredstava; vađenje i uništenje minsko-eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva te traženje i vađenje posmrtnih ostataka stradalnika, predmeta počinjenja kaznenih djela iz mora, rijeka i jezera.

Dio operativnih zadaće izvršili su i pripadnici Zrakoplovne jedinice Specijalne policije ostvarivši 964 sata leta.

Ronilački centar Specijalne policije proveo je više različitih tečajeva s policijama i pripadnicima oružanih snaga iz drugih zemalja. Izdvajamo obuku

pripadnika američkih oružanih snaga, obuku s njemačkim, slovenskim, austrijskim i talijanskim policijskim snagama te policijom Republike Srbije i Republike Bosne i Hercegovine.

Tijekom 2014. godine Specijalna policija MUP-a RH ostvarila je niz međunarodnih suradnji - konferencija, seminara i tečajeva, s pripadnicima Specijalnih policija Europske unije ("ATLAS" projekt) i susjednih zemalja. Suradnja je održana s "Charlie Teamom" - United States Army Special Forces - "Zelene beretke" iz Virginie. Sudjelovali su u "ATLAS" projektu na godišnjem forumu za ICT stručnjake ATLAS projekta u Dublinu (Irska) te na seminaru „Krizni menadžment i planiranje – pucanje u školama i AMOK incident“ u organizaciji CEPOL-a, Tempere (Finska).

Poseban naglasak u obuci 2014. godine stavljen je na kontinuiranu pripremu svih kapaciteta Specijalne policije u borbi protiv terorizma. Zapovjedništvo specijalne policije pomno prati i proučava sve terorističke prijetnje i napade u svijetu i u skladu s tim priprema standardno operativne postupke sukladno najvišim svjetskim standardima.

2.7. Protueksplozijska zaštita

Protueksplozijska zaštita su poslovi pronalaženja, uklanjanja, skladištenja i uništavanja svih vrsta eksplozivnih sredstava i naprava.

U 2014. godini dogodilo se **38 eksplozija**, što je smanjenje za 36,7% u odnosu na prethodnu godinu. U tim je eksplozijama 10 osoba poginulo (9 je osoba nastradalo od eksplozija formacijsko-eksplozivnih sredstava i jedna je osoba stradala u eksploziji improvizirane eksplozivne naprave). Od 9 poginulih u eksplozijama formacijsko-eksplozivnih sredstava, 8 je osoba smrtno stradalo od eksplozija različitih vrsta ručnih bombi (samoubojstvo), a jedna je osoba stradala u eksploziji topničke granate.

Najviše eksplozija uzrokovala su **vojno-formacijska eksplozivna sredstva** i to u 24 slučaja, što je za **33,3% manje** nego u 2013. godini. Slijede eksplozije uzrokovane aktiviranjem ostalih formacijsko-eksplozivnih sredstava kao što su topnička granata 130mm i upaljač za protupešačku minu UPMR2 (po jedanput). U najvećem broju slučajeva radilo se o eksplozijama nastalim neposrednim doticajem s takvim sredstvima čemu je uzrok nestručno rukovanje, pokušaji rastavljanja i nepažnja.

Zabilježene su dvije eksplozije plina u kojima nije bilo poginulih (jedna je osoba teže ozlijeđena).

Policija je zaprimila **50 anonimnih dojava o postavljenoj eksplozivnoj napravi**. Nakon obavljenih protueksplozijskih pregleda, u svim slučajevima je utvrđeno kako je bila riječ o lažnim dojavama. Policijski službenici intervenirali su i nakon zaprimljenih dojava građana o pronađenim sumnjivim predmetima. U najvećem broju slučajeva radilo se o pronalascima eksplozivnih vojno-formacijskih sredstava prilikom čišćenja podruma i tavana obiteljskih kuća, stambenih zgrada, sanacije srušenih i oštećenih kuća, uređenju okućnica ili prilikom obavljanja poljodjelskih radova.

Tijekom 2014. godine **izuzeto je 9.260 komada različitih vrsta formacijsko-eksplozivnih sredstava** koja su zbog lošeg stanja sva uništena. Policijski službenici protueksplozijske zaštite pomagali su i drugim službama u sklopu policijskog sustava i izvan njega (Hrvatska vojska, Civilna zaštita). U protekloj godini policijski službenici protueksplozijske zaštite obavljali su i druge poslove kao što su protueksplozijski pregledi na graničnim prijelazima, nadzor rada tvrtki koje se bave uporabom, skladištenjem i prijevozom eksplozivnih tvari, nadzor skladišta primarnih i sekundarnih eksplozivnih tvari i sredstava u kamenolomima, nadzor skladišta protugradnih raketa, nadzor tijekom prijevoza eksplozivnih sredstava, nadzor u trgovinama oružja i streljiva, sudjelovanje u pretragama otvorenih prostora i racijama. Zamjetan je bio njihov udjel na poslovima ekshumacije žrtava Domovinskog rata (46 puta), obavljajući prethodne protueksplozijske preglede terena na kojima se obavljala ekshumacija te protueksplozijske preglede svakog ukopnog mjesta pri vađenju posmrtnih ostataka.

2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora

U sustavu redovitog osiguranja Službe za osiguranje i zaštitu šticećenih osoba u 2014. godini **bilo je 18 šticećenih osoba**. Redovito se provodilo osiguranje **22 šticećena objekta**.

Redovno osiguranje objekata diplomatskih misija i konzularnih ureda provodi se stalnim cjelodnevnim osiguranjem 21 objekta stalnim obilascima, 5 objekata

autoophodnjom i povremenim obilascima i 34 objekta uključivanjem cjelokupnog operativnog sastava Službe za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda.

Tijekom prethodne godine službenici Službe za osiguranje i zaštitu šticećenih osoba izvršili su **988** posebnih osiguranja domaćih šticećenih osoba i **151** posebno osiguranje stranih šticećenih osoba tijekom pojedinačnih posjeta, što je za 34,9% manje nego u 2013. godini.

2.9. Inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, na području zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koja te opasnosti mogu izazvati. Osim represivnog djelovanja, inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

U dijelu **zaštite od požara** zabilježen je pad evidentiranih požara. Početkom 2014. promijenjena je metodologija praćenja požara uvođenjem novog informatičkog sustava MUP-a te nije u potpunosti moguće komparirati podatke s evidencijama iz proteklih godina. U 2014. naređeno je 25 mjera zabrane zbog neposredne opasnosti od nastajanja požara i/ili eksplozije koje se prije svega odnose na zabranu skladištenja, držanja, pretakanja i prometa zapaljivih tekućina i plinova, korištenje plinskih i dimovodnih instalacija, odlaganja otpadnog materijala, rada disco-klubova i dr.; donesena su 52 rješenja o ukidanju, odbijanju i obustavi odobrenja za promet, proizvodnju i uporabu eksplozivnih tvari i maloprodaju pirotehničkih sredstava; donesena 104 rješenja o privremenoj zabrani rada pravnim i fizičkim osobama za privatnu zaštitu te šest rješenja o privremenoj zabrani rada zbog opasnosti od počinjenja kaznenih djela; podneseno je 87 prekršajnih naloga

zbog prekršaja počinjenih iz nadležnosti Inspekcije humanitarnog razminiranja, donesena su dva rješenja o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova humanitarnog razminiranja pravnim osobama; ukinuto 47 ovlasti za obavljanje poslova humanitarnog razminiranja fizičkim osobama.

Tijekom 2014. godine inspekcijske službe su u inspekcijskim nadzorima obavile 6.679 pregleda prema odredbama iz Zakona o zaštiti od požara, 2.251 pregled prema odredbama Zakona o eksplozivnim tvarima i 6.865 pregleda prema odredbama iz Zakona o privatnoj zaštiti.

2.10. Međunarodna policijska suradnja

Međunarodna policijska suradnja u 2014. godini odvijala se **provedbom projekta „Sigurna turistička sezona“**, koja se neprekidno uspješno provodi već desetetu godinu, i osiguranja reda na međunarodnim sportskim natjecanjima.

Tijekom srpnja, kolovoza i rujna na području policijskih uprava na moru, službu je obnašalo ukupno 56 stranih policijskih službenika u zajedničkim ophodnjama s hrvatskim kontakt - policajcima. Navedeni oblik međunarodne policijske suradnje policije u odori realiziran je na osnovu potpisanih bilateralnih memoranduma o suradnji s pojedinim zemljama.

U sklopu suradnje s policijama europskih država, a na temelju iskustava i ostvarene suradnje tijekom turističkih sezona od 2006. do 2013. godine i u 2014. godini nastavilo se s projektom „*Sigurna turistička sezona*“. Projekt je financiralo Ministarstvo unutarnjih poslova uz djelomičan udjel Ministarstva turizma.

S tim u vezi, u svibnju 2014. godine u Valbandonu je organizirana „IX. konferencija šefova policija uoči turističke sezone 2014. godine“, kojoj su prisustvovali čelnici policija iz regije te onih zemalja iz kojih u Republiku Hrvatsku dolazi znatan broj stranih turista. Uoči, tijekom i nakon konferencije potpisani su bilateralni međunarodni akti o suradnji tijekom turističke sezone.

Tijekom 2014. godine na identičan način hrvatski su policajci sudjelovali u mješovitim policijskim ophodnjama u Italiji, Austriji i Sloveniji tijekom zimske turističke sezone. Ravnateljstvo policije provelo je projekt „**Zimska turistička sezona**“ s

policijama triju zemalja - Republike Austrije, Republike Slovenije i Talijanske Republike (potpisani trajni međunarodni akti). Na austrijska (Kitzbühle i Schladming), slovenska (Rogla i Kranjska Gora) i talijanska (područje provincije Trento i provincije Bolzano) skijališta upućeno je 16 hrvatskih policijskih službenika (četiri službenika upućena su u Austriju, četiri u Sloveniju i osam u Italiju).

3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ)

Kao drugi poseban cilj policije u 2014. godini ističe se **poboljšanje suzbijanja kriminaliteta**. Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje, prouzroči dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju zanimanje javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opazanja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe dojavom građana ili pravnih osoba, a jedan dio otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ostaje neotkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. *tamnoj brojci* kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena kako se od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina rasvijetli. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko **100 tisuća** kaznenih djela, a što obuhvaća kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti, kaznena djela kod kojih je izostao prijedlog te kaznena djela koja se progone po privatnoj tužbi. Od toga, za oko **75 tisuća** kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko **25 tisuća** slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači ustvrditi postojanost osnova sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija ustvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela za koja policija poduzima progon po službenoj dužnosti, policija u Republici Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, 60% kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da otkriva što više kaznenih djela i da pokuša ustvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, policija veliku pozornost posvećuje najtežim kaznenim djelima. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

U 2014. godini ukupni zabilježeni kriminalitet (kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, privatnom tužbom ili je izostao prijedlog da se postupak pokrene po službenoj dužnosti) je 97.242 kaznena djela što je za 7,2% manje nego prethodne godine.

Za **56.851** kazneno djelo pokrenut je postupak **po službenoj dužnosti i ona su u padu za 9,3%**, dok su kaznena djela za koja se postupak pokreće privatnom tužbom ili postupak nije pokrenut zbog izostanka prijedloga u **padu za 4%**.

Stopa kriminaliteta svih zabilješanih kaznenih djela na 100.000 stanovnika iznosi 2.285 kaznenih djela, a ako promatramo kaznena djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti iznosi 1.336 kaznenih djela na 100.000 stanovnika.

Radi ilustracije stanja sigurnosti u Republici Hrvatskoj u odnosu na neke druge europske države pribavili smo podatke o broju kaznenih djela na 100.000 stanovnika. Napominjemo da su kaznena zakonodavstva država za koje je sačinjen pregled različita te je usporedba nerealna. Npr. istovrsno kažnjivo ponašanje u nekim državama propisano je kao kazneno djelo, a u drugima kao prekršaj.

DRŽAVA	BROJ KAZNENIH DJELA NA 100.000 STANOVNIKA
REPUBLIKA SLOVAČKA	1.499
REPUBLIKA ESTONIJA	3.013
REPUBLIKA BUGARSKA (2013.)	1.676
SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA (2013.)	7.404
REPUBLIKA SLOVENIJA	2.497
REPUBLIKA MAĐARSKA (2013.)	4.534

Kriminalističkim istraživanjima prijavljenih kaznenih djela policija je razriješila njih 58,4% (kaznena djela koja su prijavljena u izvještajnoj godini). Uzmemo li u obzir da je u 2014. godini ukupno razriješeno 34.735 kaznenih djela od kojih je 33.225 kaznenih djela koja su prijavljena u izvještajnoj godini pronađeni počinitelji i za

1.510 kaznenih djela prijavljenih ranijih godina koeficijent razriješenosti iznosi 61,1% i za 1% je bolji od prošlogodišnjeg.

Razrješavanjem 34.735 kaznenih djela tijekom 2014. godine prijavljeno je ukupno 20.189 fizičkih i pravnih osoba, što je smanjenje broja prijavljenih osoba od 10,4% u odnosu na prethodnu godinu (22.526). Od navedenog broja prijavljenih počinitelja kaznenih djela njih 1.737 su maloljetnici.

Zbog načina i tehnika istraživanja pojedinih vrsta kaznenih djela, ukupan kriminalitet se klasificira u nekoliko kategorija koje se ne preklapaju sa zakonskom klasifikacijom, koja se temelji na zaštićenim vrijednostima. U ovom izvješću dat će se pregled prema **uobičajenoj kriminalističkoj klasifikaciji**. Strukturu kriminaliteta za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti u 2014. godini prema kriminalističkoj klasifikaciji čine: opći kriminalitet s 44.763 kaznena djela ili 78,7%; kriminalitet droga sa 2.729 kaznenih djela ili 4,8%; gospodarski kriminalitet s 6.393 kaznena djela ili 11,2%; organizirani kriminalitet sa 1.599 kaznenih djela ili 2,8%; kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja s 33 kaznena djela ili 0,1% (terorizam i ekstremno nasilje s 19 kaznenih djela ili 0,03% i ratni zločin s 14 kaznenih djela ili 0,02%); kriminalitet u prometu s 1.334 kaznena djela (2,3%). Na kaznena djela zaštite djece i obitelji odnosi se 4.592 kaznena djela ili 8,1% ukupnog kriminaliteta.

Prema razini policijskog posla 466 kaznenih djela ili 0,8% istraženo je na nacionalnoj razini. Na regionalnoj razini istraživano je 6.940 kaznenih djela ili 12,2%, dok se većina kriminaliteta (49.445 kaznenih djela ili 87%) i dalje istražuju na lokalnoj razini.

3.1. Organizirani kriminalitet

U kategoriju organiziranog kriminaliteta, u pravilu se ubrajaju kaznena djela s težim posljedicama počinjena u sastavu skupine ili zločinačke organizacije.

U 2014. godini zabilježeno je 1.599 (desetogodišnji prosjek 1.168) kaznenih djela organiziranog kriminaliteta. Ova kaznena djela počinilo je 1.017 osoba. Materijalna šteta počinjena ovim kaznenim djelima procijenjena je na 5.971.313 kuna.

U odnosu na prethodnu godinu pad broja kaznenih djela iznosi **13,5%**, ali je

još uvijek za 36,9% bolji od desetogodišnjeg prosjeka. **Osumnjičenih osoba manje je za 4,3%**, a materijalna šteta manja je za 46%.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su brojne aktivnosti na suzbijanju kaznenih djela vezanih uz krijumčarenje osoba i trgovanje ljudima, ilegalnu proizvodnju, krijumčarenje i nedopušteno držanje većih količina oružja, krivotvorenje novca te kaznenih djela vezanih uz otuđenje i krijumčarenje motornih vozila.

Potrebno je istaknuti da su policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta, kao i službenici iz policijskih uprava koji rade na poslovima suzbijanja organiziranog kriminaliteta u proteklom jednogodišnjem razdoblju sudjelovali i u brojnim aktivnostima strateško - planskog karaktera, aktivnostima međunarodne policijske suradnje, kako u odnosu na provedbu zajedničkih međunarodnih istraga tako i odnosu na realizaciju međunarodnih i regionalnih projekata iz područja nadležnosti Službe, u mnogim edukativnim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i u aktivnostima koje proizlaze iz članstva u radnim skupinama i povjerenstvima.

Iako Služba organiziranog kriminaliteta statistički ne prati kretanje kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. KZ-a, procijenjeno je da se s obzirom na veličinu ilegalnog tržišta mora nastaviti rad na problematici krijumčarenja i nedozvoljene trgovine duhanskih proizvoda. Stoga je kroz operativnu akciju „**REZAČ**“ pokrenutu 1.9.2013. nastavljen rad na zapljeni i krijumčarenju duhanskih proizvoda.

U 2014. godini otkriveno je i prijavljeno ukupno 140 kaznenih djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH što u usporedbi sa 176 kaznenih djela u 2013. godini predstavlja smanjenje za 20,5%. Zabilježen je pad broja osoba evidentiranih u nezakonitom prelasku državne granice za 17,3%, odnosno tijekom 2014. godine zabilježena je 3.914 osoba, dok je 2013. godine bilo zabilježeno 4.734 osobe.

U 2014. otkriveno je i prijavljeno **8 kaznenih djela trgovanja ljudima**, a za koja je prijavljeno 15 osoba, dok je 2013. otkriveno i prijavljeno 13 kaznenih djela za koja je prijavljeno 18 osoba. Napominjemo je da je tijekom 2014. **identificirano još 37 žrtava trgovanja ljudima** kroz srodna kaznena djela kao što su **Prostitucija** iz čl. 157. KZ-a, **Iskorištavanje djece za pornografiju** iz čl. 163. KZ-a, **Silovanje** iz čl. 153. KZ-a i dr. (ukupno evidentirana 54 kaznena djela počinjena na štetu žrtava

trgovanja ljudima). U odnosu na prethodnu godinu na ovaj način identificirano je **16,2% žrtava više.**

Otkriveno je i prijavljeno **55 kaznenih djela prostitucije**, za što su prijavljene 32 osobe, dok su tijekom 2013. otkrivena i prijavljena 44 istovrsna kaznena djela za što su prijavljene 32 osobe.

Otkriveno je i prijavljeno **113 kaznenih djela krivotvorenja novca**, za što je prijavljeno 47 osoba, te **9 kaznenih djela krivotvorenja znakova za vrijednost**, za što je prijavljeno 7 osoba. Tijekom 2013. godine otkrivena su i prijavljena 204 kaznena djela krivotvorenje novca, za što je prijavljeno 66 osoba te 18 kaznenih djela krivotvorenja znakova za vrijednost, za što je prijavljeno 6 osoba.

Evidentirano je počinjenje ukupno **181 kaznenog djela iznude**, za što je **prijavljeno 119 osoba**, dok je evidentirano i **96 kaznenih djela protupravne naplate** za što su prijavljene ukupno 104 osobe. Usporedbe radi, tijekom 2013. godine otkrivena su ukupno 172 kaznena djela iznude te prijavljeno 128 osoba te ukupno 91 kazneno djelo protupravne naplate za što je prijavljeno 87 osoba.

Otkrivena su i prijavljena **974 kaznena djela nedozvoljenog posjedovanja**, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari za što je **prijavljeno 605 osoba**, dok je tijekom 2013. godine otkriveno i prijavljeno 999 kaznenih djela, za što je prijavljeno 599 osoba. Razvidan je **porast** broja počinjenih **kaznenih djela iz članka 331. st 1. KZ-a, Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari**, što se prije svega može objasniti promjenom zakonske regulative, kao i provođenjem više složenijih kriminalističkih istraživanja, kojima je zahvaćen veći broj osoba te pronađene veće količine vatrenog oružja, eksplozivnih naprava, dijelova za oružje, ilegalnih radionica i dr. Što se tiče ukupnog broja kaznenih djela iz čl. 331. prijavljen je približno jednak broj istih, kao i unatrag prethodnih godina. Razlog spomenutih ujednačenih statističkih pokazatelja za zadnjih nekoliko godina, također je prvenstveno provođenje nekoliko kriminalističkih istraživanja, gdje je i uz primjenu posebnih dokaznih radnji zahvaćeno više osoba te otkriven približno isti broj kaznenih djela u svezi problematike oružja.

Otkriveno je i prijavljeno **14 kaznenih djela zločinačkog udruženja**, dok je 2013. godine otkriveno i prijavljeno 118 istovrsnih kaznenih djela.

U razdoblju 17. - 23.11.2014. u okviru združene operativne akcije šesnaest europskih zemalja i Europolu kodnog imena „Aureus“ Ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji sa Carinskom upravom, Ministarstva financija te Upravom za

pokretnu kulturnu baštinu, Ministarstva kulture Republike Hrvatske, provelo je na nacionalnoj razini koordinirane aktivnosti nadzora arheoloških lokaliteta, kulturnih dobara, registriranih umjetničkih i arheoloških zbirki, galerija, antikvarijata, te internetskih portala specijaliziranih za trgovinu umjetninama.

Postupanje po operativnoj akciji „Aureus“, na nacionalnoj razini, rezultiralo je pronalaskom ranije otuđene umjetničke skulpture u bronci „Koranska nimfa“, te procesuiranjem dva počinitelja kaznenog djela teške krađe na području nadležnosti Policijske uprave karlovačke; pronalaskom ranije otuđenih deset umjetničkih reljefa u mesingu sakralnih motiva Križnog puta, te dovršavanjem kriminalističkog istraživanja nad jednim počiniteljem kaznenog djela teške krađe na području nadležnosti PU splitsko-dalmatinske; zatjecanjem u devastaciji arheološkog nalazišta jednog počinitelja, te izuzimanja većeg broja protuzakonito prisvojenih arheoloških artefakata od istog uz kazneno procesuiranje istog na području nadležnosti PU osječko-baranjske; zatjecanjem u neovlaštenom obavljanju podmorskih aktivnosti na zaštićenom podmorskom arheološkom lokalitetu trojice talijanskih ronilaca, te prekršajnim procesuiranjem pravnih i odgovornih osoba temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara na području nadležnosti PU istarske, dok je praćenjem ponude na mrežnim portalima, u jednoj od zemalja sudionica operativne akcije uočena ponuda dva arheološka predmeta/kulturna dobra porijeklom s podmorskih arheoloških lokaliteta u Republici Hrvatskoj te je u svezi navedenog zatražena međunarodna policijska pomoć.

3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

OA „KOMET“ - 22.01.2014. godine - *Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak na području RH* iz čl. 326. KZ-a. Policijski službenici PU zagrebačke u suradnji sa PNUKOK-om, Službom organiziranog kriminaliteta i policijom Republike Kosovo, a u koordinaciji s USKOK-om proveli su kriminalističko istraživanje zbog osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela *Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u RH* iz čl.326. KZ-a i *Zločinačko udruženje* iz čl.328. KZ-a i *Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja* iz članka 329. KZ-a. Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako su se osumnjičeni udružili u zločinačko udruženje poradi činjenja kaznenih djela iz čl. 326 st. 1 KZ-a na način da je osumnjičeni

državljanin Kosova organizirao i vodio zločinačko udruženje poradi ilegalnog prebacivanja preko državne granice pretežito državljana Kosova s teritorija Republike Kosovo na teritorij BiH i dalje sa teritorija BiH na teritorij RH te njihov prijevoz na područje grada Zagreba. U koordinaciji s USKOK-om i ODO-om Zagreb dana 22.01.2014. godine u jutarnjim satima započelo je koordinirano kriminalističko istraživanje na području PU zagrebačke, PU splitsko-dalmatinske, PU dubrovačko-neretvanske, PU varaždinske i PU krapinsko-zagorske, te je do sada uhićeno 12 osumnjičenih osoba, 2 osumnjičenika se nalaze u zatvoru i 2 trenutno nedostupna za kojima će biti raspisana potraga. Temeljem naloga Županijskog suda u Zagrebu provedeno je 12 pretraga stana i drugih prostorija kojom prilikom je pronađeno i oduzeto više komada mobilnih uređaja, SIM kartica, jedna poluautomatska puška papovka „PAP“ i pištolj, krijumčarene cigarete, duhan i dr. te ostali predmeti vezani za gore opisana kaznena djela. Dana 22.01.2014. godine sve uhićene osobe bit će dovedene pritvorskom nadzorniku PU zagrebačke u zakonskom roku i nakon toga na prvo ispitivanje osumnjičenika na USKOK. Međunarodna suradnja: Kosovo i Slovenija.

OA „ZEKO“ - Prostitucija čl. 157. KZ-a – 22.01.2014. Policijski službenici PU zagrebačke u suradnji sa PNUSKOK-om kontinuiranim su prikupljanjem operativnih saznanja o osobama koje organiziraju pružanje seksualnih usluga, došli do saznanja u postojanje osnova sumnje u počinjenje kaznenog djela *Prostitucije* iz članka 157. KZ-a na području grada Zagreba. Tijekom provođenja kriminalističkog istraživanja prikupljena su saznanja koja upućuju da je više osumnjičenih osoba počinilo kazneno djelo *Prostitucije* iz članka 157. KZ-a, a kojom prilikom je pruženo najmanje 1300 spolnih usluga, te da više osumnjičenih osoba također komunicira i sudjeluje u nezakonitim radnjama provedenim u OA KOMET.

OA „VEGAS“ - Policijski službenici PU virovitičko-podravske, PNUSKOK-a, Službe organiziranog kriminaliteta, u koordinaciji s USKOK-om i ODO Virovitica, od 30. siječnja 2014. godine provodili su kriminalističko istraživanje uz uporabu posebnih dokaznih radnji iz čl. 332. ZKP-a, temeljem naloga Županijskog suda u Zagrebu zbog osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela *Zlouporaba položaja i ovlasti* iz članka 291. KZ-a, *Primanje mita* iz čl. 293. KZ-a, *Davanje mita* iz čl. 294. KZ-a i *Nedozvoljena igra na sreću* iz čl. 237. KZ-a. Provedenim istraživanjem utvrđeno je da je porezni inspektor MF-a, Porezne uprave, PU Virovitica, kojemu su u obavljanju poslova nadzora dostupni podaci o planiranim zajedničkim nadzorima

Ministarstva financija, Porezne uprave i Policijske uprave virovitičko-podravske u ugostiteljskim objektima na području Virovitičko-podravske županije, kojim nadzorima se trebalo utvrditi nalaze li se u istima automati na kojima se priređuju nedozvoljene igre na sreću, a time i čine prekršaji iz Zakona o igrama na sreću odnosno kaznena djela *Nedozvoljena igra na sreću*, posredstvom jedne osobe informacije o vremenu zajedničkih planiranih nadzora, za točno neutvrđene novčane naknade dostavljao drugim osobama koji su takve informacije prosljeđivali i drugim vlasnicima ugostiteljskih objekata u kojima se nalaze nedozvoljeni automati za igre na sreću, kako bi se iz prostora kafe bara i drugih ugostiteljskih objekata, uklonili nedozvoljeni automati za igre na sreću i time onemogućilo sankcioniranje prekršaja iz članka 63. Zakona o igrama na sreću i kaznenog djela "Nedozvoljena igra na sreću" iz čl. 237. KZ-a.

OA „TUNEL“ - Policijskim službenici Ravnateljstva policije, Uprave kriminalističke policije, Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Zagreb u suradnji s policijskim službenicima Službe organiziranog kriminaliteta Sektora kriminalističke policije PU zagrebačke tijekom 2013, 2014 i 2015 godine postupali su po operativnoj akciji „Tunel“ u sklopu koje su proveli kriminalističko istraživanje nakon kojeg su podijeli kaznene prijave USKOK-u Zagreb protiv trojice počinitelja zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo Zločinačko udruženje opisano u članku 328. KZ-a u sklopu kojeg su počinili i šest kaznenih djela teške krađe opisanih u članku 229. stavak 1. točka 5. KZ-a i jedno kazneno djelo pokušaj teške krađe opisan u članku 229. stavka 1. točka 5. KZ-a u vezi članka 34. KZ-a na način da su otuđili ili pokušali otuđiti motorna vozila marke „VW Golf“, „Škoda Yeti“ i „BMW“. Materijalna šteta nastala ovim kaznenim djelima iznosi 657 000,00 kuna. Također je podneseno 5 kaznenih prijava USKOKU-u Zagreb protiv petorice počinitelja koji su prihvaćali i rastavljali otuđena vozila te tako počinili pet kaznenih djela prikrivanja opisanih u članku 244. stavak 1. KZ-a. U sklopu navedenog kriminalističkog istraživanja podnesena je kaznena prijava USKOKU Zagreb proti jednog policijskog službenika koji je počinio kazneno djelo Zlouporebe položaja i ovlasti opisanog u članku 291. stavak 1 KZ-a i dvojice počinitelja koji su ga poticali na izvršenje navedenog kaznenog djela opisanog u članku 291. stavak 1 u svezi članka 37. stavak 1 KZ-a. U sklopu provođenja zadatak iz naveden operativne akcije policijski službenici također su pronašli 300 grama klasičnog eksploziva, jednu

detonatorsku kapislu, 607 komada raznog streljiva i tri komada kratkog vatrenog oružja nakon čega su protiv trojice počinitelja podnijeli kaznene prijave Općinskim državnim odvjetništvima u Zagrebu, Sesvetama i Velikoj Gorici zbog počinjenih kaznenih djela nedozvoljeno posjedovanje izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. stavak 1. KZ-a.

OA „HERC-AS“ - Policijski službenici PNUSKOK-a, SSKOK Zagreb, proveli su kriminalističko istraživanje kojim je obuhvaćeno trideset (30) osoba zbog postojanja osnova sumnje da su na području Grada Zagreba u više ugostiteljskih objekata u vremenu od studenog 2013. do studenog 2014. organizirali nedozvoljene igre na sreću. Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je da su organizatori u dogovoru sa vlasnicima ugostiteljskih objekata postavljali aparate za igre na sreću bez odobrenja Ministarstva financija, te su tako ostvarenu protupravnu dobit međusobno dijelili. Isti su se uvezali sa djelatnikom Područnog ureda Zagreb, Porezne uprave, Ministarstva financija koji im je dostavljao podatke o planiranim nadzorima koji su se vršili od strane Porezne uprave i Policijske uprave. Protiv istih je dana 10.11.2014. godine podnesena kaznena prijava USKOK-u zbog počinjenja kaznenih djela zločinačko udruživanje – iz članka 328. stavka 1. KZ-a, počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz čl.329. st. 1. KZ-a u svezi kaznenog djela nedozvoljena igra na sreću iz čl. 237. st. 4., kazneno djelo davanje mita iz čl. 294 st. 1., kazneno djelo protiv službene dužnosti – primanje mita iz čl. 293. st. 1. KZ-a i nedozvoljena igra na sreću iz čl. 237. st. 4. KZ-a. Materijalna šteta počinjena kaznenim djelo za sada je točno neutvrđena, ali ne manjem od 100.000,00 kuna.

OA „PASSAGE“ - Dana 25./26.04.2014. godine provedeno kriminalističko istraživanje PU vukovarsko-srijemske u suradnji s PU istarskom, a u koordinaciji s USKOK-om Osijek u svezi počinjenja kaznenih djela *Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u RH, Zločinačko udruživanje, Primanje mita i Davanje mita*. Podnijeta kaznena prijava protiv ukupno 13 osumnjičenih osoba - tijekom krim. istraživanja uhićeno je 6 hrvatskih državljana i 1 državljanin Srbije, od čega su 2 policijska službenika PU vukovarsko-srijemske koji su obavljali poslove granične policije na GP Bajakovo.

OA „PIJAVICA“ - Dana 04./05. lipnja 2014. godine, policijski službenici PU osječko-baranjske, Sektora kriminalističke policije, Službe organiziranog kriminaliteta u koordinaciji Ravnateljstva policije, Uprave kriminalističke policije, PNUSKOK-a,

Službe organiziranog kriminaliteta i USKOK-a, dovršili su kriminalističko istraživanje po OA "Pijavica", prema trima osobama počiniteljima 5 kaznenih djela i to 2 KD *Iznuda* iz čl. 243. KZ-a, *Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari* iz čl. 331., *Neovlaštena proizvodnja i promet drogama* iz čl. 190. i Omogućavanje trošenja droga iz čl. 191. KZ-a. Počinitelji su predani pritvorskom nadzorniku. Provedenim posebnim dokaznim radnjama iz čl. 332. ZKP-a utvrđeno je postojanje osnovane sumnje da su počinitelji počinili kazneno djelo *Iznuda* iz čl. 243. KZ-a tako da su u više navrata prijetili oštećenom te iznuđivali novce oštetivši ga za iznos veći od 90.000,00 kuna.

KRIJUMČARENJE DUHANA - Dana 15.12.2014. postupajući temeljem zakonskih ovlasti iz čl.207., čl. 208. i čl. 332. ZKP-a, odnosno naloga suca istrage Županijskog suda u Splitu, istražitelji i policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta PU splitsko-dalmatinske prikupili su obavijesti i materijalne dokaze iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je 1 osoba počinila kazneno djelo *Zločinačko udruženje* iz čl. 328. KZ-a, 9 osoba počinilo je 7 kaznenih djela *Izbjegavanje carinskog nadzora* iz članka 257. KZ-a i *Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja* iz čl. 329 KZ-a, dok je jedna osoba počinila 1 kazneno djelo *Izbjegavanje carinskog nadzora pomaganjem* iz članka 257. u svezi čl.38. KZ-a. Kriminalističkim istraživanjem je utvrđeno da je organizator kriminalne skupine od 24.07.2014. do 14.12.2014. na području Splita ustrojio zločinačko udruženje radi krijumčarenja velikih količina rezanog duhana, u količinama od najmanje 18 kg do 100 kg te prijevoza tog duhana iz BiH u RH, a sve radi stjecanja velike nepripadajuće materijalne dobiti. Duhan su prodavali raznim osobama na području gradova Split, Solin, Kaštela i Knin. Time su u najmanje 7 navrata, a na štetu državnog proračuna prokrijumčarili iz BiH u Hrvatsku oko 310 kg rezanog duhana za koji nisu platili carinska i porezna davanja čime su oštetili državni proračun za otprilike 207.000 kuna (prema izračunu Područnog carinskog ureda Split). U dogovoru s USKOK-om Split 15.12.2014. izvršene su dokazne radnje pretraga osoba, domova i vozila kod 10 osoba. Pretragama su pronađeni mobiteli kojima su dogovarali izvršenje kaznenih djela te manja količina rezanog duhana i cigareta. Dana 16.12.2014. u zakonskom roku u pritvorsku policijsku jedinicu PU splitsko-dalmatinske, uz kaznenu prijavu, USKOK-u Split predano je 7 osoba dok je protiv 3 osobe kaznena prijava proslijeđena redovnim putem.

3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija

U kategoriju gospodarskog kriminaliteta, u pravilu, ubrajaju se pojedina kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja, zdravlja ljudi, okoliša, imovine, gospodarstva, računalnih sustava, programa i podataka, intelektualnog vlasništva, službene dužnosti, biračkog prava i kaznena djela krivotvorenja.

U 2014. godini otkrivena su **6.393 kaznena djela gospodarskog kriminaliteta** za što je osumnjičeno 2.177 osoba (151 pravna osoba i 2.026 fizičkih osoba). U odnosu na prethodnu godinu **broj kaznenih djela u porastu je za 1,2%**, ali je **osumnjičenih osoba manje za 7,1%**.

U dijelu rada Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije tijekom 2014. godine pozornost je bila usmjerena prije svega na suzbijanje korupcije, financijske istrage i pranje novca, visokotehnološki kriminalitet, suzbijanje sive ekonomije, pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo i međunarodne aktivnosti i obveze.

3.2.1. Suzbijanje korupcije

Protukorupcijske aktivnosti u Republici Hrvatskoj temelje se na: nacionalnoj pravnoj regulativi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o USKOK-u, Zakon o državnom odvjetništvu, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima) međunarodnim pravnim instrumentima (Kaznenopravna i Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije).

U 2014. godini korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je 920 (desetogodišnji prosjek 698 KD-a) od čega je 82,4% kaznenih djela zlouporabe položaja ili ovlasti, 6,0% davanja mita, 6,6% primanja mita, dok na sva ostala djela iz ove skupine otpada 5,0%. Korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je **manje za 52,6%**, no ako usporedimo s desetogodišnjim prosjekom imamo značajan **porast od 31,8%**. **Počinitelja tih kaznenih djela manje je za 54,5%** u usporedbi s podacima iz prethodne godine. Materijalna šteta pričinjena korupcijskim kaznenim djelima iznosila je **310.797.557,00** kuna.

U 2014. godini policija je **otkrila 55 (desetogodišnji prosjek 138) kaznenih djela davanja mita i 61 (desetogodišnji prosjek 127) kazneno djelo primanja mita**. U odnosu na prethodnu godinu to je **89,5% manje davanja i 86,6% manje primanja mita**. Naime, iz analize statističkih podataka porast navedenih kaznenih djela započinje 2009. godine te uzastopno raste sve do 2013. što potvrđuje činjenicu da se posljednjih godina intenzivno radilo na otkrivanju i kažnjavanju korupcijskih kaznenih djela.

Do pada korupcijskih kaznenih djela u 2014. godine došlo je ne zbog malog broja ovih djela u 2014. godini već zbog velikog broja u 2013. godini. Samo jedna operativna akcija u 2013. rezultirala je s 897 korupcijskih kaznenih djela za koja su prijavljene 362 osobe.

Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije sustavno unapređuje svoje institucionalne i administrativne kapacitete pa tako i kada je riječ o borbi protiv korupcije, uključujući i korupciju unutar samog sustava MUP-a. Kako smo aktivan sudionik u implementaciji Strategije suzbijanja korupcije kroz provedbu mjera iz Akcijskog plana te se zalažemo za društvo bez korupcije, velika pozornost poklanja se vjerodostojnosti sustava koji proklamira borbu protiv korupcije na svim razinama pa i one na najvišem nivou.

U tom smislu moguće je izdvojiti čitav niz aktivnosti koje je moguće sažeti kao aktivnosti koje su usmjerene na provedbu tzv. nadzorno-usmjerivačke djelatnosti koja se odvija u policijskim upravama s ciljem unapređenja rada prepoznavanjem „uskih grla“ u poslovnom procesu te davanjem konkretnih smjernica o tome kako unaprijediti rad policije. Naglasak je također na jačanju integriteta policijskih službenika bez kojeg je nemoguće govoriti o uspješnoj borbi protiv korupcije, jer korupciju ne može otkrivati onaj koji je i sam korumpiran.

Za razliku od ranijih godina kada je većina postupaka pokrenuta zbog manje značajnih kaznenih djela tzv. ulične korupcije, struktura pokrenutih kaznenih postupaka pokazuje **kako je većina postupaka pokrenutih u posljednje vrijeme zbog korupcijskih kaznenih djela srednje i visoke razine** te se odnose na slučajeve korupcije u javnim i trgovačkim društvima, lokalnoj samoupravi, a navedeno će s obzirom na velike materijalne štete počinjene državnom proračunu i u budućem razdoblju biti prioritet postupanja ove Službe. U prilog tome da će spomenuta problematika i ubuduće biti pod posebnim povećalom, govori i Strategija

Vladinih programa za razdoblje 2013. - 2015., gdje je u segmentu jačanja pravne države i vladavine prava ponovno naglašena borba protiv gospodarskog kriminala i korupcije te značajna uloga koju u tome ima Ministarstvo unutarnjih poslova.

Nadalje, predstavnici Ministarstava unutarnjih poslova, Uprave kriminalističke policije, PNUSKOK-a uključeni su u rad Koordinacijske radne skupine za izradu nove Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015. - 2020. godine kao i u Sektorsku radnu skupinu pod nazivom „Pravosuđe“.

Republika Hrvatska je, sukladno međunarodno preuzetim obvezama, a u cilju zaštite financijskih interesa EU kao i uspostave učinkovitog i djelotvornog sustava upravljanja nepravilnostima i prijevarama vezano uz korištenje sredstava pomoći EU, formirala AFCOS mrežu. Policijski službenici Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije u suradnji s predstavnicima tijela državne uprave zaduženih za zakonito korištenje i prikupljanje financijskih sredstava Europske unije poduzimaju potrebne mjere i radnje u cilju kaznenog progona i istraga zbog sumnje u počinjenje kaznenih djela na štetu financijskih sredstava Europske unije te je poradi navedenog održano više koordinacijskih sastanaka.

U cilju unapređenja zajedničkih postupanja u okviru AFCOS mreže sa svrhom što učinkovitije zaštite financijskih interesa Europske unije u borbi protiv nepravilnosti i prijevara prilikom korištenja sredstava europskih fondova kao i proračuna Republike Hrvatske, izrađen je Protokol o suradnji i razmjeni informacija između Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova. Kroz isti će biti definirana i područja suradnje koja se odnose na prikupljanje informacija neophodnih za suzbijanje kaznenih djela na štetu financijskih interesa Europske unije; razmjenu informacija i podataka potrebnih za suzbijanje kaznenih djela na štetu financijskih interesa Europske unije; organizaciju i provođenje treninga i edukacija službenika i razvoju preventivnog sustava potrebnog za sprečavanje kaznenih djela na štetu financijskih interesa Europske unije. Navedeni Protokol je u fazi potpisivanja.

3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca

U cilju što učinkovitijeg identificiranja, privremenog osiguranja te oduzimanja prihoda stečenih kaznenim djelom, kao posljedicom kaznenog djela pranja novca, postignut je značajan napredak u suradnji s državnim institucijama. Potpisan je

dodatak Protokolu s Poreznom upravom te je omogućen ulaz u njihove baze podataka za dva policijska službenika Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije. Također je ostvarena komunikacija i s FINOM u cilju omogućavanja bržeg dobivanja podataka o vlasništvu nad računima pravnih i fizičkih osoba na području Republike Hrvatske, odnosno podataka koje prikuplja i pohranjuje Financijska agencija kroz bazu podataka u Jedinostvenom registru računa (JRR).

Sukladno preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF – Financial Action Task Force), svaka država dužna je identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi procijenila taj rizik i prikladno usmjerila aktivnosti svojih nadležnih tijela kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike te je uz tehničku pomoć i po metodologiji Svjetske banke započeta realizacija projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj sudionici kojeg projekta su uz predstavnike državnih institucija i agencija te predstavnike privatnog sektora i predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova.

Otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela pranja novca obavlja se paralelno s izvidima kaznenih djela koja generiraju protuzakonito stečenu imovinsku korist, čime su se financijske istrage (imovinski izvidi) provodile, ne samo za gospodarski kriminalitet i korupciju, već i za druge vrste kriminaliteta – primarno za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, kao i kriminaliteta droga.

Kaznena djela pranja novca u proteklom razdoblju najvećim dijelom proizašla su iz prethodnih (predikatnih) kaznenih djela računalne prijevare počinjenih putem računalnih virusa.

U proteklom razdoblju zabilježen je trend povećanja broja kaznenih djela pranja novca te je tako tijekom 2014. godine **zabilježeno ukupno 29 kaznenih djela pranja novca**, a u 2013. godini prijavljena su 3 kaznena djela.

Odlukom Vijeća Europe 2007/845/JHA zemlje članice Europske unije obavezane su na uspostavljanje, odnosno određivanje Nacionalnih ureda za povrat imovine stečene kaznenim djelima (Asset Recovery Offices – ARO). Naime, sukladno predmetnoj Odluci, Uredi za povrat imovine stečene kaznenim djelima kao nacionalne kontakt točke, putem razvijene suradnje, trebaju omogućiti što brže identificiranje i pronalaženje imovine pribavljene kaznenim djelima na nivou Europske

unije te kao takovi na zaprimljeni zahtjev ali i spontano razmjenjuju potrebne informacije kao i najbolju praksu bez obzira na porijeklo zahtjeva (državna uprava, policija, pravosuđe).

Poslove ARO Ureda u Republici Hrvatskoj do pristupanja Republike Hrvatske EU, kao i nakon toga, obavlja Uprava kriminalističke policije, Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije.

S tim u vezi poduzete su aktivnosti kojima bi se Uprava kriminalističke policije, Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije odredila kao Nacionalni ured za povrat imovine stečene kaznenim djelima u Republici Hrvatskoj.

3.2.3. Visokotehnološki kriminalitet

Visokotehnološki kriminalitet prisutan je u društvu već dugo vremena u različitim pojavnim oblicima, ali na današnjem stupnju razvoja virtualne dimenzije društva predstavlja stalnu i rastuću prijetnju razvoju i gospodarskom prosperitetu svake suvremene države.

U 2014. godini zabilježeno je 1.217 kaznenih djela računalnog kriminaliteta što je **porast od 53,7%** u odnosu na prethodnu godinu kada je prijavljeno njih 792. Najveći porast bilježe kaznena djela *računalnog krivotvorenja* (96,5%) i *računalne prijevare* (64,7%), Zamijećeni su i novi oblici malicioznih programa koji se ranije nisu pojavljivali, te su zabilježeni pojačani napadi na računalnu sigurnost građana, prvenstveno u dijelu poslovanja s financijskim institucijama (banke).

Policijski službenici Odjela za visokotehnološki kriminalitet, SGKK, tijekom 2014. godine kontinuirano su sudjelovali u kriminalističkim istraživanjima kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka, te kaznenih djela protiv *intelektualnog vlasništva* s ciljem učinkovite zaštite građana, gospodarskih subjekata i državnih tijela.

Paralelno s razvojem infrastrukture elektroničkih komunikacija i uvođenjem novih inovativnih usluga pojavljuju se i novi, sve sofisticiraniji načini počinjenja kaznenih djela iz domene visokotehnološkog kriminaliteta. Ti procesi moraju biti

popraćeni kontinuiranim jačanjem ljudskih potencijala te odgovarajućim nadogradnjama forenzičkih alata i sustava.

Posebnu opasnost predstavljaju pojavni oblici neovlaštenog pristupa računalnim sustavima Vlade RH i ministarstava, čime se onemogućuje pristup građana "on line" servisima poput E - upisa u srednje škole, te neovlašteni pristupi računalnim sustavima banaka, s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi ili onemogućavanje građana da koriste "on line" usluge banaka.

Počinitelji ovih kaznenih djela služe se računalima kao sredstvom za sigurnu i anonimnu komunikaciju, pohranu podataka o kriminalnoj aktivnosti, plasman nezakonitih proizvoda i usluga ili se računala koriste kao alat za počinjenje cijelog niza drugih kaznenih djela (krivotvorenja, prijevare i drugo). Uspjeh policijskog postupanja u smislu pronalazjenja i osiguranja dokaza u digitalnom obliku na računalima, računalnim medijima ili na Internetu zahtjeva uporabu odgovarajuće računalne opreme za forenzičke namjene, kao i permanentnu edukaciju policijskih službenika.

Budući je i RH u cjelini prepoznala prijetnje kibernetičkog kriminaliteta te da sigurnost kibernetičkog prostora predstavlja zajedničku odgovornost svih segmenata društva, pokrenuta je i izrada Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti u kojoj sudjeluje i MUP RH.

S ciljem prevencije i učinkovitijeg suzbijanja ove vrste kriminaliteta ojačana je suradnja s drugim nadležnim tijelima, kao što su Zavod za sigurnost informacijskih sustava i nacionalni CERT (potpisan je i Sporazum o suradnji), ali i s privatnim sektorom, prvenstveno bankama, gdje sudjelujemo u radu Odbora za informacijsku sigurnost. Održan je i niz edukacija, što u internoj organizaciji, što u organizaciji partnerskih institucija.

Na području **suzbijanja kaznenih djela intelektualnog vlasništva** i dalje se **bilježi pad** tih kaznenih djela. U 2014. godini **prijavljeno je njih 45 što je pad za 28,6%**. Takav pad je velikim dijelom posljedica izmjena Kaznenog zakona i tumačenja Državnog odvjetništva u pogledu određivanja materijalne štete pričinjene kaznenim djelom. U tom smislu su u okviru odgovarajućih tijela (Radna skupina za praćenje normativnih aktivnosti) pokrenute i određene inicijative za izmjenama zakonskih odredbi u tom smislu. Također, aktivno sudjelujemo u svim koordinacijskim tijelima u skladu s Nacionalnom strategijom razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH i pripadajućim akcijskim planom. Također, održano je i

nekoliko edukacija za policijske službenike policijskih uprava koje se bave tom problematikom i to u suradnji s nositeljima prava, odnosno udrugama koje ih zastupaju.

3.2.4. Suzbijanje sive ekonomije

Postupanje policije po ovoj problematici **provodilo se sukladno Planu suzbijanja sive ekonomije i radom u Povjerenstvu za suzbijanje sive ekonomije**, a sada u skladu mjerama Povjerenstva za suzbijanje neprijavljenog rada. Plan se ostvario u suradnji s drugim državnim tijelima i inspekcijskim službama Republike Hrvatske.

Ovo Ministarstvo je uglavnom imalo ulogu pružanja asistencija pojedinim inspekcijskim službama, a i proaktivno je djelovalo posebno u pogledu suzbijanja ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina, nezakonite trgovine naftnim derivatima, zaštite intelektualnog vlasništva, ilegalne gradnje, nezakonitog kreditiranja građana i dr.

Najčešći pojavni oblici nelegalnog gospodarstva su: prodaja robe na crno (prodaja robe bez prateće dokumentacije); nezakonito zapošljavanje (rad na crno); fiktivna dokumentacija o izvozu, uvozu, provožu robe; krijumčarenje (tzv. visokotarifnih ili trošarinskih roba – nafta, cigarete i sl. te voća, povrća, mesa, žive stoke i dr.); protupravna eksploatacija rudnog blaga; nezakonito obavljanje djelatnosti bez upisa u trgovački ili obrtni registar; neevidentiranje poslovnih aktivnosti u poslovnim knjigama; neizdavanje računa za obavljenу uslugu; neprijavlјivanje iznajmlјivanja kuća, apartmana, stanova, poslovnih prostora; drugi oblici izbjegavanja plaćanja javnih davanja (poreza, carine, doprinosa).

Posljedice sive ekonomije su dobro poznate: znatan dio gospodarskih aktivnosti nije uračunat u ukupno gospodarstvo zbog čega se neki važni ekonomski pokazatelji poput BDP-a čine manjima nego što jesu, porezni prihodi su manji nego što bi mogli biti, poduzetnici doživljavaju neloyalnu konkurenciju, ljudi imaju manju zaštitu (npr. zdravstvena zaštita ili mirovina) od one koju bi mogli imati. Ljudi uključeni u sivu ekonomiju imaju niži status nego što bi ga imali da su "obični" (pravi, regularni, redoviti) poduzetnici ili radnici. Posljedice toga su da se slabo provode javne politike, nesigurne procjene važnih ekonomskih pokazatelja mogu smanjiti

djelovanje ekonomskih politika, smanjeni porezni prihodi utječu na smanjenu sposobnost vladinih politika u pružanju usluga, što za posljedicu ima narušavanje odnosa u poreznom sastavu, bilo kroz povećanje poreza, uvođenje novih poreza ili prebacivanje poreznih opterećenja na druge grupe.

U svezi pojave suzbijanja sklapanja lihvarskih ugovora, protuzakonitih kredita i zajmova, potrebno je naglasiti da je njihov porast posljedica ekonomske krize i kreditne nesposobnosti građana Republike Hrvatske da pravo na kredit ostvare kod financijskih institucija, prije svega banaka, kao i neujednačenost zakonskih propisa kojima se uređuje pravo na pružanje financijskih usluga. Donošenjem Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09 i 112/12) ova materija je u značajnoj mjeri stavljena u odgovarajuće zakonske okvire, posebno time što je za obavljanje ove djelatnosti sada potrebno ishoditi odobrenje Ministarstva financija, koje bi u odnosu na ukidanje Državnog inspektorata trebalo preuzeti i nadzor. Također i u odnosu na druge pojavne oblike sive ekonomije, kao npr. ilegalna gradnja, nezakonito zapošljavanje, neevidentiranje prometa roba i usluga i dr. donijeti su zakonski propisi (Zakon o prostornom uređenju i gradnji NN 153/13, Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom NN 133/12 i dr.), koji na posve drugačiji i značajno efikasniji način omogućuju njihov nadzor i kontrolu od strane nadležnih inspeksijskih službi. U skladu s tim za pretpostaviti je da će u narednom razdoblju doći do smanjenja nezakonitih aktivnosti s obilježjima sive ekonomije.

U 2014. godini zabilježeno je **556 kaznenih djela (porast za 5,9%)** iz dijela *sive ekonomije*. Najbrojnija kaznena djela iz tog dijela kriminaliteta su *Nedozvoljena trgovina* (321), *Izbjegavanje carinskog nadzora*, (102), *Utaja poreza ili carine* (73) i *Povreda obveze vođenja trg. i posl. knjiga* (55). Prijavljeno je i **59 kaznenih djela Neisplata plaća**, što je povećanje za 391,6% u odnosu na prethodnu godinu.

3.2.5. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo

Stupanjem na snagu Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (NN 57/11.) u lipnju 2011. godine, omogućen je kazneni progon počinitelja kaznenih djela taksativno navedenih u citiranom Zakonu i nakon isteka rokova za zastaru kaznenog progona.

Odredbama citiranog Zakona propisano je da su kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije kaznena djela koja su

počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije te ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države.

U duhu navedenog Zakona, Uredbom Vlade Republike Hrvatske u lipnju je 2012. godine u Ministarstvu unutarnjih poslova u sklopu Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije ustrojen Odjel za pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo.

U odnosu na suzbijanje kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, među koja su uvrštena i kriminalistička istraživanja kaznenih djela nezakonitog stjecanja statusa branitelja i HRVI-a iz Domovinskog rata, 2.12.2013. godine potpisan je Protokol o razmjeni informacija i zajedničkom radu u predmetima nezakonitog ostvarivanja statusa branitelja, HRVI-a i s tim u vezi drugih prava prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, između sudionika MUP-a, MORH-a i Ministarstva branitelja te se temeljem istog tijekom 2014. godine intenzivirala suradnja i zajedničko postupanje u više kriminalističkih istraživanja.

Nadalje, započeto je nekoliko većih kriminalističkih istraživanja vezano za nepravilnosti u pretvorbi i privatizaciji trgovačkih društava Vindija d.d. Varaždin, Vodičanka d.d. Vodice, Jadranski pomorski servis Rijeka, Arena trikotaža Pula i dr., zbog izražene sumnje da postupak pretvorbe nije proveden u skladu s tada važećim zakonskim odredbama. U svrhu utvrđivanja svih relevantnih podataka, posebno tijekom novčanih sredstava, zatražene su određene provjere putem međunarodne policijske suradnje. Također se u ovim kriminalističkim istraživanjima neposredno surađuje s Državnom revizijom, Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom te nadležnim državnim odvjetništvima.

U procesuiranju kaznenih djela iz domene pretvorbenog kriminaliteta i ratnog profiterstva s obzirom na prethodne dogovore s DORH-om o načinu postupanja u ovim predmetima treba nastaviti suradnju s DORH-om, kao i nadležnim državnim odvjetništvima. Posebno bi trebali pojačati suradnju u predmetima za koje su odvjetništva ocijenila potrebu poduzimanja mjera i radnji iz nadležnosti policije. Na osnovi toga zatraženo je od policijskih uprava ostvarivanje neposredne suradnje s nadležnim državnim odvjetništvima. Tijekom 2014. ukupno je **podneseno 7** kaznenih prijava iz domene ratnog profiterstva (lažni branitelji).

3.2.6. Međunarodne obveze i aktivnosti

U svezi s problematikom financijskih istraga (imovinskih izvida) i pranja novca aktivno se sudjeluje u sljedećim međunarodnim institucijama: Vijeće Europe - MONEYVAL - Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca; CARIN - mreža kontakt osoba za suradnju na području financijskih istraga (imovinskih izvida); Vijeće Europe – stranke potpisnice „Varšavske konvencije“ (Konvencija Vijeća Europe pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom i o financiranju terorizma).

Na međunarodnom planu ostvarena je i uska suradnja s Europolom (EC3 centar) te je pojačana razmjena informacija, a sudjelujemo i FP Cyborg i Copy te u EMPACT podprioritetu „Kibernetički napadi“, gdje smo aktivno doprinijeli izradi strateških i operativnih planova aktivnosti. Također, sudjelujemo i u međunarodnoj vojnoj vježbi „Cyber Coalition 2014“, koju organizira Uprava za komunikacijsko-informacijske sustave GS OS RH . U srpnju je započet i projekt IPA 2011- „Jačanje kapaciteta MUP-a RH u suzbijanju kibernetičkog kriminaliteta“, koji se provodi zajedno s twinning partnerima iz Španjolske i Austrije, a korisnici su Uprava kriminalističke policije – Odjel za visokotehnološki kriminalitet i CFIV „Ivan Vučetić“.

Također, na planu suzbijanja povreda prava intelektualnog vlasništva sudjelovali smo u Interpolovim i Europolovim operativnim akcijama „White Mercury“ te „IOS“.

Nadalje, policijski službenici SGKK sudjelovali su u brojnim međunarodnim edukacijama i konferencijama u organizaciji CEPOL-a, OESS-a, Veleposlanstva SAD-a i dr.

3.2.7. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- **PODRUČNI URED KATASTAR** - Policijski službenici Službe kriminalističke policije PU šibensko-kninske, Odjela gospodarskog kriminaliteta i korupcije, u koordinaciji s USKOK-om Zagreb, dana 16.1.2014. godine dovršili su kriminalističko istraživanje nad više službenika Područnog ureda za katastar Šibenik te Zemljišno-knjižnog odjela Općinskog suda u Šibeniku te je utvrđena osnovana sumnja da su u vremenskom periodu od lipnja 2013. do siječnja

2014.g. počinili više kaznenih djela primanja i davanja mita, zlouporabe položaja i ovlasti te trgovanja utjecajem. Prijavljeno je sedam osoba koje su predane pritvorskom nadzorniku, a pričinjena je materijalna šteta od oko 100.000,00 kn.

- **LAŽNI BRANITELJ** - Dana 30. siječnja 2014.g. službenici PNUSKOK-a, SSKOK-a Zagreb uhitili su predstavnika Sindikata liječnika poradi osnova sumnje u izvršenje kaznenog djela *prijevare* iz čl. 236 st. 2. Pomoću nevjerodostojne dokumentacije dana 6.2.1996.g. od Ministarstva obrane, Uprave za obranu Virovitica, Ureda za obranu Virovitica, ishodio je Rješenje kojim mu je priznato svojstvo HRVI-a iz Domovinskog rata, VIII. grupe s 40% trajnog invaliditeta s pravom na osobnu invalidninu i posebni dodatak. S time je u vremenu od ožujka 1996. do siječnja 2014. ostvario nepripadnu imovinsku korist u još zasad neutvrđenom iznosu.
- **POVREDA ŽIGA** - Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđena je osnova sumnje da je osoba iz Slavenskog Broda, počinila kazneno djelo *povrede žiga* iz čl. 288. st. 1. KZ-a na način da je u periodu od 1.1.2013. do 28.2.2014.g. na Internet oglasniku www.njuskalo.hr pod korisničkim imenima „rasprodaja 2307“, „maxice“, „V-I-P“ i „magdamoni“, spajajući se na Internet putem „HOMEBOX“ uređaja operatera VIP, oznake Huawei, modela B260a i fiksnog telefona 035/627-046, oglašavao prodaju sportske obuće i odjeće zaštićenih robnih marki Nike, Adidas i dr., znajući da se na istima nalaze krivotvoreni znakovi koji su istovjetni zaštićenim znakovima, dok sami predmeti nisu oni za koje je žig registriran, dovodeći time u zabludu kupce o podrijetlu proizvoda. Navedene proizvode nabavljao je na tržištu BiH i prodavao kupcima diljem RH dostavljajući pakete s otkupnom vrijednošću putem Hrvatske pošte d.d., ostvarivši time znatnu protupravnu imovinsku korist u iznosu od 335.396,00 kuna, a nositeljima prava prouzročio štetu. Dana 3.7.2014. podnesena je kaznena prijava ODO-u Slavonski Brod.
- **PBZ** - Policijski službenici Službe gospodarskog kriminaliteta PU splitsko-dalmatinske u koordinaciji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Splitu temeljem navoda iz kaznene prijave „Privredne banke Zagreb“ d.d. Zagreb

dovršili su kriminalističko istraživanje te su Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu 9.7.2014. godine podnijeli posebno izvješće protiv bankarske službenice navedene banke, direktorice i odgovorne osobe TD „Ledelse“ d.o.o. Imotski i ovlaštenog potpisnika za raspolaganje sredstvima sa žiro računa navedene tvrtke, zbog postojanja osnova sumnje da su počinili više kaznenih djela zlorabe položaja i ovlasti iz čl. 291 KZ-a, krivotvorenja službene ili poslovne isprave iz čl. 279 KZ-a i zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246 KZ-a na koji način je oštećena PBZ poslovnica u Imotskom za iznos od najmanje 3.522.979,10 kn. Počinitelji su dana 9.7.2014. godine privedeni ŽDO Split.

- **OA AGRAM** - Policijski službenici Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta proveli su kriminalističko istraživanje tijekom kojeg je utvrđeno da su u vremenskom periodu od 2006. - 2014. godine gradonačelnik grada Zagreba, predsjednik uprave TD ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o., predsjednik Uprave TD CE-ZA-R d.o.o., posebni savjetnik gradonačelnika Grada Zagreba, koordinator gradskih upravnih tijela u Uredu gradonačelnika, Predsjednik koordinacije za pripremu dokumenata prostornog uređenja te koordinator Stručne radne skupine za koordinaciju aktivnosti na izradi Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, član uprave TD-a Zagrebački holding d.o.o. zadužen za javnu nabavu, Voditelj Službe za javnu nabavu društva Zagrebački holding d.o.o., samostalni referent Službe za javnu nabavu TD-a ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o., Voditelj podružnice Čistoća, ZAGREBAČKOG HOLDINGA d.o.o, zamjenica pročelnice Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada Zagreba, viša stručna savjetnica pročelnice Ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada Zagreba, odgovorna osoba - direktor TD-a BRAMGRAD PROJKET d.o.o., pročelnik Stručne službe gradonačelnika Grada Zagreba, pročelnik Ureda gradonačelnika Grada Zagreba, glavni tajnik Saveza sportova Grada Zagreba, v.d. ravnatelja Ustanove za upravljanje sportskim objektima Grada Zagreba, direktor TD-a GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o., te pravne osobe TD CE-ZA-R d.o.o. i TD BRAMGRAD PROJEKT d.o.o. počinili više kaznenih djela Zlorabe položaja i ovlasti, Trgovanja utjecajem, Utaje poreza i Nedoovoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari.

Ukupno prijavljeno 16 fizičkih i 2 pravne osobe (trgovačka društva), a počinjenim kaznenim djelima počinjena je šteta u ukupnom iznosu od 15.295.816,00 kuna na štetu grada Zagreba, te u iznosu od 4.866.611,00 kuna je oštećen proračun RH.

- **NOVI LIST** - SGKK PU primorsko – goranske podnijela je kaznenu prijavu protiv odgovornih osoba TD Novi List, budući je provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno sljedeće: prvoprijavljeni, u svojstvu predsjednika Uprave TD „Novi list“ d.d. Rijeka, Zvonimirova 20a, te drugoprijavljeni u svojstvu člana Uprave istog društva, te ujedno jedinog člana Uprave (vlasnika) TD „RTD“ d.o.o. iz Zadra, dana 01.03.2013. godine zaključili su Aneks broj 2 Ugovora o poslovnoj suradnji sa TD „RTD“ d.o.o. iz Zadra, tako što je sklapanje Aneksa naložio drugoprijavljeni, a potpisao prvoprijavljeni, kojim je privremeno, ali bez definiranja roka važenja Aneksa, smanjena dotadašnja cijena usluge tiskanja, ekspedita i prijevoza dnevnika Zadarski list za nakladnika TD „RTD“ d.o.o. sa cijene od 2,20 kuna na 1,60 kuna po primjerku dnevnika. Ta cijena je pokrivala samo osnovne troškove tiskanja (papir, boje, ploče), a nije uključivala trošak radne snage, amortizaciju i trošak prijevoza na relaciji Rijeka – Zadar. Također su ugovorili da se uopće neće naplaćivati redakcijska suradnja koja je do tada bila ugovorena u iznosu od 15.000,00 kuna mjesečno, na koji način je TD „Novi list“ d.d. u razdoblju od 1.3.2013.g. do 1.4.2014.g., odnosno do sklapanja Aneksa broj 3 kojim je usluga tiskanja povećana, ostvario manji prihod (gubitak) u poslovnom odnosu sa društvom „RTD“ d.o.o. u iznosu od 819.006,42 kuna, u odnosu na do tada ugovorene komercijalne uvjete, te su prvoprijavljeni i drugoprijavljeni na opisani način povrijedili dužnost zaštite imovinskih interesa TD „Novi list“ d.d., za koja su se kao članovi Uprave bili dužni brinuti i prouzročili štetu u navedenom iznosu, a u kojem su pribavili protupravnu imovinsku korist za TD „RTD“ d.o.o. iz Zadra.
- **GASTRO TURIZAM D.O.O.** - Postupajući sukladno odredbama čl. 206.h ZKP-a, na temelju naloga ŽDO u Splitu, broj: KR-DO-136/13 od 25. 09. 2012. godine i naloga ODO Split, br. KR-DO-3173/12, od 05. 02. 2013. godine, policijski službenici Službe gospodarskog kriminaliteta PU splitsko-dalmatinske u suradnji sa SGKK, dovršili su kriminalističko istraživanje u

sklopu kojeg su prikupljene potrebne obavijesti, saznanja i materijalni dokazi, temeljem kojih je utvrđena osnovana sumnja da je direktor društva „Gastro turizam“ d.o.o., sa sjedištem u Splitu, Sustipanski put 23, u dogovoru s članom predsjedništva i tajnikom udruge HVIDR-a Split, Ruđera Boškovića 28, počinio više kaznenih djela zlorporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 4. KZ-a i kaznenih djela krivotvorenja službene isprave iz čl. 312. KZ, na način da je u razdoblju od 2005. do 2011. godine, na temelju sklopljenog Ugovora između navedenog društva „Gastro turizam“ d.o.o. (u sklopu kojeg je djelovala Poliklinika „Grgurev“, a kasnije Poliklinika „Jadran“) i grada Splita, koji se odnosio na pružanje usluga liječenja (fizikalne medicine i rehabilitacije) Hrvatskim ratnim vojnim invalidima domovinskog rata (HRVIDR-a), gradu Splitu ispostavljaio fiktivne račune za navedene usluge liječenja branitelja, a koje usluge u stvarnosti nisu izvršene, pa je tako navedenom društvu pribavljena protupravna imovinska korist od najmanje 600.000,00 kuna, za koji iznos je oštećen grad Split.

- **KOMUNALAC D.O.O.** - Postupajući temeljem odredbi članka 207. Zakona o kaznenom postupku, provedeno je kriminalističko istraživanje te su prikupljene obavijesti i materijalni dokazi iz kojih proizlazi postojanje osnovane sumnje da su odgovorne osobe TD Komunalac d.o.o. kršenjem propisa o poslovanju, Ugovoru o radu i Pravilnika o sistematizaciji poslova i radnih zadataka, u različitim razdobljima od siječnja 2006. do kraja prosinca 2012. Nisu pravovremeno, u okviru svojih poslova i radnih zadataka radnog mjesta, obavili dužne radnje vezano za utuživanje neplaćenih računa svih fizičkih i pravnih osoba, koji su sukladno zakonskim odredbama u danom trenutku trebali ići na utuživanje, svjesni da će nepoduzimanjem dužnih radnji postupiti protivno interesima društva pritom imajući svijest o prouzročenju štete za društvo, pa je na taj način za veći dio potraživanja nastupila zastara po računima za vodu čime su grubo povrijedili dužnost skrbi o imovinskim interesima t.d. Komunalac d.o.o. Time su navedenom trgovačkom društvu prouzročili ukupnu znatnu štetu u iznosu od 21.617.960,69 kuna, čime su počinili kaznena djela nesavjesnog gospodarskog poslovanja, opisana i kažnjiva u članku 291. stavak 2. u svezi stavka 1. Kaznenog zakona (KZ/97) – pravni kontinuitet u kaznenom djelu zlorporabe povjerenja u gospodarskom

poslovanju iz čl. 246. stavak 2. u svezi stavka 1. Kaznenog zakona (KZ/11). Po dovršenom kriminalističkom istraživanju podneseno je posebno izvješće Općinskom državnom odvjetništvu u Zadru pod brojem 511-01-79-K-18/14.

- **OA MIR** - Odjel za visokotehnološki kriminalitet SGKK u suradnji s PU zagrebačkom, istarskom, primorsko-goranskom, splitsko-dalmatinskom, međimurskom, varaždinskom, koprivničko-križevačkom, krapinsko-zagorskom, šibensko-kninskom, zadarskom i dubrovačko-neretvanskom proveo je kriminalističko istraživanje vezano za kaznena djela računalnih prijevара počinjenih na način da počinitelj na računalu oštećene pravne osobe (putem e-maila ili drugi način) instalira maliciozni softver koji je programiran i prilagođen za prikupljanje podataka sa inficiranog računala (sa fokusom na financijske transakcije), kao i maliciozni softver programiran za uspostavu udaljenog nadzora nad računalom. Oštećene su uglavnom tvrtke koje za Internet bankarstvo koriste autentifikaciju putem kartice ili USB sticka u čitaču, međutim zabilježeno je i nekoliko slučajeva neovlaštenih transakcija u slučajevima gdje se koristi token. Neovlaštene transakcije su bile usmjerene na račune otvorene u inozemnim bankama ili na račune „novčanih mula“ u RH. Ukupna vrijednost neovlaštenih naloga za plaćanje iznosi 36.102.933,26 KN, dok je stvarna pričinjena šteta 1.826.842,00 Kn.

- **TD MARKOV** - Policijski službenici PU osječko baranjske, Službe gospodarskog kriminaliteta u koordinaciji s ŽDO Osijek proveli kriminalističko istraživanje nad četiri osobe i trgovačkim društvima „Markov“ d.o.o. iz Osijeka i „Konus Markov“ d.o.o. iz Osijeka, zbog sumnje u počinjenje kaznenih djela zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246 st. 2 KZ, krivotvorenja službene ili poslovne isprave i dr. Kaznena djela su počinjena na način da su počinitelji svako u svojstvu odgovorne osobe u razdoblju od 11. prosinca 2008. godine do točno neutvrđenog dana 2011. godine u Osijeku, u nakani da sebi pribave veliku nepripadnu materijalnu dobit, iako svjesni svoje obveze da primljeni novac na ime kupoprodajne cijene za nekretnine trgovačkog društva Markov d.o.o. moraju evidentirati i novac u cijelosti položiti na žiro račun društva Markov d.o.o., isti nisu položili na žiro račun društva

Markov d.o.o., već su zadržali za sebe. Materijalna šteta iznosi 5.067.357,31 kuna.

- **AUTOTRANSPORT ŠIBENIK** - Vezano za predmet Autotransport d.d. Šibenik, sukladno zahtjevu USKOK-a Zagreb, dovršeno je kriminalističko istraživanje koje je provodio PNUSKOK, Služba Split, nad pročelnikom Porezne uprave u Šibeniku te voditeljicom Ispostave Porezne uprave u Šibeniku, zbog sumnje da su navedene osobe počinile kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337 st. 1 i 4 KZ-a tako da su Rješenje o ovrsi nad novčanim sredstvima dužnika trebali dostaviti na naplatu 16.05.2012. godine, a što nisu učinili, već su neopravdano stopirali naplatu poreznog rješenje, te su isto dostavili na naplatu tek 08.08.2012. godine, a u kojem periodu su se iz sredstava poslovanja društva Autotransporta d.d. Šibenik naplatili drugi vjerovnici u iznosu od 6.9 milijuna kuna, što predstavlja štetu Ministarstvu financija.

3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu

U 2014. godini **prijavljeno je 2.729 kaznenih djela** dok je 2013. godine prijavljeno 2.713 kaznenih djela **zlouporabe droga, što znači porast za 0,6%**.

U ukupnom broju prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske, udio kriminaliteta droga u 2014. godini iznosi 4,9%. U 2013. godini udio u ukupnom broju je iznosio 4,3%.

Za počinjena kaznena djela iz kriminaliteta zlouporabe droga tijekom 2014. godine **prijavljeno je 1.299 osoba**, dok je tijekom 2013. godine prijavljeno 1.343 osobe što je **smanjenje za 3,3%**.

Od navedenih 1.299 kazneno prijavljenih osoba, 1.189 osoba bile su muškog spola (91,5%), a 110 osoba je ženskog spola (8,5%), a 107 osoba bilo je maloljetno.

Za **počinjene prekršaje iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga** u 2014. godini zabilježeno je **7.245 počinitelja** što je **27,9% više** nego 2013. godine kada ih je zabilježeno 5.663.

Od navedenih 7.245 počinitelja, **6.345 osoba je muškog spola (87,6%), a 900 osoba je ženskog spola (12,4%)**.

U 2014. godini zaustavljen je trend porasta broja kaznenih djela kriminaliteta droga iz mjerodavnosti USKOK-a. Zabilježeno je 7 (8 u 2013.) kaznenih djela iz članka 328. u vezi s člancima 190., 191. i 191.a, kao i 45 (132 u 2013.) kaznenih djela iz članka 329. u vezi s člancima 190., 191. i 191.a KZ-a.

Tijekom 2014. godine izvršeno je **9.166 zapljena svih vrsta droga**, što je u odnosu na 2013. godinu, kada ih je zabilježeno 7.073, porast broja zapljena od 29,6%, a u apsolutnom broju **za 2093 zapljene**.

Ukupno je zaplijenjeno: **6,224 kg kokaina, 45,651 kg heroína, 2,381 kg hašiša, 25,496 kg amfetamina, 2.001,713 kg marihuane, 531 tableta metadona, 2.051 LSD doza, 6.351 g MDMA i derivata** (ecstasy - jedna tableta= oko 0,25 g).

Ovo je daleko najbolji ikada zabilježen rezultat aktivnosti policije (2001. godine bilježimo 7620 zapljena droga), prvenstveno na poslovima suzbijanja zlouporabe droga tj. aktivnosti takozvane „ulične redukcije“.

Razlozi povećanja ukupnog broja zapljena ilegalnih droga u 2014. u odnosu na 2013. godinu između ostalog rezultat pojačanih aktivnosti granične, temeljne i kriminalističke policije na poslovima suzbijanja zlouporabe i kriminaliteta droga posebice u turističkim središtima tijekom ljetnih mjeseci kada se održava veći broj glazbenih festivala koji privlače izuzetno velik broj mlađih gostiju, u velikoj mjeri stranaca. S tim u vezi bilježimo pojavu sve većeg broja osoba koje posjeduju i troše male količine droga za takozvanu osobnu uporabu, prvenstveno produkte kanabisa i sintetske droge. Isto tako, smatramo da je na povećanje zapljena droga utjecala zadnja izmjena Prekršajnog zakona koja omogućuje izdavanje prekršajnog naloga kod prekršaja neovlaštenog posjedovanja manjih količina droga namijenjenih osobnom trošenju, kao i naplatu novčanih kazni. Ovakvom metodologijom postupanja, uz suglasnost DORH-a, ostvaren je višekratan pozitivan učinak: krajnje se pojednostavljuje i ubrzava policijsko postupanje, humanizira se postupak prema prekršitelju, ilegalna droga se „miče s ulice“, a ostvaruje se značajan povoljan financijski učinak za državni proračun MUP-a.

Tijekom 2014. godine izvršene su i 43 zapljene svih vrsta tvari s popisa tvari zabranjenih u sportu (NN 116/13). Od toga većinu zapljena, njih 30 čine anabolička sredstva.

Služba kriminaliteta droga ostvarila je niz **međunarodnih aktivnosti** kroz radne sastanke i radionice s policijama drugih država vezano za provedbu složenih kriminalističkih istraživanja. Ostvarene su i mnoge međunarodne aktivnosti kroz

sudjelovanje na operativnim sastancima, međunarodnim konferencijama i projektima od kojih izdvajamo projekt **Drug Policing Balkan Advanced 2013 – 2014** koji trajao od travnja 2013. do srpnja 2014. Vodili su ga predstavnici Republike Austrije, a partnerske su zemlje bile Njemačka i Hrvatska. Projektom se uspostavila međunarodna policijska suradnja između država regije jugoistočne Europe radi uspješnije borbe protiv krijumčarenja droga i organiziranih skupina.

Tijekom 2014. zadržan je kontinuitet intenzivne operativne međunarodne policijske suradnje Službe kriminaliteta droga PNUŠKOK-a koja se ogledala i kroz provedena međunarodna kriminalistička istraživanja kriminaliteta droga kojima je obuhvaćeno više međunarodnih zločinačkih udruženja i zaplijenjene značajne količine droga (npr. kodnih naziva: GLADIUS II, ZARA, VRAG, OPERA).

Kao primjer uspješne međunarodne policijske suradnje i kriminalističkog istraživanja koje je inicirala hrvatska policija je kriminalističko istraživanje kodnog imena GLADIUS II (nastavak Gladius iz 2013. godine) kojom prilikom je ostvarena policijska i državno odvjetnička suradnja Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Uhićeno je 26 osoba, zaplijenjeno je preko 135 kilograma marihuane i veća količina eksploziva te raznog oružja i streljiva. U ovom kriminalističkom istraživanju ostvarenja je suradnja sa SELEC-om.

Trenutno u Hrvatskoj nema „epidemije“ ovisnosti o drogama, nema takozvanih „otvorenih narko scena“ i značajnije proizvodnje droga, a ni aktivnosti kriminalnih organizacija takozvanih „narko kartela“ i kriminalnih grupa koje se prvenstveno bave kriminalnim aktivnostima povezanih s proizvodnjom i trgovinom droga. Također je i broj novoevidentiranih osoba u sustavu tretmana i prevencije o drogama u padu. Uspostavljen je nacionalni sustav suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj. On funkcionira i daje pozitivne rezultate.

MUP je bio i ostao najznačajniji nositelj aktivnosti suzbijanja ponude droga na ilegalnom narko tržištu u okviru uspostavljenog nacionalnog sustava borbe protiv problematike droga u okviru Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj.

Jedan od najvažnijih ciljeva u borbi protiv krijumčarenja i preprodaje droge te zločinačkih udruženja kao što su „Balkanski kartel“ je održavanje kontinuiteta uspješne borbe linije rada kriminaliteta droga koji je postignut kroz prioritetan pristup problematici kriminaliteta droga na nacionalnoj razini u prethodnom vremenskom razdoblju. Isto tako vrlo je važno da se paralelno s održavanjem kontinuiteta borbe

protiv krijumčarenja i preprodaje droge nužno održi trenutno visoka razina aktivnosti policije u odori na suzbijanju prekršaja posjeda droge za „osobnu uporabu“ takozvana „ulična redukcija“. U nadolazećem vremenskom razdoblju po pitanju suzbijanja ponude droga i dalje ćemo biti usmjereni provođenju aktivnosti: suzbijanja razvijanja ilegalnog tržišta droga u RH, sprečavanja proizvodnje droge, suzbijanju krijumčarenja i aktivnosti međunarodnih narko kartela i drugih zločinačkih udruženja u okviru nacionalnih i EU obveza.

3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- Dana 2. veljače policijski službenici PU vukovarsko - srijemske završili su kriminalističko istraživanje nad bugarskim državljaninom nakon što je prethodnom pretragom vozila na graničnom prijelazu Bajakovo pronađeno i zaplijenjeno **25.815 grama marihuane**.
- Dana 27. veljače policijski službenici PU zagrebačke završili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom nakon što je prethodnom pretragom osobnog automobila te stana i garaže na području Zagreba pronađeno ukupno **1.402 grama kokaina** i određena količina novčanih sredstava i oružja.
- Dana 6. ožujka policijski službenici PU zagrebačke završili su kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom nakon što je prethodnom pretragom stana na području Zagreba pronađeno ukupno **4.050 grama amfetamina, 19 grama marihuane** kao i 140.900 kuna.
- Dana 3. travnja policijski službenici PNUSKOK-a završili su kriminalističko istraživanje nad trojicom hrvatskih, trojicom bosansko - hercegovačkih i jednim albanskim državljaninom nakon što je prethodnom pretragom ribarskog broda kod Primoštena zaplijenjeno ukupno **806 kilograma marihuane**.
- Dana 16. travnja policijski službenici PU karlovačke završili su kriminalističko istraživanje nad dvojicom hrvatskih državljanina nakon što su zaustavljeni u vozilu na autocesti A1/A6, a prilikom kontrole je jedan od navedenih iz ruksaka koji se nalazio u vozilu, izručio vrećicu sa **1.000 tableta droge MDMA**.

- Dana 17. travnja policijski službenici PU zagrebačke završili su kriminalističko istraživanje nad dvojicom hrvatskih državljana nakon što je kod istih u pretragama stana i drugih prostorija pronađeno **284 doze LSD-a i 1468 tableta droge MDMA.**
- Dana 7. lipnja od strane policijskih službenika PU dubrovačko - neretvanske završeno je kriminalističko istraživanje nad albanskim državljaninom nakon što je u izvršenoj pretrazi vozila albanskih registarskih oznaka na graničnom prijelazu Karasovići pronađeno ukupno 6 paketa, u kojima se nalazilo **1046 grama kokaina i 1643 grama heroina.**
- Dana 19. srpnja od strane policijskih službenika PU karlovačke završeno je kriminalističko istraživanje nad nizozemskim državljaninom koji je zatečen u mjestu Gornje Primišlje gdje se održavao glazbeni festival Momento-Demento, nakon što je u šatoru u kojem je boravio pronađeno **1400 doza (markica) droge LSD.**
- Dana 29. srpnja od strane policijskih službenika PU dubrovačko - neretvanske završeno je kriminalističko istraživanje nad dvojicom albanskih državljana, nakon što je u suradnji sa carinskim službenicima pretragom automobila kojime su ušli u Hrvatsku u preinačenim dijelovima podnožja automobila na graničnom prijelazu Karasovići pronađeno **10.754 grama heroina.**
- Dana 25. kolovoza od strane policijskih službenika PU zadarske završeno je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom, nakon što je pretragom vozila i obiteljske kuće u kojoj prebiva pronađeno **1.027 grama amfetamina i 1445 grama marihuane.**
- Dana 20. rujna od strane policijskih službenika PU karlovačke završeno je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom, nakon što je u pretrazi stana i drugih prostorija u Oštarskim Stanovima pronađeno **285 stabljika indijske konoplje** visine 15 do 20 cm i **463 ubrane stabljike indijske konoplje ukupne težine 4.586 grama.**

- Dana 24. rujna od strane policijskih službenika PU vukovarsko - srijemske završeno je kriminalističko istraživanje nad turskim državljaninom, nakon što je u pretrazi kamiona marke mercedes turskih registarskih oznaka na graničnom prijelazu Bajakovo pronađeno 18 paketa u kojima se nalazilo ukupno **9.367 grama heroina**.
- Dana 22. listopada od strane policijskih službenika PU zagrebačke završeno je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom koji dragovoljno izručio **20 grama kokaina**. Naknadnom pretragom stana u Zagrebu pronađeno je sveukupno **1.381 grama kokaina** i 3.322 grama punila za miješanje s drogom.
- Dana 23. listopada od strane policijskih službenika PU primorsko - goranske završeno je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom, nakon što je u pretrazi obiteljske kuće pronađeno **22.278 grama marihuana** i **jedanaest stabiljki indijske konoplje**.
- Dana 6. studenog od strane policijskih službenika PU krapinsko - zagorske završeno je višemjesečno kriminalističko istraživanje nad osmoricom hrvatskih državljana, nakon što je tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji provedeno više pretraga kuća, stanova i vozila kojom prilikom je ukupno zaplijenjeno **5.735 grama marihuane**, **1.201 gram amfetamina**, **4 grama droge MDMA** i **9,2 grama heroina** i određena količina oružja, streljiva i novaca.
- Dana 7. studenog od strane policijskih službenika SSKOK- a Rijeka završeno je višemjesečno kriminalističko istraživanje nad većim brojem osoba u suradnji sa BIH agencijom SIPA tijekom kojeg je zaplijenjeno ukupno oko **80.000 grama marihuane**.
- Dana 21. studenog od strane policijskih službenika PU vukovarsko - srijemske završeno je kriminalističko istraživanje nad hrvatskim državljaninom kojom

prilikom je u izvršenim pretragama više objekata pronađeno ukupno oko **5.900 grama marihuane**.

- Dana 7. prosinca od strane policijskih službenika PU krapinsko - zagorske i SSKOK-a Zagreb završeno je kriminalističko istraživanje nad dvoje hrvatskih državljana nakon što je u vozilu kojim su pristigli na graničnom prijelazu Macelj pronađeno **527 grama kokaina**.
- Dana 11. prosinca od strane policijskih službenika SSKOK-a Zagreb završeno je kriminalističko istraživanje nad turskim i bugarskim državljaninom, nakon što je u pretrazi automobila na izlazu sa autoceste A3 u Zagrebu u skrivenim i naknadno napravljenim pretincima osobnog automobila pronađeno **6.692 grama heroina**.

3.4. Opći kriminalitet

Ova kategorija kriminaliteta sadrži najširu i najraznovrsniju skupinu kaznenih djela. U nju spadaju sva kaznena djela nasilja, imovinski kriminalitet i ostali kriminalitet koji nije razvrstan u ranije nabrojene kategorije. Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu koji se istražuje i prijavljuje po službenoj dužnosti iznosi 78,7%. Ovih je kaznenih djela 2014. godine **prijavljeno 44.763, što je za 10,9% manje** nego prethodne godine s ukupnom materijalnom štetom **442.412.639,00 kn**.

Obilježje ovih kaznenih djela je veliki broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. Od 44.763 kaznena djela općeg kriminaliteta, u 992 kaznena djela počinitelj je zatečen na djelu, u 6.995 kaznenih djela počinitelj je bio poznat istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 36.776 kaznenih djela (82,2%) bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

U ovoj izvještajnoj godini pronađeni su počinitelji 1.478 kaznenih djela prijavljenih u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 14.826 kaznenih djela. Koeficijent naknadne

otkrivenosti iznosi 40,3% i **za 0,5% je bolji nego prethodne godine.**

Postavimo li u odnos 22.813 razriješenih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju (zatečen, odmah poznat, naknadno otkriven iz izvještajnog razdoblja i naknadno otkrivena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i prijavljena djela u izvještajnom razdoblju, **koeficijent razriješenosti iznosi 51%.** U 2014. godini **prijavljenih kaznenih djela manje je za 10,9%, a razriješenih kaznenih djela manje je za 9,9%.**

3.4.1. Kriminalitet nasilja

U kategoriju kriminaliteta nasilja ubrajaju se kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta te neka kaznena djela protiv drugih zaštićenih vrijednosti, koje sadrže elemente nasilja.

Kaznenih djela protiv života i tijela koja ulaze u grupaciju općeg kriminaliteta manje je za 7,7%. Tjelesnih ozljeda manje je za 76 kaznenih djela (7,3%).

Ubojstava je manje za šest ili 14,6%. Razriješeno je svih **35 prijavljenih ubojstava.** Razriješeno je i jedno ubojstvo iz ranijih godina pa je zato koeficijent razriješenosti veći od 100%.

Zabilježeno je **113 pokušaja ubojstava,** od kojih je pet ostalo nerazriješeno i to u Policijskoj upravi zagrebačkoj. Razriješena su i 3 pokušaja ubojstva iz ranijih godina pa koeficijent razriješenosti iznosi 98,2%. U odnosu na 2013. godinu **pokušaja ubojstava bilo je manje za 11 kaznenih djela (8,9%).**

Kaznena djela iz glave XVI. i XVII. – Kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta **u porastu su za 10,8%.**

U 2014. godini prijavljeno je 78 silovanja od kojih su 4 **ostala nerazriješena.** **Silovanja su u padu za 4 kaznena djela ili 4,9%.** Od 21 prijavljenog pokušaja silovanja jedno je ostalo nerazriješeno, no razriješen je jedan pokušaj iz ranijih godina pa je koeficijent razriješenosti 100%. U odnosu na 2013. godinu prijavljenih **pokušaja silovanja više je za 9 djela ili 75%.**

3.4.2. Imovinski kriminalitet

Imovinska kaznena djela čine 72,9% općeg kriminaliteta. U 82,2% ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 34%. Ova kaznena djela u **padu su za 15,3%**.

Provalne krađe su najbrojnija kaznena djela i u ovoj ih je godini prijavljeno 15.302, što je u odnosu na prethodnu godinu **manje za 17,2%**.

Prijavljena su 1.122 razbojništva, od kojih je njih 390 ili 34,8% razriješeno u izvještajnom razdoblju. Sa 108 razriješenih razbojništava počinjenih u ranijim godinama, **koeficijent razriješenosti iznosi 44,4% i za 1,3% je veći nego prethodne godine.** Broj razbojništava u **padu je za 267 kaznenih djela ili 19,2%** u odnosu na 2013. godinu. Analizirajući objekte u kojima su počinjena spomenuta kaznena djela, **porast bilježe razbojništva u stambenim zgradama** za 14,9%, i kioscima za 20%. U svim ostalim objektima razbojništva su u padu.

3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

TEŠKO UBOJSTVO - policijski službenici PU sisačko-moslavačke u suradnji sa policijskim službenicima Sektora općeg kriminaliteta, terorizma i ratnih zločina, Službe općeg kriminaliteta, dovršili su višemjesečno kriminalističko istraživanje kojim je utvrđeno postojanje osnova sumnje da je državljanin RH 6.9.2014. godine u mjestu Lipovljani, Ante Starčevića br.33, najvjerojatnije upotrebom sjekire počinio kazneno djelo *teškog ubojstva* opisano u čl. 111 st. 1 t. 2. i 4. KZ-a na štetu državljanina RH. Po završetku kriminalističkog istraživanja, protiv osumnjičenog državljanina RH, koji se zbog kaznenog djela *teškog ubojstva* počinjenog na teritoriju BiH tijekom mjeseca studenog 2014. godine nalazio u istražnom zatvoru, podnesena je kaznena prijava nadležnom Županijskom državnom odvjetništvu u Sisku.

RAZBOJNIŠTVA

- Osumnjičeni je uz prijetnju pištoljem izvršio razbojništva u bankama, poštanskim uredima, mjenjačnici i trgovinama na području PU zadarske, PU

primorsko-goranske i PU istarske. Kriminalističko istraživanje je dovršeno 28.3.2014. godine. Počinjena materijalna šteta iznosi 300.000,00 kn.

- Osumnjičeni su uz prijetnju pištoljem izvršili razbojništva u poštanskim uredima i trgovinama na području PU istarske. Kriminalističko istraživanje dovršeno 31.3.2014. godine. Materijalna šteta iznosi 187.000,00 kn.
- Osumnjičeni su uz prijetnju pištoljem izvršili razbojništvo u poslovnicu Privredne banke Zagreb u Zagrebu. Kriminalističko istraživanje je dovršeno 21.6.2014. godine. Materijalna šteta iznosi 390.000,00 kn.
- Dana 15.10.2014. godine policijski službenici PU međimurske dovršili su kriminalističko istraživanje nad jednim osumnjičenim, koji je predan pritvorskom nadzorniku, a protiv njega je podneseno posebno izvješće ŽDO-u Varaždinu, zbog osnova sumnje da je u vremenskom razdoblju od 2004. godine do 4.10.2014. godine na području PU međimurske uz prijetnju pištoljem počinio 7 kaznenih djela razbojništva u sportskim kladionicama i poštanskim uredima. Osumnjičeni je predan pritvorskom nadzorniku. Materijalna šteta iznosi 105.565,00 kn.
- Dana 28.11.2014. godine policijski službenici PU zagrebačke i PU varaždinske dovršili su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenima te je protiv istih podneseno posebno izvješće ŽDO-u u Varaždinu, zbog osnova sumnje da su uz prijetnju pištoljem počinili ukupno 3 kaznena djela razbojništva i jedno kazneno djelo teške tjelesne ozljede. Osobe su predane pritvorskom nadzorniku. Materijalna šteta iznosi 1.476.000,00 kuna.

TEŠKE KRADE

- Dana 24.1.2014. godine policijski službenici PU osječko-baranjske proveli su kriminalističko istraživanje nad dvije osumnjičene muške osobe, vezano za teške krađe provaljivanjem u kuće na području PU osječko - baranjske, nakon čega su, zbog sumnje na izvršenje više kaznenih djela krađa i teških krađa provaljivanjem u kuće i stanove, privedeni pritvorskom nadzorniku. Daljnjim kriminalističkim istraživanjem PU osječko - baranjske u suradnji policijskim službenicima PU zagrebačke, PU istarske, PU primorsko - goranske, PU zadarske i PU splitsko - dalmatinske nad istima, razriješeno je još 15 kaznenih

djela teških krađa provaljivanjem u kuće i stanove. Materijalna šteta iznosi 291.650,00 kuna.

- Dana 24.04.2014. godine policijski službenici PU istarske proveli su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenom muškom osobom kojom prilikom je utvrđeno da je počinio kazneno djelo teške krađe provaljivanjem u zgradu općine i dr. prostora te kazneno djelo dovođenja u opasnost općeopasnom radnjom ili sredstvom radi prikrivanja provale i otuđenja predmeta, nakon čega je priveden pritvorskom nadzorniku. Materijalna šteta iznosi 1.103.600,00 kuna.
- Dana 25.9.2014. godine policijski službenici PU primorsko - goranske proveli su kriminalističko istraživanje nad 4 osumnjičene muške osobe te je utvrđeno da su tijekom 2014. godine na području PU primorsko - goranske i PU istarske počinili više kaznenih djela teških krađa provaljivanjem u kioske i benzinske postaje, kojom prilikom su otuđivali novac, cigarete i dr. artikle. Materijalna šteta iznosi oko 745.800,00 kuna.
- Dana 12.6.2014. godine policijski službenici PU zadarske proveli su kriminalističko istraživanje nad dvije osumnjičene osobe, državljanima Republike Italije, kojom prilikom je utvrđeno da su 10. i 11.6.2014. godine počinili kaznena djela krađe i teške krađe u zlatarnicama iz kojih su otuđivali zlatni nakit, nakon čega su privedeni pritvorskom nadzorniku. Materijalna šteta iznosi 978.600,00 kuna.
- Dana 25.11.2014. godine policijski službenici PU primorsko - goranske proveli su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenom muškom osobom, kojom prilikom je utvrđeno da je zajedno s jednim supočiniteljem, tijekom 2014. godine na području PU primorsko – goranske, počinio više kaznenih djela teških krađa provaljivanjem u kuće i stanove kojom prilikom su otuđili auto, veću količinu domaćeg i stranog novca te zlatni nakit. Materijalna šteta iznosi 646.000,00 kuna.
- Dana 19.12.2014. godine policijski službenici PU karlovačke proveli su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenom muškom osobom, kojom prilikom je utvrđeno da je isti počinio kazneno djelo teške krađe provaljivanjem u kuću, kojom prilikom je otuđio dvije metalne kase u kojima su se nalazili pištolj, revolver i puška s pripadajućim oružanim listovima i streljivom, veća

količina zlatnog nakita, ručnih satova i tablet. Materijalna šteta iznosi 400.000,00 kuna.

3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Kaznena djela od posebnog sigurnosnog značaja su pojedina kaznena djela iz glava KZ-a protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, ljudskih prava i temeljnih sloboda, opće sigurnosti, sigurnosti prometa, biračkog prava, Republike Hrvatske.

Prijavljena su 33 **kaznena djela iz ove skupine, što je za 42,1% manje** nego 2013. godine.

Tijekom 2014. godine zabilježeno je 19 kaznenih djela iz mjerodavnosti rada Službe terorizma, što je **pad od 45,7%** u odnosu na 2013. godinu. Valja naglasiti kako nije **zabilježeno nijedno kazneno djelo povezano s terorizmom**.

I nadalje se velika pozornost posvećuje pitanju zločina iz mržnje, kako zbog obveza preuzetih nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju između ODIHR-a i MUP-a o obuci policijskih službenika za borbu protiv zločina iz mržnje, važećem zakonodavstvu, tako i zbog činjenice da su zločini iz mržnje, odnosno njihovo kvalitetno praćenje posebno apostrofirano kao mjerilo u pregovaračkom procesu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u Poglavlju 23. „Pravosuđe i temeljna prava“.

Stalnim praćenjem ove problematike nisu zabilježeni pojavni oblici ili organiziranje u svrhu provedbe nasilja nad pojedincima ili skupinama. Tijekom 2014. godine zabilježeno je 14 kaznenih djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno ili okolnosti počinjenja upućuju da su motivirana mržnjom. Broj ovih kaznenih djela u **padu je za 60%**. Od 14 kaznena djela razriješeno je njih 11 ili 78,6%. Ova kaznena djela najčešće su motivirana nacionalnom, vjerskom, etničkom i rasnom mržnjom te seksualnom orijentacijom. Kaznena djela počinjena iz mržnje su tjelesne ozljede, prijetnje, oštećenje tuđe stvari i javno poticanje na nasilje i mržnju.

Tijekom 2014. godine prijavljeno je 14 ratnih zločina koji su se dogodili u vrijeme Domovinskog rata što je **za 36,4% manje** nego 2013. godine.

U suradnji i koordinaciji s mjerodavnim državnim odvjetništvima tijekom 2014.

godine posebna pozornost bila je usmjerena na prikupljanja, obrade i analize svih raspoloživih izvora saznanja i dokumentacije o silovanjima i drugim vidovima seksualnog zlostavljanja osoba tijekom Domovinskog rata, kao jednog od načina počinjenja kaznenog djela ratnog zločina.

Služba ratnih zločina je, u suradnji s policijskim upravama, kontinuirano i intenzivno prikupljala saznanja o mogućim lokacijama ukopa posmrtnih ostataka osoba nestalih tijekom Domovinskog rata i iz II. svjetskog rata. Temeljem prikupljenih saznanja, koja su redovito dostavljana Upravi za zatočene i nestale Ministarstva branitelja, **potvrđena su saznanja o 34 moguće lokacije masovnih i (ili) pojedinačnih grobnica iz Domovinskog rata i 128 lokacija grobnica iz II. svjetskog rata.**

3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja

- **GLINSKO NOVO SELO** - sukladno Strategiji i Planu istraživanja i procesuiranja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj (1991.-1995.) te Provedbenom planu Ravnateljstva policije kao i važećim zakonskim propisima, tijekom 2014. godine završeno je kriminalističko istraživanje u predmetu na nacionalnoj razini "Glinsko Novo Selo". Prijavljeni su točno neutvrđenog dana polovicom mjeseca listopada 1991. g. u Novom Selu Glinskom, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske s jedne i JNA i srpskih paravojnih formacija s druge strane, odgovorni za ubojstvo 32 osobe.
- Tijekom 2014. godine Služba ratnih zločina, u suradnji s policijskim upravama, postupala je u 24 predmeta Ureda zastupnika Vlade Republike Hrvatske vezano za smrtna stradavanja tijekom Domovinskog rata u svezi kojih se postupci vode pred Europskim sudom za ljudska prava.

3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji

Kazneno pravna zaštita mladeži i obitelji obuhvaća kriminalitet na štetu djece i

maloljetnika, kriminalitet koji su počinila djeca i maloljetnici i obiteljsko nasilje.

Otkrivanjem i prijavljivanjem ovih kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se takvom aktivnošću ostvaruje i strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Tijekom 2014. godine otkrivena su i prijavljena **4.592 kaznena djela iz dijela kaznenopravne zaštite djece i obitelji, što je za 18,1% više** u odnosu na 2013. godinu.

Najveći broj prijavljenih kaznenih djela u 2014. godini odnosio se na kazneno djelo *prijetnje* iz čl. 139. (993), *povrede dužnosti uzdržavanja* iz čl. 172. (948) i *povrede djetetovih prava* iz čl. 177. KZ-a (939). Ova tri kaznena djela čine 62,7% kaznenih djela u ukupnom kriminalitetu na štetu djece i obitelji.

Nadalje, u skupini kaznenih djela protiv spolne slobode i skupini kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta tijekom 2014. godine prijavljeno je ukupno **610 kaznenih djela** počinjenih na štetu djece ili **27,6%** više u odnosu na 2013. godinu kada je prijavljeno ukupno 478 kaznenih djela.

U skupini kaznenih djela protiv spolne slobode i skupini kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta u 2014. godini najviše je prijavljeno kaznenih djela: *Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od 15 godina* - 258; *Iskorištavanje djece za pornografiju* - 141; *Zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od 15 godina* - 83; *Spolni odnošaj bez pristanka* - 33; *Silovanje* - 27; *Bludne radnje* - 24; *Upoznavanje djece s pornografijom* – 19.

3.6.1. Kriminalitet djece

U 2014. godini kazneno neodgovorna djeca do 14 godina starosti počinila su ukupno **290 kaznenih djela**, što je za **21% manje** nego u 2013. godini. Nadalje, bilježi se pad broja kazneno neodgovorne djece mlađe od 14 godina kao počinitelja kaznenih djela za 21,8%, odnosno sa zabilježenih 298 u 2013. godini na 265 počinitelja u 2014. godini (od toga 25 odnosno 9,4% odnosi se na osobe ženskog spola).

Kazneno odgovorna djeca **od 14 do 18 godina starosti, njih 1.472** (od kojih je 10,7% osoba ženskog spola) prijavljena su za ukupno **2.599 kaznenih djela, što je za 7,4% manje** nego prethodne 2013. godine.

Među kaznenim djelima djece, **9,5% se odnosi na kaznena djela s obilježjima nasilja**. Najveći udio, **60,8%** u kaznenim djelima djece, čine imovinska kaznena djela, iako i ona bilježe pad u odnosu na prethodnu godinu.

3.6.2. Nasilje u obitelji

Prema podacima o zabilježenom stanju, kretanju i nekim obilježjima nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj tijekom 2014. godine, u kojima je policija poduzimala nadležne mjere, stanje je sljedeće:

- zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno su prijavljene 14.874 osobe, što je manje za 10,2% u odnosu na 2013. godinu kada su prekršajno prijavljeno 16.564 osobe;
- u navedenom razdoblju policija je sucima nadležnih prekršajnih sudova predložila izricanje sveukupno 11.260 zaštitnih mjera propisanih odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (22,5% manje u odnosu na 2013. godinu kada je predloženo 14.528 zaštitnih mjera);
- policija je provela ukupno 1.525 zaštitnih mjera koje su joj sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u djelokrug rada (919 zaštitnih mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, 299 zaštitnih mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju te 307 zaštitnih mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora);
- raščlambom podataka koji se odnose isključivo na prekršaj nasilničkog ponašanja u obitelji, razvidno je da je policija u razdoblju od 1.1. do 31.12.2014. godine u Republici Hrvatskoj uhitila ukupno 9.630 osoba (8.196 osoba muškog spola, te 1.434 osoba ženskog spola) što je manje za 8,4% u odnosu na prošlu godinu kada je uhićeno ukupno 10.517 osoba;
- sukladno čl.137. Prekršajnog zakona zadržano je ukupno 1.888 počinitelja prekršaja obiteljskog nasilja (1.749 muškaraca, te 139 žena) što je manje za 39% u odnosu na 2013. godinu kada je zadržano ukupno 3.117 osoba, dok je

prekršajnom sucu privedeno ukupno 8.693 osoba što je manje za 7,6% u odnosu na prošlu godinu;

- počinjenim prekršajem nasilja u obitelji zbog kojeg je počinitelj prekršajno prijavljen, oštećeno je ukupno 16.382 osoba što je manje za 11,9% u odnosu na isto razdoblje 2013. godine kada je oštećeno ukupno 18.590 osoba;
- prema spolu oštećenih, 10.465 osoba je ženskog spola u odnosu na razdoblje 2013. godine kada je oštećeno 11.904 osobe ženskog spola te 5.917 osoba muškog spola u odnosu na razdoblje 2013. godine kada je oštećeno 6.686 osoba muškog spola;
- ukoliko promatramo odnos počinitelj – žrtva, počinitelji nasilničkog ponašanja u obitelji najčešće je bio suprug nad suprugom i to u 3.509 slučajeva te otac nad punoljetnom kćerkom u 1.253 slučaja.

U 2014. godini počinjeno je **18 (od toga 13 žena) kaznenih djela ubojstava** među bliskim osobama, odnosno **51,4%** od ukupnog broja ubojstava (35) što je povećanje za **17,3%**.

Među bliskim osobama počinjeno je **35 (od toga 16 žena) ubojstva u pokušaju** što predstavlja udio od **31%** od ukupnog broja pokušaja ubojstva (113).

3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece

Tijekom 2014. godine u Republici Hrvatskoj, a vezano uz primjenu čl. 95. Obiteljskog zakona koji se odnosi na propuštanje roditeljske skrbi o zabrani noćnih izlazaka maloljetnim osobama mlađim od 16 godina, zabilježeno je postupanje, odnosno zatjecanje maloljetnih osoba mlađih od 16 godina u vremenu od 23 sata do 5 sati u 1.793 slučajeva, što je smanjenje od 27,9% u odnosu na 2013. godinu kada je policija evidentirala 2.488 postupanja prema navedenom zakonu.

Kao najčešći razlog propuštanja roditeljske skrbi pojavljuje se roditeljsko dopuštenje u 933 slučaja, zatim neposlušnost roditelju u 791 slučaju, prepuštenost sebi u 14 slučajeva i ostali razlozi u 55 slučajeva.

S obzirom na dob zatečenih maloljetnih osoba njih 208 ili 11,6% bila su djeca do 14 godine života, a njih 1.585 ili 88,4% bila su djeca u dobi od 14 do 18 godina.

Od ukupnog broja zatečenih maloljetnih osoba njih 645 ili 36% bila su djeca ženskog spola, a 1.148 ili 64% bila su djeca muškog spola.

Tijekom postupanja prema 184 zatečena djeteta (mlađih od 16 godina) ili u 10,3% slučajeva utvrdilo se kako se prema njima već prije postupalo zbog činjenja kažnjivih radnji ili nekih drugih razloga. Naknadnim izvidima utvrđeno je da je 0,2% ili troje djece bilo žrtva kaznenog djela *povrede djetetovih prava*.

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ)

Povećanje sigurnosti prometa na cestama je treći poseban cilj policije koji uključuje nadzor prometa i rad mobilne jedinice prometne policije.

Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Sve dobrobiti motorizacije, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja. Posljedice ugrožavanja prometa na cestama bitno utječu na ukupno stanje javne sigurnosti. Osim individualnih tragedija i društvo u cjelini trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća.

Radi podizanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu društvo mora uložiti znatno više napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika.

Između sudionika, vozila i ceste, prometna kultura svih sudionika, posebice vozača, najbrže može smanjiti tragične posljedice. Prometna kultura ne traži znatna financijskih sredstava, koliko svježije ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

Osamnaestog srpnja 2014. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 92/14).

4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama

Kao i proteklih godina, nastavljen je **trend smanjivanja broja prometnih nesreća i najtežih stradavanja**. U 2014. godini dogodile su se 31.432 prometne nesreće u kojima je 308 osoba poginulo, 2.675 osoba je teško ozlijeđeno, a 11.547 ih je lakše ozlijeđeno. U odnosu na 2013. godinu **prometnih nesreća je manje za 7,6%, poginulih za 16,3%, teže ozlijeđenih za 5,5%, a lakše ozlijeđenih za 7,2%**.

Od 308 poginulih osoba, 189 osoba (61,4%) preminulo je na mjestu nesreće, 21 (6,8%) tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove, a 98 (31,8%) u razdoblju od 30 dana od prometne nesreće. **U 2014. godini na hrvatskim je cestama poginulo 60 osoba manje nego 2013. godine.**

Broj registriranih vozača motornih vozila porastao je za 14.122 ili 0,7%, a broj registriranih motornih vozila za 30.168 ili 1,6% .

U 2014. godini strukturu prometnih nesreća činile su 0,9% nesreće s poginulima, 32,8% nesreće s ozlijeđenima i 66,3% nesreće s materijalnom štetom. Strukturu nastradalih osoba činilo je 2,1% poginulih, 18,4% teško ozlijeđenih i 79,5% lakše ozlijeđenih.

4.2. Vrste prometnih nesreća

Važni čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu su značajke ceste, koje bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nesreće, a od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost, poseban način vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nesreća dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima – 12.326 ili 39,2% od ukupnog broja nesreća, potom na križanjima 9.644 ili 30,7%, te u zavojima 5.596 ili 17,8%. U tim nesrećama poginulo je 290 osoba, što je 94,2% od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđene su 13.625 osobe ili 95,8% od ukupnog broja ozlijeđenih.

Najučestalije vrste prometnih nesreća događaju se u međusobnim sudarima vozila u pokretu i slijetanjem vozila s ceste (67,6% nesreća s nastradalim osobama) i u tim nesrećama najviše je poginulih osoba (63,6% poginulih). **Najteže posljedice su u sudarima vozila iz suprotnih smjerova** (5,4 poginulih na 100 nesreća s nastradalim osobama), **zatim u slijetanjima vozila ceste** (3,8 poginulih na 100 nesreća s nastradalim osobama).

4.3. Uzroci prometnih nesreća

Prometne nesreće događaju se najčešće kao posljedica pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine (7.466 nesreća), nepoštivanja prednosti prolaza (3.910), nepropisne vožnje unatrag (2.679) i zbog vožnje na nedostatnoj udaljenosti (2.354), što čini 52,2% svih pogrešaka vozača. U tim je nesrećama poginulo 179 osoba ili 58,1% svih poginulih, a ozlijeđenih je 8.656 ili 63,1%. Prema brojnosti, slijede nesreće zbog nepropisnog kretanja vozila na kolniku, nepropisnog uključivanja u promet, nepropisnog skretanja i tako dalje.

Osim pogrešaka vozača, prometne nesreće događaju se **i zbog pogrešaka pješaka**, a najčešće zbog nekorištenja obilježenog pješačkog prijelaza (101) i nepoštivanja svjetlosnog znaka (70), što čini 41,1% od svih pogrešaka pješaka. U tim su nesrećama poginule četiri osobe, a ozlijeđena je 151 osoba.

4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

U 2014. godini **u prometnim nesrećama sudjelovalo je 64.968 sudionika** – 50.061 ili 77,1% vozača, 12.899 ili 19,9% putnika, 1.842 ili 2,8% pješaka i 166 ostalih sudionika (0,2%).

Prema kategorijama sudionika u prometu, **najviše je poginulo vozača**, njih 185 ili 60,1%, zatim 50 putnika ili 16,2% te 73 pješaka ili 23,7%. Među ozlijeđenima također je najviše bilo vozača, njih 8.724 ili 61,4%, zatim putnika 3.921 ili 27,6% te pješaka 1.576 ili 11,1%.

Prema životnoj dobi u **prometnim je nesrećama poginulo 36 osoba između 18 i 24 godine života**, što je **manje za 37,9%** u usporedbi s 2013. godinom, a **ozlijeđene su 2.383 osobe ili 12,1% manje** nego prethodne godine. Između 25 i 64 godine života poginulo je 178 osoba ili 57,8% od svih poginulih, a ozlijeđeno je 8.894 osoba ili 62,5% od svih ozlijeđenih.

Broj nastradale djece (0 - 13 godina) u 2014. godini isti je kao i u 2013., **poginulo ih je osmero** (tri djeteta do 6 godina starosti, tri 7 - 9 godina, 2 od 10 - 13 godina starosti), dok je **broj ozlijeđenih smanjen** za 7%. Četiri djeteta su poginula kao putnici u vozilu, a četvero djece je poginulo u svojstvu pješaka.

Od ukupnog broja poginulih osoba 244 ili 79,2% su muškarci, a 64 ili 20,8% su žene. Ozlijeđeno je 8.630 muškaraca i 5.592 žene.

Na području Republike Hrvatske u 2014. godini poginulo je 27 stranih državljana, a 1.089 ih je ozlijeđeno. U odnosu na 2013. **devet osoba ili 25% je manje poginulih stranih državljana i 0,7% manje ozlijeđenih.**

4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću

Od ukupnog broja prometnih nesreća **91,2% prouzročili su vozači**. Od toga su 4.193 prometne nesreće prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, 83 pod utjecajem droga, a 2.337 nesreća prouzročili su vozači bez položenog vozačkog ispita. U odnosu na 2013. godinu **broj nesreća koje su pruzročili vozači je manji za 8,2%.**

Mladi vozači (do 24 godine) su u 2014. godini prouzročili 4.103 prometne nesreće, što je za **6,8% manje** u odnosu na 2013. godinu. **U tim su nesrećama poginule 34 osobe, što je 45,2% manje** nego 2013. godine.

4.6. Kaznena djela u prometu

U 2014. godini prijavljeno je **1.334 kaznenih djela u prometu, što je za 14,3% manje** nego u 2013. godini. Od toga je 1.275 kaznenih djela prema članku

227. Kaznenog zakona (Izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu), a 9 kaznenih djela prema članku 123. st. 2. Kaznenog zakona (Nepružanje pomoći osobi u opasnosti koju je sam prouzročio) **dok su 22 kaznena djela po članku 226. KZ-a – Objesna vožnja u cestovnom prometu.** Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u prometu **1.313 ili 98,4% ih je razriješeno.**

4.7. Nadzor prometa

Radi podizanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu na višu razinu i približavanja europskim standardima, policija je tijekom 2014. godine nastojala maksimalno pokriti sve cestovne smjerove, osobito one najugroženije prema praćenim podacima, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i u što većoj mjeri sprječavalo kršenje prometnih propisa.

Ciljane aktivnosti provodile su se na mjestima i u vrijeme kada se događaju najteže prometne nesreće, a u te je aktivnosti bio uključen maksimalan broj policijskih službenika s pripadajućom tehničkom opremom koja se koristi za nadzor u prometu.

U nadzoru prometa u 2014. godini policija je utvrdila **798.596 prekršaja, što je za 9% više** u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi utvrđenih prekršaja najzastupljeniji su prekršaji zbog nepropisne brzine (33,1%), a riječ je o prekršajima zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće s tragičnim posljedicama. Prema značaju za sigurnost prometa slijede nepropisno pretjecanje i obilaženje, nepoštivanje prednosti prolaska i crvenog svjetla te vožnja pod utjecajem alkohola. Osim ovih najopasnijih prekršaja, policija je u nadzoru prometa najčešće kažnjavala vozače zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita, nekorištenja sigurnosnog pojasa i nenošenja zaštitne kacige, ali i zbog tehničke neispravnosti vozila i korištenja mobitela tijekom vožnje.

Posebna pozornost pridavala se prometnim pitanjima tijekom turističke sezone, osobito na područjima gdje se koncentrirao najveći dio prometa. Da bi se postigla visoka razina sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa, osiguravao se optimalan broj policijskih službenika na cestama. Policijski službenici su pojačanim radom i aktivnostima, između ostaloga i fizičkim upravljanjem prometom, u vrijeme

pojačanog prometa prema turističkim odredištima, maksimalno utjecali na sigurnost svih sudionika u prometu, smanjenje prometnih gužvi i ubrzanje prometnog toka.

U Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa RH za 2014. godinu smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu, suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu i saniranje opasnih mjesta označeni su kao strateški ciljevi. S tim u vezi provele su se preventivno-promidžbene kampanje „*Razmisli - kad piješ ne vozi*“, „*Brzina, alkohol i droga najgori su suvozači*“ i „*Poštujte naše znakove*“. Kampanje su provođene oglašavanjem televizijskih i radijskih spotova, kao i kroz izradu i podjelu promidžbenih materijala sudionicima u prometu.

Nastavljena je realizacija projekta „Prometna učilica“ u sklopu projekta „Školska učilica“, a izrađen je i promidžbeni materijal koji se dijelio na prigodnim manifestacijama.

U sklopu sanacije opasnih mjesta, u cijelosti je financirana sanacija više opasnih mjesta na državnim, županijskim i nerazvrstanim cestama.

Osim navedenog, sudjelovalo se u provođenju dvadeset projekata financiranih sredstvima Nacionalnog programa.

4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja

U svojstvu predstavnika Republike Hrvatske sudjelovalo se na sastancima stručnih grupa Europske komisije u Bruxellesu i Rimu (CARE-grupa za statističke podatke o prometnim nesrećama i posljedicama te HLG-grupa za sigurnost cestovnog prometa na visokoj razini).

U Bruxellesu, u organizaciji Europske komisije, sudjelovalo se na sastanku u svezi provođenja direktive 2011/82 o prekograničnom kažnjavanju prometnih prekršaja.

Prisustvovalo se i sastanku „Stručne grupe za sigurnost cestovnog prometa“ u Bruxellesu u travnju 2014. godine.

4.9. Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije, kao samostalna ustrojstvena jedinica, obavlja policijske poslove nadzora prometa na cestama na području cijele države, a prije svega na autocestama i državnim cestama, posebice tijekom turističke sezone, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, nadzire brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere u svrhu sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provedbu aktivnosti i ,po potrebi surađujući s drugima iz policijskog sustava, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.).

U 2014. godini Mobilna jedinica prometne policije većinu je vremena bila angažirana na području Policijske uprave zagrebačke, ali i na područjima drugih policijskih uprava. Višednevni angažman cjelokupnog sustava organiziran je na područjima Policijskih uprava osječko - baranjske, vukovarsko - srijemske, brodsko - posavske, zadarske, splitsko - dalmatinske, istarske, primorsko - goranske i šibensko - kninske.

Prilikom višednevnog izvršavanja zadaća na područjima navedenih policijskih uprava angažman je bio na cjelokupnom području pojedine uprave u svrhu suzbijanja kaznenih djela i prekršaja te posebice zlouporabe opojnih droga, krivotvorenja isprava, nedozvoljene trgovine, izbjegavanja carinskog nadzora, izigravanja zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude, imovinskih delikata, težih prometnih prekršaja (upravljanje prije stjecanja prava, vožnja pod utjecajem alkohola ili droga, neregistrirana i neosigurana vozila i dr.), prekršaja iz Zakona o oružju, Carinskog zakona i drugih zakona.

Prilikom provedbe zadaća iz svog djelokruga, policijski su službenici izvršili 1.093.412 provjera, zaustavili i provjerili 27.949 vozila u kojima su zatečene 35.828 osobe, od kojih je 1.231 uhićeno, dovedeno ili predano na daljnje postupanje mjerodavnim ustrojstvenim jedinicama.

Provjerom osoba i vozila utvrdili su 19.694 različita prekršaja i 183 kaznena djela i to: 42 kaznena djela iz članka 190. (Neovlaštena proizvodnja i promet drogama); 79 kaznenih djela iz članka 311. (Krivotvorenje isprave); 15 kaznenih djela protiv gospodarstva i 47 ostalih kaznenih djela.

Policijski službenici su u 2014. godini, osim zapljena droga koja su procesuirana kroz kazneno zakonodavstvo, utvrdili još 260 prekršaja zlouporabe opojnih droga (2013. – 145).

Za vrijeme turističke sezone, za razliku od preostalog dijela godine, rad policijskih službenika usmjeravan je na autoceste u svrhu održavanja protočnosti prometa i suzbijanja teških prometnih prekršaja, posebice prekoračenja brzine te kaznenih dijela. Kao angažman ističemo angažman tijekom srpnja i kolovoza za svaki vikend (petak, subota i nedjelja), kada je Policijskoj upravi zagrebačkoj davana ispomoć u vidu 2 do 6 motociklista kroz jednu smjenu koji su bili angažirani na protočnosti prometa.

Od ukupno utvrđenih 19.694 prekršaja, najviše ih je bilo iz prometa i to: zbog prekoračenja brzine (5.680), zbog vožnje neregistriranim vozilom (3.454), zbog vožnje neosiguranim vozilom (2.029), zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita (637) te zbog vožnje pod utjecajem alkohola (195) i droga (236).

Da bi se spriječio nastavak kršenja prometnih propisa, poduzimale su se i zaštitne mjere pa je oduzeto 167 vozačkih dozvola, a 2.095 vozača i 3.500 vozila isključeno je iz prometa.

Postupanja policijskih službenika mobilne jedinice u prometu bila su usredotočena na prevenciju, suzbijanje i sankcioniranje težih prometnih prekršaja, odnosno prema vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ)

Kao četvrti poseban cilj policije u 2014. godini u Strateškom planu MUP-a i drugih institucija u funkciji zaštite i spašavanja za razdoblje 2014. - 2016. ističe se **jačanje sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi** koji uključuje problematiku: izdavanja dokumenata na graničnim prijelazima, odbijanje ulaska i izlaska, zlouporabu putnih dokumenata, prekogranični kriminalitet i prekršaje na granici, nezakonite migracije, prihvat i vraćanje stranaca na granici, prisilna udaljenja stranaca i povrede državne granice, poslove pomorske policije,

aerodromske policije, mobilne jedinice za nadzor granice te Prihvatnog centra za strance i pitanje azila.

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, pitanje sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba, uz istodobno sprječavanje nezakonitih prelazaka preko državne granice kao i svih oblika prekograničnog kriminala, izuzetno je zahtjevna zadaća.

Zbog visokog stupnja opasnosti od terorističkih napada, kontrola putnika u zračnom prometu zahtijeva izuzetnu odgovornost policijskih službenika i djelatnika privatnih tvrtki u zračnim lukama u kojima su već preuzeli obavljanje poslova zaštitnih pregleda putnika i ručne prtljage. Da bi se održala visoka razina sigurnosti, stalno se uvode nove metode i tehnike u nadzoru koje traže dosljednu primjenu.

Plovidba na moru i plovnim rijekama izložena je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

5.1. Državna granica i granični prijelazi

Dužina državne granice Republike Hrvatske je 3.318,6 km - vanjska granica 2.304,3 km, a unutarnja 1.014,3 km. Državna granica je određena i označena samo u dijelu s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim zemljama odvija se kroz rad međudržavnih komisija. Udio dužine državne granice sa Slovenijom iznosi 20,3%, s Mađarskom 10,7%, sa Srbijom 9,8%, sa Crnom Gorom 1,4%, s Bosnom i Hercegovinom 30,9%, pomorska granica s Italijom iznosi 0,8%, a na međunarodne vode odnosi se 26,1%.

Na državnoj granici **određena su 173 granična prijelaza**, od čega je najveći broj na dijelu granice s Republikom Slovenijom – 58 te Bosnom i Hercegovinom – 50. Od 173 granična prijelaza 162 su stalna, a 11 sezonskih koji su otvoreni isključivo za pomorski međunarodni promet tijekom turističke sezone.

Poslovi nadzora državne granice (kontrola prelaska i zaštite državne granice) obavljaju se u **78 policijskih postaja**, ustrojstveno raspoređenih u **18 policijskih uprava**. Od tog broja, 26 postaja je specijaliziranih (14 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 6 pomorske policije), dok su 52 postaje mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice ne obavljaju se na području Policijskih uprava bjelovarsko-bilogorske i požeško-slavonske (u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija).

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, temeljem preporuka Europske komisije te čl. 17. „Zajednička kontrola“ i dobre prakse Zakonika o schengenskim granicama, uvedena su zajednička službena mjesta za obavljanje granične kontrole na jednom mjestu, na kopnenim graničnim prijelazima na unutarnjoj granici Europske unije s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom, u svrhu povećanja protočnosti prometa preko graničnih prijelaza, razmjene znanja i iskustava policijskih službenika.

Primjenom Zakonika o schengenskim granicama te „Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice“, nad državljanima Europske unije i Schengenskog prostora obavlja se samo osnovna granična kontrola, dok se nad državljanima trećih zemalja obavlja temeljita granična kontrola.

Komparirajući statističke pokazatelje 2014. godine s 2013. godinom, vidljivo je da se nastavlja trend intenzivnog i usmjerenog postupanja policijskih službenika tijekom granične kontrole s ciljem otkrivanja korištenja krivotvorenim putnim ispravama, pokušaja izbjegavanja granične kontrole i carinskog nadzora, otkrivanja krijumčarenja vozila i opojne droge, što se može tumačiti kao rezultat uloženi napore vezanih uz edukaciju policijskih službenika koji obavljaju graničnu kontrolu. Međutim, uzimajući u obzir novu nabavljenu tehničku opremu, uspostavljeni NISUDG na svim graničnim prijelazima na vanjskoj granici, otkrivanje korištenja krivotvorenih isprava trebalo bi u narednom razdoblju još više intenzivirati.

5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima

Tijekom 2014. godine **državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 145.645.086 putnika, što je za 6,8 % više nego u 2013. godini.** Od ukupnog broja putnika, **stranci čine udio od 69%** ili 100.802.582 prelazaka državne granice, a **državljeni Republike Hrvatske čine udio od 31%** ili 44.842.504 prelazaka.

Najveći udio od 47,5% u ukupnom prometu putnika ostvaren je **na granici sa Slovenijom** (69.217.688 prelazaka). **Drugi** po brojnosti prometa putnika su **granični prijelazi s Bosnom i Hercegovinom** čiji udio u ukupnom prometu iznosi 32,4% (47.261.052 prelazaka). **Najfrekventniji granični prijelaz** tijekom izvještajnog razdoblja bio je **Međunarodni cestovni granični prijelaz Macelj** s 12.711.695 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udjel od 8,7%. Komparirajući promet s 2013. godinom, na spomenutom graničnom prijelazu promet se povećao za 9,3%. **MCGP Bregana je na drugom mjestu** po broju putnika s 11.701.072 putnika i udjelom od 8% u ukupnom prometu, što je u odnosu na 2013. povećanje za 4%. **Treći granični prijelaz** po prometu putnika je **MCGP Kaštel**, preko kojeg je tijekom 2014. godine prešlo 9.681.962 putnika, što čini 6,6% udjela u ukupnom prometu.

Najveće oscilacije u prometu putnika bilježe MCGP Pasjak s povećanjem od 12% i Bajakovo s povećanjem od 11,9%.

Tijekom 2014. godine državnu granicu Republike Hrvatske **prešlo je 47.976.504 vozila, što je povećanje za 4,6 % u odnosu na 2013. godinu** (45.866.702 vozila).

5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima

Granična policija je tijekom 2014. Godine, pri obavljanju poslova **nadzora državne granice, izdala ukupno 13.984 dokumenata, što je u odnosu na 2013. godinu** (20.645 dokumenata) **manje za 32,3 %.**

U ukupnom broju izdanih dokumenata **najviše su zastupljena odobrenja za kretanje i zadržavanje u mjestu gdje se nalazi granični prijelaz** i tijekom 2014. godine izdano ih je 9.172, što je za 19,8% manje u odnosu na isto razdoblje 2013.

godine (11.430 dokumenata).

Broj **odobrenja za unos/prijenos oružja** tijekom 2014. godine smanjio se više od deset puta i izdano ih je 402 (u 2013. godini 5.331) što je smanjenje za 92,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Posebna pažnja pridaje se mogućnosti izdavanja vize na graničnim prijelazima. Sukladno propisima, granična policija ima mogućnost izdavanja viza na graničnim prijelazima u iznimnim situacijama.

Tijekom 2014. godine granična policija je izdala 3.927 viza, što je za 12,4 % više u odnosu na isto razdoblje 2013. godine (3.495 viza).

Kao i proteklih godina, **na zračnim graničnim prijelazima** bilo je **izdano najviše viza** i to 60% od ukupnog broja izdanih viza na graničnim prijelazima u 2014. godina. Također je nužno istaknuti da su 2014. godine, kao i 2013. godine, najzastupljeniji bili državljani Filipina, Indonezije i Indije, pomorci u tranzitu.

5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH

5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku

Tijekom 2014. godine granična je policija **za 8.658 stranih državljana ustvrdila da ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj i na temelju toga odbila im ulazak**. Broj osoba kojima je odbijen ulazak **manji je za 25,1%** u usporedbi s prošlom godinom. Najčešći razlozi odbijanja ulaska su neispunjavanje uvjeta za ulazak u RH (pozivno pismo, rezervacija i dr.), neposjedovanje putne isprave i neposjedovanje sredstava za uzdržavanje.

Analizom prijelaza na kojima se najviše odbija ulazak u RH ustvrdilo se kako su to prijelazi na dijelu državne granice s Bosnom i Hercegovinom (4.097), Srbijom (1.489) te Crnom Gorom (1.471).

U ukupnom broju odbijenih ulazaka **najviše su zastupljeni državljani Bosne i Hercegovine** (3.530) s udjelom od 40,8%. Tijekom proteklih godina broj odbijanja ulaska državljanima Bosne i Hercegovine bio je u stalnom opadanju, ali ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju državljani Bosne i Hercegovine, ako ne posjeduju biometrijsku putnu ispravu, dužni su pribaviti vizu za ulazak u EU. Broj odbijenih ulazaka državljanima Bosne i Hercegovine u 2014. godine bio je za 24,7%

manji u odnosu na 2013. godinu (4.688).

Drugi po broju su državljani Albanije (1.561), koji čine udio od 18% u ukupnom broju, a u odnosu na prethodnu godinu broj odbijanja je veći za 33%. **Državljeni Republike Srbije treći** su prema brojnosti odbijenih ulazaka (731), što je smanjenje za 39,9% u odnosu na 2013. godinu.

5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske

Granična policija je 2014. godine izdala zabranu izlaska iz Hrvatske za 2.726 osoba, što je za 44% manje nego tijekom 2013. godine (4.870 osoba).

U **626** slučajeva razlozi odbijanja izlaska **strancima** iz Republike Hrvatske bili su zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice, obveze koje su bili dužni podmiriti u Hrvatskoj, ili neispunjavanje uvjeta za ulazak u treće zemlje, a **2.100** osoba, odnosno oko 77% zabrana izlaza **državljanima RH** najčešće su zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice.

5.5. Zloupotreba putnih dokumenata

Tijekom 2014. godine granična policija je kod 330 osoba otkrila **331 krivotvorenu ispravu i 53 tuđe isprave**, što je u usporedbi s 2013. godinom **povećanje otkrivenosti za 16%**.

Najviše su se krivotvorile putovnice kojih je tijekom 2014. godine otkriveno 130, što je manje za 9,7% nego prethodne godine (144), zatim osobne iskaznice kojih je otkriveno 59, što je više za 9,3% u odnosu na 2013. godinu (54).

Valja istaknuti kako je tijekom 2014. godine otkriveno 14 krivotvorenih boravišnih dozvola. Na ovu vrstu dokumenata nužno je ubuduće obratiti posebnu pozornost jer je to dokument koji olakšava ulazak, kretanje i boravak u EU, čime je Republika Hrvatska postala poželjna i za nezakonite migrante i krivotvoritelje.

Najčešće su korišteni krivotvoreni dokumenti koji imaju slabe zaštitne elemente i to putne isprave Srbije, Turske, BiH, stara putna isprava Republike

Hrvatske, putne isprave Italije, Švicarske, Slovenije i Francuske, a koje su najčešće koristili državljani Albanije (109), Bosne i Hercegovine (38), Kosova (30) i Srbije (29).

Najčešći način krivotvorenja dokumenata je potpuno krivotvorenje, preinaka podataka i umetanje fotografije i to najvećim dijelom u putnim ispravama, osobnim iskaznicama i vizama.

Najveći broj otkrivenih **krivotvorenih dokumenata** je na graničnim prijelazima PU dubrovačko-neretvanske (158), PU zagrebačke (64), PU vukovarsko-srijemske (39) i PU osječko-baranjske (21).

5.6. Prekogranični kriminalitet

Policijski službenici za **suzbijanje prekograničnog kriminala** u 2014. godini obradili su 647 kaznenih djela i 2.759 prekršaja i u odnosu na 2013. godinu utvrđen je pad od 2,9% za kaznena djela i pad prekršaja za 17,9%.

Tijekom 2014. godine na državnoj granici **zabilježeno je 5.317 slučajeva krijumčarenja i 5.666 osoba** koje su u tomu sudjelovale. Najčešće se krijumčarila droga, cigarete, duhan, meso, oružje, streljivo, vozila, alkohol, fauna i drugo. Od spomenutih 5.317 slučajeva na ulasku u RH otkriveno je 3.684 a na izlasku 927 slučajeva, dok su ostali slučajevi otkriveni na „zelenoj granici“ (706).

5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga

Granična policija je u 2014. godini zabilježila 1.921 **slučaj posjedovanja opojne droge** u kojima je sudjelovalo 2.024 osoba, koje su procesuirane zbog posjedovanja opojne droge prilikom prelaska državne granice.

Granični prijelazi Karasovići i Bajakovo su, kao i proteklih godina, mjesta s najvećim brojem otkrivenih slučajeva zapljene droge.

5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila

U 2014. godini granična policija zabilježila je **545 slučaja krijumčarenja oružja, streljiva i eksploziva** u kojima su sudjelovale **544 osobe**, što je **povećanje od 35,6%** u odnosu na prethodnu godinu.

Otkriveno je 190 krijumčarenih vozila, što je više za 39,7% u odnosu na prethodnu godinu. Najviše je vozila krijumčareno na granicama s Bosnom i Hercegovinom (46,3%) i Srbijom (30%).

5.7. Ostali poslovi granične policije

U obavljanju **poslova granične kontrole u 2014. godini razvidno je povećanje otkrivačke djelatnosti po potražnim registrima, osobito u međunarodnim potragama**. Tijekom 2014. godine otkrivene su 842 osobe, što je za 85,5% više nego tijekom 2013. godine, a po lokalnim potragama bilježi se smanjenje za 39,6%.

Prema Evidenciji nadzora državne granice u 2014. godini otkriveno je 527 osoba, što je za 1,7% manje u odnosu na 2013. godinu.

Prema podacima za 2014. godinu na graničnim je prijelazima **prihvaćeno 415 deportiranih hrvatskih državljana, što je za 22,8%** više u odnosu na 2013. godinu (338 osoba). **Repatriirano je 587 hrvatskih državljana u Republiku Hrvatsku, što je manje za 8,9%** u odnosu na 2013. godinu kada je repatriirano 644 osoba.

Deportacije su se u 98% slučajeva provele na Zračnoj luci Zagreb - Pleso, a najčešći razlozi deportacija bili su nezakoniti rad i boravak u zemljama Europske unije te u manjem broju počinjenje kaznenog djela ili težeg prekršaja.

5.8. Nezakonite migracije

Stanja i trendovi nezakonitih migracija promatraju se kroz broj osoba koje su nezakonito prešle državnu granicu Republike Hrvatske, broj stranaca koji su

nezakonito boravili u Republici Hrvatskoj, broj stranaca koji nisu posjedovali putne isprave, broj stranaca koji su nezakonito radili u Hrvatskoj i mjere koje su poduzete prema strancima.

Zbog sukoba na sjeveru Afrike te Bliskog istoka, posebice na području Afganistana i Sirije, trend nezakonitih migracija iz tih područja je u značajnom porastu (najzastupljeniji su državljani Afganistana, Sirije, Eritreje, Somalije i Pakistana), a **od sredine 2013. do danas** ponovno su u porastu nezakonite migracije **državljana Albanije, Makedonije i Srbije.**

Tijekom 2014. godine u nekoliko navrata pojavio se novi „modus operandi“. Stranci se čekiraju na dva leta, na jedan s vlastitim dokumentima i kartom u zračnoj luci, te na drugi s krivotvorenim dokumentima putem web aplikacije. Prilikom granične kontrole pokazuju svoje vlastite dokumente, koje ulaskom u prostor međunarodnog odlaska u ZL Zagreb uništavaju te se pokušavaju ukrcati na ciljanu destinaciju u nekoj EU državi.

Najčešće rute kretanja na tzv. „Balkanskoj ruti“ državljana afroazijskih zemalja (iz matičnih država u Aziji i Africi), su one koje prelaze preko Turske i Grčke u Makedoniju ili Bugarsku, a potom u Srbiju. Iz Republike Srbije veći dio prelazi u Mađarsku, a drugi dio osoba ulazi na područje Republike Hrvatske preko PU vukovarsko-srijemske.

Kada se radi o unaprijed dogovorenom i organiziranom prebacivanju nezakonitih migranata, Zagreb i Rijeka su glavna mjesta tranzita u kojem se nezakoniti migranti zadržavaju kraće vrijeme, najčešće radi ostvarivanja kontakta s pomagačima i organizacije daljnjeg transfera.

Najzastupljeniji pomagači u nezakonitom prelasku državne granice su državljani Hrvatske, Srbije, Slovenije, Kosova, Bosne i Hercegovine, Albanije i Turske, a od nedavno postoje naznake da nekolicina državljana afroazijskih zemalja, tražitelja azila u Hrvatskoj, počinju organizirati nezakonite prelaske iz Hrvatske u zemlje EU.

Nezakonitih prelazaka državne granice u 2014. bilo je 3.914 (3.569 stranaca i 345 državljana RH), što je za 17,3% manje u odnosu na 2013. godinu (4.734). Državljanima Sirije, kojih je u 2014. godini zatečeno 550 u nezakonitom

prelasku državne granice **najbrojniji su i čine 14,1% svih nezakonitih prelazaka u RH** (bilježi se smanjenje od 23,6% u odnosu na 2013. godinu).

Drugi po brojnosti su državljani Albanije kojih je bilo 421, što je 60,1% više u odnosu na 2013. godinu (263). **Treći su državljani Afganistana** kojih je bilo 388 i u odnosu na 2013. godinu (611) što je smanjenje za 36,5%.

Tijekom 2014. godine granična policija prekršajno je obradila 3.914 osoba zbog nezakonitog prelaska državne granice, što je 17,3% manje u odnosu na 2013. godinu (4.734).

Najviše je osoba procesuirano u policijskim postajama koje sektorski pokrivaju državnu granicu s Republikom Slovenijom (1.430). Udio na tom dijelu državne granice je 36,5%. Razlog tomu je višekratno hvatanje u pokušaju odlaska u zemlje zapadne Europe, osoba - tražitelja azila u Republici Hrvatskoj.

Mobilna jedinica za nadzor državne granice u suradnji s kriminalističkom policijom **bilježi značajne rezultate u hvatanju nezakonitih migranata i razbijanju krijumčarskih lanaca** pretežno u dubini teritorija RH.

Raščlambom nezakonitih prelazaka državne granice po policijskim upravama vidljivo je da je tijekom 2014. godine najviše procesuiranih nezakonitih prelazaka državne granice bilo na području PU zagrebačke (946), a razlog tomu je što su tražitelji azila smješteni u Zagrebu u Prihvatilištu za tražitelje azila, na adresi Sarajevska 41 i Centru za strance Ježevo. Ovim fenomenom obuhvaćene su i PU primorsko-goranska i PU istarska. Druga po brojnosti je PU vukovarsko-srijemska (797) i predstavlja dio granice koji je najugroženiji od nezakonitih migranata. Zbog geostrateškog položaja i reljefnih obilježja posebna pozornost u budućem razdoblju usmjeriti će se prema PU dubrovačko-neretvanskoj.

U 2014. godini bilježimo pad nezakonitog rada stranaca za 43,5%. U 2014. godini zabilježeno je 416 prekršaja nezakonitog rada stranaca, a u 2013. godini 736. U nezakonitom radu u Republici Hrvatskoj na prvom mjestu su državljani Bosne i Hercegovine, koji najčešće nezakonito rade u građevinskoj djelatnosti. Najviše nezakonitog rada bilježimo u policijskim upravama na moru (najviše u PU šibensko-kninskoj).

U odnosu na 2013. godinu kada je zabilježeno 1.089 tražitelja azila, **u 2014. godini bilo je 453 tražitelja azila, što je smanjenje za 58,4%.** Od naprijed

navedenog broja tražitelja azila **u 2014. godini azil je odobren za 15 osoba**, a za još 10 osoba odobrena je supsidijarna zaštita.

U 2014. godini zabilježena su **362 maloljetna nezakonita migranta** (2013.- 465) ili 10% od ukupnog broja nezakonitih migranata. Bez pratnje zakonskog zastupnika bilo je 320 maloljetnih nezakonitih migranta (2013. - 302).

U 2014. godini bilo je **179 žena nezakonitih migranata**, što je 5% od ukupnog broja.

Idućih godina očekuje se povećan broj nezakonitih prelazaka na istočnim granicama sa susjednom Srbijom, Bosnom i Hercegovinom te Crnom Gorom. Pored povećanog broja nezakonitih prelazaka državne granice, predviđa se i povećan broj tražitelja azila.

Procjenjujemo kako će, za razliku od dosadašnjeg stanja kada osobama zatečenim u nezakonitom prelasku državne granice, tražiteljima azila u Hrvatskoj, Republika Hrvatska nije bila odredišna destinacija, već daljnji transfer u smjeru Europske unije, tijekom budućih godina Republika Hrvatska postati i krajnje odredište njihova kretanja jer je Republika Hrvatska postala nova članica Europske unije te strateška odrednica kada postane i članicom schengenskog prostora.

5.9. Postupci prema strancima

Tijekom 2014. godine prema strancima je izrečeno 10 sigurnosnih mjera protjerivanja, 161 zaštitna mjera protjerivanja te 2.073 rješenja o protjerivanju koje je donijela policija u upravnom postupku. Izdano je i 1.196 rješenja o povratku, od čega ih je izvršeno 769 (64,3%).

5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici

Na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična **policija prihvatila je 531 osobu, što je 26% manje** u odnosu na 2013. godinu, a **vratila je 923 osobe, što je za 20,4% manje** u odnosu na 2013. godinu.

Sukladno Sporazumu o readmisiji s Republikom Slovenijom prihvaćeno je 527 osoba, dok je 8 osoba vraćeno u Republiku Sloveniju. Sukladno Ugovoru o prihvatu osoba na zajedničkoj državnoj granici s Republikom Mađarskom, prihvaćene su 3 osobe, dok je u Republiku Mađarsku vraćeno 5 osoba. Sukladno Sporazumu o prihvatu osoba s Bosnom i Hercegovinom u 2014. godini nije bilo prihvata, dok je 60 osoba vraćeno u Bosnu i Hercegovinu. Sukladno Sporazumu o readmisiji u Crnu Goru vraćeno je 128 osoba, dok prihvata iz Crne Gore nije bilo. Sukladno Sporazumu o redamisiji hrvatska policija u Srbiju je vratila 722 osobe, dok prihvata nije bilo.

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice utječe i na strukturu stranaca prihvaćenih ili vraćenih sukladno bilateralnim ugovorima o prihvatu osoba pa tako imamo najviše prihvaćenih državljana Albanije (200%), Sirije (142,6%) , Eritreje (87,7%), Pakistana (84,6%), Kosova (66,7%), Alžira (44,4%).

5.11. Prisilna udaljenja stranaca

U 2014. godini s područja Republike Hrvatske **prisilno je udaljeno 1.416 stranca, što je manje za 20,1%** nego u 2013. godini kad je prisilno udaljeno 1.773 stranaca. Od ukupnog broja prisilno udaljenih 509 ili 35,9% udaljeno je u treću državu, a 907 ili 64,1% u državu podrijetla. Među njima najviše je bilo državljana Albanije (241), Kosova (222), Sirije (190), Afganistana (169) i Bosne i Hercegovine (149).

5.12. Povreda državne granice

U 2014. godini zabilježeno je **devet povreda državne granice na kopenoj i riječnoj granici** (oštećenja graničnih oznaka, otuđenje obavijesnih ploča, požari i nezakonita eksploatacija šljunka). Povrede se rješavaju na lokalnoj razini.

5.13. Poslovi pomorske policije

Policijski službenici pomorske policije djelovali su u akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (površina 31.757,7 km²). Nadzor prelaska državne granice obavljao se na 25 graničnih prijelaza na moru (11 sezonskih). Obavljali su i zadaće koje se odnose na zaštitu državne granice na moru, a dužina granice iznosi 511,9 nautičkih milja ili 948,1 km.

Stupanjem na snagu Odluke Vlade Republike Hrvatske o proširenju jurisdikcije RH na Jadranskom moru, odnosno proglašenjem zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa (ZERP), povećalo se područje nadzora na 56.964,9 km², odnosno za 79,4%. Navedena Odluka suspendirana je u odnosu na plovila EU, dok se na ostala plovila ista Odluka primjenjuje.

U obavljanju poslova policije na moru ostvareno je 5.347 **ophodnih službi, što je 9,9% više** nego u 2013. godini kada je ostvareno 4.866 ophodnih službi. Policijski službenici pomorske policije postavili su 24 zasjede (38,5% manje nego u 2013. godini kada je postavljeno 39 zasjeda) od kojih su 15 bile uspješne, dok je u 2013. godini bilo 27 uspješnih zasjeda.

Policijski službenici pomorske policije obavili su i **393 prijevoza** (317 prijevoza u 2013.), od kojih 149 prijevoza bolesnika (116 prijevoza bolesnika u 2013.), 204 prijevoza za službene potrebe (163 prijevoza u 2013.) i 40 ostalih izvanrednih prijevoza (38 izvanrednih prijevoza u 2013.).

Prilikom poduzimanja operativnih mjera i radnji na moru, obavljene su **1.242 provjere zastave plovila (12,9% više** u odnosu na 2013. kada je obavljeno 1.100 provjera zastave plovila), **pregledano je 13.741 isprava** domaćih i stranih plovila (5,6% manje u odnosu na 2013. godinu kada su obavljani pregledi 14.553 isprave plovila). Pregledali su **24.581 ispravu domaćih i stranih državljana** (5,9% manje nego 2013. godine kada je pregledano 26.111 isprava državljana) te je pregledano 1.486 domaćih i stranih plovila (10,5% manje nego u 2013. kada je pregledano 1.661 plovilo). U izvještajnom razdoblju 2014. godine **obavljena je jedna pretraga** (hrvatsko plovilo), kao i u istom razdoblju 2013. godine (strano plovilo).

U izvještajnom razdoblju evidentirano je 66 povreda državne granice na moru (u 2013. godini 4 povrede državne granice na moru), što je za 1.550 % više u odnosu

na 2013. godinu. Evidentiran je jedan progon plovnog objekta, kao i 2013. godine. Uzapćena su 3 plovna objekta – strana ribarska plovila (2013. godine uzapćena su 4 plovna objekta od kojih su 2 strana ribarska plovila). Nije bilo uporabe vatrenog oružja, a evidentirana je jedna uporaba ostalih sredstava prinude (2013. godine nije bilo uporabe vatrenog oružja, a evidentirane su 2 uporabe ostalih sredstava prinude).

Kazneno je prijavljena 31 osoba, što je manje za 59,7% u odnosu na 2013. kada je kazneno prijavljeno 77 osoba, od čega je najveći dio iz područja morskog ribarstva - protuzakoniti ribolov 7 kaznenih djela (2013. godina - 17 kaznenih djela), ugrožavanje sigurnosti jedno kazneno djelo (2013. godine – 2 kaznena djela), krađa-teška krađa 12 kaznenih djela (2013. godine -12 kaznenih djela), carinskog nadzora nije bilo kao ni 2013. godine, zaštita prirode, okoliša i kulturnih dobara 7 kaznenih djela (2013. godine - 37 kaznenih djela), te ostalih 28 kaznenih djela (2013. godine – 18 ostalih kaznenih djela).

Policijski službenici sudjelovali su u **88 akcija traganja i spašavanja ljudi i imovine na moru** (4,4% manje nego 2013. godine – 92 akcije traganja i spašavanja). U tim akcijama sudjelovala su 92 službena policijska plovila (2013. godine u 76 službenih policijskih plovila), a **u tim je akcijama spašeno 76 osoba** (2013. godine spašeno je 168 osoba).

U 2014. godini bilo je 111 stradavanja osoba na moru (15,6% više nego 2013. godine kada je zabilježeno 96 stradalih na moru) u kojima je smrtno stradalo 58 osoba (13,7% više nego 2013. godine, kada je smrtno stradala 51 osoba), teške tjelesne ozljede zadobila je 21 osoba (10,5% više nego 2013. godine - 19 osoba), a lakše tjelesne ozljede 32 osobe (23,1% više nego 2013. godine – 26 osoba).

Od ukupnog broja stradavanja (111 osoba) 63 osobe su strani državljani ili 56,8%. Najveći broj stradavanja njemačkih državljana (20), zatim državljana Slovenije (9) i Austrije (8). Najčešći uzroci stradanja osoba na moru su utapanja (46), 2 naleta plovila na kupače, stradanje osoba u havarijama (26) te 37 ostalih stradanja.

K tomu su zabilježene i 62 havarije plovila (4,6% manje nego 2013. godine - 65 havarija), od čega 16 sudara plovila (2013. godine – 8 sudara plovila), 15 nasukavanja plovila (2013. godine - 22 nasukavanja), 8 potonuća plovila (2013. godine - 15 potonuća plovila), 7 požara na plovilima (2013. godine – 8 požara na plovilima) i 16 ostalih havarija (2013. godine - 12 ostalih havarija).

U suradnji s drugim državnim tijelima ostvareno je 376 zajedničkih akcija na moru, što je za 15,7% više nego u 2013. godini kada je ostvareno 325 zajedničkih akcija.

5.14. Poslovi aerodromske policije

Tijekom 2014. u devet zračnih luka **ostvaren je promet od 6.805.982 putnika, što je za 26,5% više** nego u 2013. godini, od čega u međunarodnom prometu 5.820.828, a domaćem prometu 985.154 putnika. Udio međunarodnog prometa je 85,5%, a domaćeg prometa 14,5%.

Mjere zaštite civilnoga zračnoga prometa u Republici Hrvatskoj obavljaju policijski službenici u suradnji s drugim službama u zračnim lukama. Uključeni su i u poslove kontrole kvalitete, odnosno testiranja mjera zaštite.

Prilikom obavljanja kontrole u zračnom prometu **u potražnim evidencijama otkrivene su 243 osobe, a pronađena je droga i druga opojna sredstva (7 g marihuane, 163 g hašiša, bomboni koji sadrže THC, čaj koke, tablete).**

U 2014. godini **zabilježeno je 37 slučajeva ometanja zrakoplova laserskim zrakama** tijekom slijetanja ili polijetanja, najčešće u večernjim satima, što je više **za 68,2%** u odnosu na 2013. godinu (22 slučaja). Ometanje laserom zabilježeno je u zračnoj luci Zagreb – 12 puta, zračnoj luci Split –10 puta , zračnoj luci Dubrovnik – 4 puta, zračnoj luci Zadar – 10 puta i zračnoj luci Osijek – jedanput.

Tijekom 2014. godine u svim zračnim lukama zaštitno je **pregledano ukupno 4.455.753 komada ručne prtljage putnika. Dodatni pregled prtljage** na zahtjev operatora aerodroma **obavljen je u 1.401 slučaju.**

Služba pomorske i aerodromske policije te linijske službe u policijskim upravama obavljale su tijekom 2014. godine, temeljem Plana Ravnateljstva policije, testiranje mjera zaštite nad svim subjektima zaštite.

U dijelu zaštite civilnog zračnog prometa obavljeno je ukupno 27 testova (19 redovitih i 8 ponovnih testiranja – follow up), kojima je obuhvaćeno 69 mjera.

Od 69 obuhvaćenih mjera, stanje zaštite je **u 47 slučajeva** ocijenjeno kako metode i sredstva **u potpunosti udovoljavaju propisima**, **6 puta** kako metode i sredstva zaštite **udovoljavaju propisima** međutim za potpuno udovoljavanje poželjna su poboljšanja. Jednom je ocijenjeno da metode i sredstva zaštite **ne udovoljavaju** te da je potrebno otkloniti manje nedostatke, zatim **14 puta** da metode i sredstva zaštite **ne udovoljavaju** i to zbog ozbiljnih nedostataka, a **jedanput** je ocijenjeno kako metode i sredstva zaštite nije moguće potvrditi.

Sukladno odredbama čl. 83. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu (NN 84/11), operator zračne luke dužan je osigurati uvjete za obavljanje zaštitnog pregleda putnika i njihove ručne prtljage u roku od 36 mjeseci od stupanja na snagu Zakona, što znači do 28. srpnja 2014. godine, koji je krajnji rok za preuzimanje navedenih poslova od policije. Izmenama i dopunama Zakona o zračnom prometu (NN 92/14), rok da operatori zračne luke osiguraju uvjete za obavljanje zaštitnog pregleda putnika i njihove ručne prtljage produžen je **do 26. ožujka 2015. godine.**

Tijekom 2014. godine obavljen je proces preuzimanja poslova zaštitnih pregleda putnika i ručne prtljage u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb. Zračne luke Split, Pula, Dubrovnik, Zadar i Rijeka raspisale su natječaje, dok je zračna luka Osijek raspisala i poništila natječaj, a zračna luka Brač i zračno pristanište Mali Lošinj još nisu raspisali natječaje.

U 2014. godini, u usporedbi s 2013. Godinom, provedena su dva testiranja više s ukupno 13 više testiranih mjera. Analizom provedenih testiranja učinkovitosti mjera zaštite, vidljiv je napredak u primjeni propisanih standarda odredaba Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. Do propusta u primjeni propisanih standarda mjera zaštite dolazi uglavnom zbog pogrešaka subjekata koji ih primjenjuju, odnosno u nekim se slučajevima ne primjenjuju dosljedno postupci i standardi mjera zaštite civilnog zračnog prometa propisani odredbama Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa.

U 2014. godini zabilježene su **4 zrakoplovne nesreće** (na aerodromu u Vrsaru, na otoku Hvaru i dvije na aerodromu u Čepinu) u kojima su **dvije osobe zadobile teške tjelesne ozljede** (jedna osoba prilikom pada sportsko-rekreativnog

zrakoplova II. klase na aerodromu Čepin i druga osoba prilikom nesreće s paraglajderom isto na aerodromu Čepin), **dvije osobe zadobile su lakše tjelesne ozljede** prilikom nesreće sportsko-rekreativnog zrakoplova na otoku Hvaru.

5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice

Poslovi policijskih službenika Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice vezani su uz prekogranični kriminalitet - krijumčarenje ljudi, visokotarifne robe (cigareta i vozila), droge i oružja. Policijski službenici Mobilne jedinice sudjelovali su u provedbi operativnih akcija koje su se odnosile na suzbijanje prekograničnog kriminaliteta.

Radni rezultati **Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice**: 13 otkrivanja nezakonitih migranata (46 osoba), 102 otkrivanja krijumčarenja cigareta i duhana, 9 otkrivanja krijumčarenja droge i psihotropnih supstanci, 3 slučaja otkrivanja krijumčarenja oružja, 1 slučaj otkrivanja krijumčarenja stoke, 52 potrage za osobama vozilima i osobnim dokumentima, 17 carinskih prekršaja, jedno otkrivanje korištenja nepripadajućih registarskih oznaka i evidentirano 127 prometnih prekršaja.

5.16. Prihvatni centar za strance

Prihvatni centar za strance tijekom 2014. godine prihvatio je 434 stranca (405 muškarca, 11 žena i 18 maloljetnih osoba), što je za 18,7% manje nego u 2013. godini, a najviše je bilo državljana Kosova (22,6%), Albanije (20,5%) i Sirije (13,4%). Iz Prihvatnog centra za strance otpušteno je 438 stranaca (408 muškarca, 11 žena, 19 maloljetnih osoba). Zbog prisilnog udaljenja otpušteno je 259 stranaca i 2 stranca radi vraćanja temeljem Uredbe (EU-a) br. 604/2013. Nadalje, 162 stranca otpuštena su sukladno Zakonu o strancima, 15 stranaca sukladno Zakonu o azilu, od toga 117 stranaca premješteno je u Prihvatilište za tražitelje azila i 4 maloljetna stranca u Dom za odgoj djece i mladeži Zagreb - Dugave.

U Prihvatnom centru za strance 123 stranca zatražilo je azil, a među njima najviše je bilo državljana Sirije (44), Afganistana (20), Alžira (7), Maroka (7), Gane

(5), Somalije (4), Irana (4), Pakistana (4), Palestine (3), Egipta (3), Turske (3), Malija (2), Gambije (2), Eritreje (2), Mauritanije (2), Nigerije (2), Tunisa (2), BiH (2) te po jedan državljanin iz Gvineje, Ukrajine, Jamajke, Pakistana i Srbije.

Prihvatni centar za strance organizirao je i proveo 200 preprata, od toga 152 radi prisilnog udaljenja, do Prihvatilišta za tražitelje azila 46 preprata i dvije preprate radi vraćanja stranaca temeljem Uredbe (EU-a) br. 604/2013.

Troškovi kupovine karata, tranzita i izrade osobnih dokumenata stranaca potrebnih za prisilno udaljenje su iznosili 192.702,00 kuna i 236,00 EUR-a, dok je putem virmana uplaćeno 663,00 EUR-a te 176.838,75 kuna iz EU Fonda „SOLID“ za kupnju zrakoplovnih karata za prisilna udaljenja stranaca. Od stranaca na ime istih troškova naplaćeno je 289.065,25 kuna, dok ukupni nastali troškovi prisilnog udaljenja iznose 3.331.607,19 kuna.

5.17. Azil

U 2014. godini od **1.008 podnesenih** namjera za podnošenje zahtjeva za azil, **za 453 osobe pokrenuti su upravni postupci**. Najviše tražitelja azila bili su državljani Alžira (17%), Sirije (11,9%), Pakistana (5,3%), Egipta (5,1%), Maroka i Nigerije (4,9%). Prema spolu muškarci čine 93,6%, a žene 6,4% tražitelja azila.

Od 2006. godine do danas međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj dobile su **133 osobe** (73 azila i 60 supsidijarnih zaštita).

Broj tražitelja azila od 2004. do 2014. povećan je za više od 10 puta, a prema dobnoj strukturi djeca do 14 godina čine 8,1%, maloljetnici do 18 godina 12,2%, a punoljetne osobe 79,7%.

U 2014. godini od 17 maloljetnih tražitelja azila najviše ih je bilo iz Afganistana (29,4%) i Sirije (23,5%). Deset maloljetnih tražitelja azila bilo je bez pratnje i to iz Afganistana (4), Sirije (4) i Tunisa (2).

U 2014. godini u Republici Hrvatskoj **odobren je azil za 16 osoba i za 10 osoba supsidijarna zaštita**, te **1 privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji s azilantom**, a područje njihove integracije obuhvaća pravo na boravak, smještaj, rad, zdravstvenu zaštitu, školovanje, socijalnu skrb te učenje hrvatskog jezika. U postupku

integracije Ministarstvo unutarnjih poslova surađuje s nevladinim organizacijama koje azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom pružaju pomoć u integraciji.

U 2014. osiguran je smještaj za 10 osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Od ukupnog broja 6 osoba smješteno je u Velikoj Gorici u stanove kojima raspolaže Državni ured za upravljanje državnom imovinom, a jedna osoba smještena je u udomiteljsku obitelj iz zdravstvenih razloga. Za 3 osobe (samce) nadležni centar za socijalnu skrb sklopio je ugovore o najmu stana s fizičkim osobama. Osim toga jedna osoba smještena je u odgojnom zavodu.

Azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom prijavljeni su na Hrvatski zavod za zapošljavanje i imaju sva prava kao hrvatski državljani. Od ukupnog broja četiri osobe su zaposlene, jedna osoba je zaposlena na određeno vrijeme preko javnih radova, a dvije osobe bile su sezonski zaposlene.

Azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju prava na školovanje kao i hrvatski državljani. Trenutno je u vrtić uključeno jedno dijete, osnovnu školu pohađa dvanaestero djece, srednju školu osmero djece, a troje su studenti.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju MUP je započeo s primjenom Uredbe Vijeća (EZ) o osnutku sustava EURODAC za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Dublinske konvencije.

Od ukupnog broja obrađenih i unesenih otisaka u EURODAC (centralnu bazu otisaka prstiju) bilo je 507 pogodaka (HIT-ova) s jednom ili više država članica. U 2014. godini upućen je 151 zahtjev za preuzimanje i ponovno preuzimanje odgovornosti, od kojih je 95 prihvaćeno od strane odgovornih država članica. U najvećem broju slučajeva, temeljem odredbi Uredbe 604/2013, utvrđena je odgovornost Republike Bugarske. Od 95 prihvaćenih zahtjeva, Republika Hrvatska provela je 3 transfera u odgovorne države članice (Mađarska, Italija i Belgija).

U slučajevima kada je za ispitivanje zahtjeva za azil utvrđena odgovornost druge države članice, donosi se rješenje o odbacivanju zahtjeva za azil kojim se ujedno utvrđuje i odgovornost druge države članice za provedbu azilnog postupka. Na ovakvo rješenje tražitelj azila ima mogućnost pokrenuti upravni spor, te su službenici zaduženi za izradu očitovanja na tužbu i sudjelovanje u raspravama pred upravnim sudom.

Tijekom 2014. godine Republika Hrvatska od drugih je država članica zaprimila ukupno 234 zahtjeva za preuzimanjem i ponovnim preuzimanjem odgovornosti, od čega je odgovornost prihvatila za ukupno 186 osoba, od kojih je 40 transferirano u Republiku Hrvatsku (Austrija – 12, Njemačka – 8, Švicarska– 7, Slovenija - 6, Velika Britanija – 3, Belgija – 2, Norveška – 1 i Švedska – 1).

Statističke podatke, prema određenim parametrima, službenici zaduženi za provedbu dublinskog postupka vode i dostavljaju EUROSTAT agenciji te UNHCR-u.

5.18. Pristupanje Schengenskom prostoru

Dužnost i obveza Uprave za granicu je nadzirati provedbu svih aktivnosti i rokova zadanih u strateškim dokumentima granične policije, među kojima su posebno istaknute obveze praćenja i predlaganja izmjena nacionalnog zakonodavstva s ciljem potpunog usklađivanja sa schengenskom pravnom stečevinom, nadziranje i usmjeravanje obuke granične policije, nabavljanje i raspoređivanje tehničke opreme, predlaganje i praćenje provedbe infrastrukturnih projekata te provođenje drugih aktivnosti od strateškog značaja kojima će se postići europska razina sigurnosti državne granice kao i maksimalno osiguranje načela slobode kretanja.

Isto tako, Uprava za granicu daje naputke i predlaže nove metode nadzora državne granice, prati zakonitost i primjenu propisa u postupanju granične policije, pruža stručnu pomoć te prati i kontrolira stanje nezakonitih migracija.

Uprava za granicu također provodi međunarodnu suradnju kroz bilateralne i multilateralne sastanke, zajedničke akcije, razmjenu podataka koja je vezana za nadzor državne granice, posebno vanjskih granica EU i suzbijanje nezakonitih migracija, suradnju na području obuke graničnih policija i analize rizika, sudjeluje u pripremi i izradi međunarodnih i međudržavnih ugovora te brine o njihovoj provedbi, a predstavnici Uprave aktivno sudjeluju i u radu Europskih tijela i agencija te radu međudržavnih komisija i drugih tijela.

- **Usklađivanje zakonodavstva.** Tijekom 2014. godine provelo se daljnje usklađenje nacionalnog zakonodavstva sa schengenskom pravnom stečevinom uz donošenje velikog broja provedbenih akata.

- **Pripreme za pristupanje Schengenskom prostoru.** U veljači 2014. godine Vlada RH donijela je Zaključak kojim je prihvatila revidirani Schengenski akcijski plan. Plan je u prosincu 2014. ažuriran te se tijekom 2015. očekuje njegovo donošenje.

Izrađen je i Nacionalni program za korištenje sredstava u okviru Fonda za unutarnju sigurnost u dijelu koji se odnosi na područje nadležnosti Uprave za granicu i 1. prosinca 2014. godine upućen je Europskoj komisiji na mišljenje.

- **Integrirano upravljanje granicom.** U srpnju 2014. Vlada Republike Hrvatske donijela je Zaključak kojim se prihvaća VIII. izvješće Međuresorne radne skupine za integrirano upravljanje državnom granicom o provedbi Strategije integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske te se donosi nova Strategija integriranog upravljanja granicom i Akcijski plan („Narodne novine“ broj: 92/14.), koji su u potpunosti usklađeni s EU konceptom integriranog upravljanja granicom.

U veljači 2014. godine Vlada RH donijela je Zaključak kojim je prihvatila revidirani Schengenski akcijski plan. Plan je u prosincu 2014. ažuriran te se tijekom 2015. očekuje njegovo donošenje.

Izrađen je i Nacionalni program za korištenje sredstava u okviru Fonda za unutarnju sigurnost u dijelu koji se odnosi na područje nadležnosti Uprave za granicu i 1. prosinca 2014. godine upućen je Europskoj komisiji na mišljenje.

- **Kadrovska popunjenost i obuka policijskih službenika.** Godina 2014. završila je sa 6.062 policijska službenika granične policije, od kojih je 4.707 raspoređeno na vanjske granice, a 1.201 na unutarnjoj granici i 154 u Upravi za granicu.

Stručno usavršavanje službenika granične policije provodilo se tijekom 2014. godine u skladu s prethodno odobrenim Planom izobrazbe MUP-a. U području stručnog usavršavanja i osposobljavanja predavača - multiplikatora u studenom 2014. godine na Policijskoj akademiji održan je seminar pod nazivom „Izdavanje viza na graničnom prijelazu“ te su osposobljeni novi multiplikatori za područje izdavanja viza na graničnim prijelazima. Seminar su pohađali službenici granične policije iz 17 policijskih uprava u okviru kojih se nalaze granični prijelazi na kojima je moguće izdavanje viza. Obavljeno je osposobljavanje predavača u području

jačanja pedagoških i didaktičkih znanja i održana su 4 pedagoško-instruktivna seminarra za ukupno 75 predavača granične policije.

Tijekom 2014. godine, kroz organizirani sustav stručnog usavršavanja i temeljem verificiranih programa obuke za ciljane skupine polaznika, održano je ukupno **529** seminarra, a obuku na lokalnoj razini pohađalo je **ukupno 6.916** službenika granične policije (isti pol. službenici pohađali su više seminarra) i to za:

Krivotvorenje putnih isprava	990
Krijumčarenje vozila	823
EU pravo i Schengen	1.568
Druga linija kontrole	864
NBMIS	309
Temeljna ljudska prava	1.523
Temeljni tečaj pomorske policije	191
Suzbijanje trgovanja ljudima	648

U travnju 2014. godine Nacionalni koordinacijski centar potpuno je opremljen te aplikativno povezan s EUROSUR-om (European Surveillance - europski nadzor). Time je NKC započeo redovno obavljati unos incidenata u EUROSUR te razmjenu informacija, osiguranja pravovremene suradnje između svih tijela koja obavljaju poslove nadzora te drugih nacionalnih koordinacijskih centara.

U skladu s aktualnim potrebama te relevantnim zakonodavnim okvirom Europske unije i najboljom praksom stalno se provodi specijalistička izobrazba policijskih službenika koji su raspoređeni na poslove nadzora državne granice. Održana su tri specijalistička tečaja za graničnu policiju. Obuku je uspješno završilo 150 policijskih službenika. U okviru 95. Tečaja granične policije uspješno je proveden FRONTEX – ov Program procjene interoperabilnosti s kojim se procjenjuje implementacija Zajedničkog programa za temeljnu obuku granične policije u nacionalnim sustavima izobrazbe. U evaluaciji je sudjelovalo 50 polaznika tečaja.

Osim navedenog tijekom 2014. godine provedene su i brojne druge edukacije za pomorsku policiju, aerodromsku policiju, obuka granične policije za korištenje termovizijskih uređaja i stručna predavanja za policijske službenike Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice.

- **Nabava tehničke opreme.** Na temelju natječajne dokumentacije (dizajn sustava s prilogama) raspisan je natječaj za III. fazu nadogradnje VTMISS sustava. Podsustav za nadzor državne granice na moru će se proširiti s četiri nova radara, 19 dnevno-noćnih kamera velikog dometa i sedam termovizijskih kamera velikog dometa čime će se bitno poboljšati detekcija, prepoznavanje i identifikacija objekata na moru.

Policijskim službenicima koji obavljaju poslove granične kontrole na pomorskim graničnim prijelazima omogućen je uvid u dodatne podatke na Hrvatskom integriranom pomorskom informacijskom sustavu (CIMIS), čime se poboljšala kvaliteta granične kontrole.

Nabava plovila - u tijeku je nabava jednog plovila tipa A, tri plovila tipa B i sedam plovila tipa C. Realizacija nabave je u različitim fazama.

Nabava letjelica - za nabavu jednog helikoptera raspisan je natječaj te je odabran ponuditelj dok je za nabavu jednog zrakoplova objavljen natječaj.

Izrađen je redizajn sustava za nadzor državne granice na moru u području Neumskog i Malostonskog zaljeva. Provodi se usklađivanje korisničkih zahtjeva s prijedlozima tehničkih rješenja.

Izrađeni su funkcionalni zahtjevi korisnika za sustav nadzora zelene granice i Dizajn sustava nadzora granice sa Srbijom i Crnom Gorom.

Kroz Schengen Facility Fund nabavljena je sljedeća oprema:

- 13 ručnih termovizijskih kamera,
- 41 CO₂ detektor,
- 8 detektora otkucaja srca,
- 115 uređaja za provjeru isprava s mobilnim umetkom - ručni,
- 8 uređaja za kontrolu nepristupačnih dijelova vozila, videoendoskop,
- 30 uređaja za utvrđivanje autentičnosti isprava s kamerom i printerom,
- 130 osobnih vozila (80 s policijskim oznakama i 50 civilnih), ugovorena je isporuka,
- 60 gospodarskih vozila (40 s policijskim oznakama i 20 civilnih), ugovorena je isporuka,
- 50 terenskih vozila (proveden je postupak nabave i očekuje se ugovaranje),
- 1 helikopter za nadzor državne granice (proveden je postupak nabave i

očekuje se ugovaranje),

- 5 termovizijskih uređaja za ugradnju na plovila pomorske policije sa žiroskopskom stabilizacijom (tip A) i
- 14 digitalnih videokamera za korištenje na plovilima pomorske policije (tip A i B).

➤ **Infrastrukturna ulaganja**

Dana 24. srpnja 2014. godine u Sisku preuzeta su dva pontona za vezivanje službenih plovila koja su raspoređena u PU sisačko-moslavačku i PU brodsko-posavsku. U tijeku je rješavanje ishoda potrebnih dozvola za njihovo vezivanje na rijeci Savi.

U potpunosti su izgrađena (rekonstruirana) dva granična prijelaza i to granični prijelaz Ilok i Kamensko.

➤ **FRONTEX.** U sklopu međunarodne suradnje s Europskom agencijom za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union) od područja u kojima su se realizirale najvažnije aktivnosti tijekom 2014. godine treba istaknuti:

- upravljački odbor FRONTEX-a,
- konferencije, bilateralne sastanke,
- kontakte i razmjenu informacija posredstvom nacionalnih kontakt točaka,
- zajedničke operacije i akcije (JO Focal Points, JO Western Balkans, REX, Poseidon Land)
- koordinacijske i središnje točke
- projekte jedinice za obuku (obuka EBGT, ostali projekti, prijevodi i izrada Priručnika),
- analizu rizika,
- EUROSUR.

➤ **Međunarodna bilateralna i multilateralna suradnja.** Tijekom 2014. godine Uprava za granicu intenzivno je surađivala sa susjednim zemljama i provodila bilateralnu i multilateralnu suradnju s zemljama EU i izvan Unije.

Predstavници Uprave za granicu tijekom 2014. godine aktivno su sudjelovali na **sastancima Radnih skupina Vijeća EU** te zastupali stajališta i interese granične policije odnosno Republike Hrvatske. Od najvažnijih treba izdvojiti sudjelovanje na sljedećim radnim skupinama:

- Radna skupina Vijeća na visokoj razini o azilu i migracijama (dva sastanka),
- Radna skupina za integraciju, migracije i protjerivanje (dva sastanka),
- Radna skupina za schengenska pitanja i
- Radna skupina za granice FRONTIERS.

Od sudjelovanja u **radnim odborima Europske komisije** predstavnici Uprave za granicu sudjelovali su u radu komisijskih odbora kroz davanje tehničkih i stručnih mišljenja na provedbene akte sekundarnog zakonodavstva, između ostalog Paket „Pametne granice“, EUROSUR i Direktiva o vraćanju br. 2008/115/EZ.

Bilateralna suradnja s Republikom Slovenijom bila je kao i proteklih godina vrlo intenzivna i kvalitetna. Provodi se temeljem potpisanih sporazuma te kroz ostale vidove suradnje koji se implementiraju na regionalnoj i lokalnoj razini, zajedničko obavljanje granične kontrole, neposrednu razmjenu informacija i pružanje pomoći sukladno aktualnoj problematici, analize sigurnosne situacije i rada mješovitih ophodnji.

Suradnju s **Mađarskom** bila je vrlo uspješna. Na državnoj razini suradnja se odvija kroz sjednice Mješovitog odbora za suradnju između Vlade RH i Vlade Mađarske, kroz sjednice hrvatsko-mađarske Glavne mješovite komisije, kroz sjednice Mješovite komisije za obnavljanje, označavanje i održavanje granične crte kao i kroz radne sastanke između šefova graničnih policija. Na regionalnoj i lokalnoj razini suradnja se odvija putem sastanaka Lokalne mješovite komisije za granične sektore.

Suradnja s **Talijanskom Republikom** tijekom 2014. godine ostvarivana je putem razmjene podataka na regionalnoj i lokalnoj razini. U okviru bilateralne suradnje između graničnih policija Talijanske Republike i Republike Hrvatske, a temeljem Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Talijanske Republike o prekograničnoj policijskoj suradnji, održavani su kontakti predstavnika hrvatske granične policije sa predstavnicima talijanske granične policije.

Bilateralna suradnja s **Bosnom i Hercegovinom** u 2014. godini nešto je slabijeg intenziteta u odnosu na prethodnu godinu, ali se načelno može ocijeniti dobrom. U Opatiji je 9. travnja 2014. godine u okviru 11. sastanka Vijeća ministara PC SEE i 10. godišnje ministarske pregledne konferencije DCAF-a o graničnoj sigurnosti u Jugoistočnoj Europi potpisan je **Protokol granične policije o osnivanju Zajedničkog kontaktnog centra na graničnom prijelazu Nova sela (RH) - Bijača (BiH)**, kojim se određuju nadležna tijela, svrha, način rada i zadaće Zajedničkog kontaktnog centra na spomenutom graničnom prijelazu. Provedbu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o predaji i prijehu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit i pripadajućeg Protokola možemo smatrati uspješnom.

S Republikom Srbijom u skladu sa zajedničkim interesima i prioritetnim područjima, suradnja se odvijala kroz razmjenu informacija na regionalnoj i lokalnoj razini te razmjenu znanja i iskustava kroz regionalne inicijative obuke. Dogovoreni način plovidbe policijskih plovila na Dunavu odvija se bez poteškoća. Dana 30. i 31.1. kroz EXBS (uz predstavnike BiH) u radnoj posjeti UZG boravila je delegacija srbijanskih stručnjaka kojima su prezentirane pripremne aktivnosti i ispunjavanje kriterija za ulazak u EU, postignuća granične policije, aktualni pravni okvir, procedure, obuka, oprema i infrastruktura, NCC te im je u okviru posjete omogućen posjet GP Bregana-Obrežje radi upoznavanja s procedurama i metodologijom provedbe „One stop kontrole“. Suradnju na području readmisije koja je ostvarena tijekom 2014. između graničnih službi dviju policija, možemo ocijeniti uspješnom.

Suradnja s **Crnom Gorom** u 2014. godini ne bilježi značajan napredak u odnosu na 2013. godinu, a temeljila se na područjima suradnje sukladno potpisanim sporazumima te razmjeni podataka na regionalnoj i lokalnoj razini. Na temelju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Crne Gore o policijskoj suradnji (NN-MU Broj: 15/2011) izrađen je nacrt Protokola o provođenju mješovitih ophodnji uz zajedničku državnu granicu. Suradnju na području readmisije koja je ostvarena tijekom 2014. godine između graničnih službi dviju policija, možemo ocijeniti uspješnom.

Od ostalih zemalja Uprava za granicu imala je bilateralnu suradnju s **Republikom Austrijom** radi predstavljanja vojnog izaslanika za Hrvatsku i Albaniju.

Suradnja sa SR Njemačkom tijekom 2014. godine ocjenjuje se uspješnom, a odvijala se temeljem usuglašenog Plana mjera za bilateralnu suradnju Ravnateljstva policije MUP-a RH i njemačke Savezne policije za 2014. godinu, te suradnje koja se temeljila na potpisanom Memorandumu o razumijevanju o nastavku aktivnosti projekta PHARE 2006 „Nadzor plave granice–Faza II“. Osim toga, suradnja se tijekom 2014. godine nastavila i kroz :

- redovite sastanke i razmjenu informacija s časnikom za vezu SR Njemačke,
- radno partnerstvo mobilnih jedinica.

U vremenu od 28. do 30. travnja 2014. godine, radi intenziviranja bilateralne suradnje nakon pristupanja Hrvatske EU, realiziran je posjet glavnog ravnatelja hrvatske policije predsjedniku Ravnateljstva Savezne policije.

Tijekom 2014. godine usuglašene su i prihvaćene mjere bilateralne suradnje te definirani datumi i načini provođenja mjera u području nadzora i upravljanja državnom granicom, nezakonitih migracija, pomorske i aerodromske policije i Partnerstva mobilnih jedinica.

U okviru radnog dijela službenog posjeta g. Jürgena Schuberta, zamjenika predsjednika Savezne policije SR Njemačke, Ravnateljstvu policije, održani su sastanci u PU splitsko-dalmatinskoj te u Nacionalnom pomorskom centru za prikupljanje podataka u Zadru. Teme sastanaka su obuhvaćale evaluaciju dosadašnje bilateralne suradnje u okviru projekta „Sigurna turistička sezona“ te suradnju Ravnateljstva policije i Savezne policije s posebnim naglaskom na evaluaciju dosadašnjih provedenih bilateralnih mjera suradnje graničnih policija i analizu planiranih mjera suradnje u 2014. godini. Također, u Zadru su posjetili Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka te je prezentiran rad Centra. U okviru suradnje s policijom Savezne Republike Njemačke, održan je seminar na temu „Nezakonite migracije s težištem na problematiku povratka“. Sukladno potpisanom Planu mjera za bilateralnu suradnju između Savezne policije Savezne Republike Njemačke i Ravnateljstva policije MUP-a RH za 2014. godinu, iz nadležnosti aerodromske policije, u razdoblju od 14. do 17. listopada 2014. godine, u zračnoj luci Zagreb i Policijskoj akademiji, u suradnji s predstavnicima policije Francuske Republike, održan je seminar na temu: „Uloga policije u nadzoru rada RTG operatera koji obavljaju zaštitni pregled putnika i ručne prtljage u zračnim lukama“.

Tijekom 2014. godine suradnja s **Francuskom Republikom** realizirala se kroz sastanke s časnikom za vezu i suradnju s Veleposlanstvom Francuske Republike i Uprave francuske granične policije u svrhu jačanja kapaciteta hrvatske granične policije. Od najznačajnijih aktivnosti treba izdvojiti provedbu Plana bilateralnih mjera suradnje, u okviru kojeg je u veljači 2014. godine u Lognesu, realizirano sudjelovanje predstavnika Uprave za granicu na obuci na temu „Suzbijanja mreže nezakonitih migracija prema Schengenskom prostoru“. Uslijedili su i regionalni seminar „Nezakonite migracije i prekogranični kriminalitet – izazovi i problematika“ (u travnju 2014. godine) te studijski posjet Francuskoj na temu „Koordiniranje djelovanja nadležnih službi države na moru“.

Tijekom 2014. godine na temelju Direktive Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhe udaljavanja zračnim putem odobreno je sedam tranzita. U Nacionalnom pomorskom centru za prikupljanje podataka održana je prezentacija o organizaciji i načinu rada navedenog Centra predstavnicima Veleposlanstva Republike Francuske među kojima su se nalazili časnici za vezu policije, obrane i drugi.

Sa **Sjedinjenim Američkim Državama** vodila se vrlo intenzivna bilateralna suradnja tijekom 2014. godine kroz razne vidove konferencija, radne sastanke, seminare i edukacije u organizaciji Veleposlanstva SAD-a u Zagrebu, gdje treba istaknuti brojne aktivnosti i zajedničke regionalne obuke pripadnika granične policije i carine u okviru EXBS (Export Control and Border Security) projekta Veleposlanstva SAD-a pod nazivom „Regionalni projekt za integrirane operacije u kontroli granica i zajednički rad mobilnih timova za suzbijanje krijumčarenja“ (tzv. Inicijativa za tri zemlje).

U okviru EXBS programa, tijekom 2014., a s ciljem nastavka jačanja sposobnosti zemalja sudionica (granične i kriminalističke policije i carine Hrvatske, Srbije i BiH), održano je nekoliko ciklusa zajedničke regionalne obuke, i to iz područja:

- korištenja opreme (Scoutguard kamere i GPS uređaja) za šest graničnih policajaca; odnosno, upotrebe specijalnog alata za otvaranje teško dostupnih mjesta u prijevoznim sredstvima (za 8 policijskih službenika granične policije regionalne razine);
- otkrivanja radioaktivnih materijala (sudjelovala 3 granična policajca);

- istraživačkih metoda i sprječavanja širenja oružja za masovno uništenje (9 graničnih policajaca);

Također, u okviru EXBS programa, tijekom 2014. godine realizirana je donacija četiri terenska vozila za potrebe nadzora državne granice, ukupne vrijednosti od 138.807,40 USD, koja će se rasporediti na korištenje u PU vukovarsko-srijemsku i u Mobilnu jedinicu za provedbu nadzora državne granice.

U sklopu američkog EXBS programa, regionalne obuka i vježbe u svezi krijumčarenja vozila, provedena je zajednička obuka hrvatske, srbijanske i BiH policije i carine, na graničnom prijelazu Bajakovo.

Po završetku obuke Vlada SAD-a, donirala je MUP-u RH uređaj "VAG – diagnosticsystem.

U sklopu EXBS tijekom 2014. godine održana je i „Regionalna konferencija „ICITAP-JACI“ na temu borbe protiv korupcije na granicama.

Na Policijskoj akademiji u Zagrebu, održana je prezentacija školovanja službenih pasa za kriminalistička istraživanja pod mentorstvom policije **Kraljevine Švedske**, na kojoj su uz predstavnika MUP-a, u svojstvu polaznika sudjelovala dvojica instruktora iz Centra za obuku vođača i dresuru službenih pasa, kao i instruktori iz Republike Austrije i Slovenije, dok su dvojica pripadnika Službe Vojne policije Ministarstva obrane sudjelovali u svojstvu promatrača.

Dana 7. listopada 2014. godine u radnim prostorima Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka u Zadru održana je prezentacija organizacije i načina rada Centra predstavnicima Ministarstva unutarnjih poslova **Slovačke Republike**.

Dana 26. studenoga 2014. godine, predstavnik Uprave za granicu sudjelovao je na sastanku s diplomatskim predstavnicima **Kanade** (časnicima za vezu u Veleposlanstvu Kanade) u Beču u Upravi kriminalističke policije. Tema sastanka bila je razgovor o postupanju pri protjerivanju stranaca, o iskustvima vezanim uz strane borbe na području kriznih žarišta te o iskustvima vezanim uz krijumčarenje osoba, roba i droge te o trgovanju ljudima.

Tijekom 2014. godine provedena je obuka i školovanje za iračke policijske službenike sukladno Memorandumu o razumijevanju između MUP-a RH i

MUP-a **Republike Irak** o suradnji u području policijskog obrazovanja za razdoblje 2014. - 2019.

Dana 15. prosinca 2014. godine, predstavnik Uprave za granicu sudjelovao je na bilateralnom sastanku Hrvatsko-izraelskog odbora temeljem članka 7. Ugovora između Vlade RH i Vlade **Države Izrael** o suradnji u borbi protiv kriminala. Sastanak je održan u Zagrebu, u sklopu posjete izaslanstva izraelskog Ministarstva javne sigurnosti Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Predstavnik Uprave za granicu predstavio je izraelskom izaslanstvu: glavne zadaće Uprave za granicu, područje nadležnosti, ustrojstvo, koncept integriranog upravljanja granicom i statističke podatke iz područja nadležnosti Uprave za granicu.

U lipnju 2014. godine održan je radni sastanak između Veleposlanika Ukrajine u Republici Hrvatskoj, konzula i predstavnika Uprave za granicu. Tema sastanka se odnosila na procedure izdavanja viza za državljane Ukrajine i uočene probleme s kojima se suočavaju ukrajinski turisti koji posjeduju jednokratne schengenske vize.

U vezi s **multilateralnom suradnjom** Uprave za granicu tijekom 2014. godine potrebno je navesti sljedeće:

- U organizaciji Radne skupine za organizaciju zajedničkih operacija na području Zapadnog Balkana održane su dvije zajedničke akcije zemalja regije na graničnim prijelazima i to „Nišava 2014“ na području Policijske postave Gradina na teritoriju Republike Srbije (cilj - provedba zaštite zelene granice i sprječavanje nezakonitih migracija između Republike Bugarske i Republike Srbije; rezultat akcije - otkrivena su dva državljana Sirije u nezakonitom prelasku državne granice, te pokušaj krijumčarenja manje količine droge), i akcija „Bojana 2014“ u Republici Albaniji u luci Drač i na graničnom prijelazu Božaj u Crnoj Gori te na zajedničkom graničnom prijelazu Sukobin-Murićani između Crne Gore i Republike Albanije (cilj - sudionici akcije imali su priliku vidjeti način selekcije i pregleda kontejnera sa sumnjivim pošiljkama, te provjere i pregled vozila i dokumenata; rezultat akcije - otkrivena i identificirana 3 ukradena vozila visoke i više klase).
- Radna skupina za pravnu reformu - vezano uz problematiku nezakonitih migracija) krajem siječnja 2014. godine održala je sastanak na temu ispunjavanja pravnih pretpostavki za organiziranje zajedničkih letova u svrhu prisilnog udaljenja iz država regije.

- U ožujku 2014. godine u Zagrebu je održan sastanak EU konzula na kojemu je predstavnik Uprave za granicu prezentirao pripreme Ministarstva unutarnjih poslova za Schengen.
- U okviru IOM - Međunarodne organizacije za migracije u ožujku 2014. u Podgorici, predstavnik Službe za zaštitu državne granice i kompenzacijske mjere, sudjelovao je u svojstvu eksperta na regionalnom projektu „Izgradnja kapaciteta i jačanje suradnje između agencija za provođenje zakona Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Republike Makedonije, Crne Gore i Republike Srbije”, te je s predstavnicima IOM - Crne Gore i nacionalnim stručnjacima zemalja koje sudjeluju u projektu održao radni sastanak na kojem su finalizirani dokumenti predviđeni projektnim zadatkom i to: Priručnik za sprečavanje i borbu protiv prekograničnog kriminala s aspekta mješovitih ophodni, Zajednički nastavni plan i program za provedbu mješovitih ophodnji i Zbirka propisa. U svibnju 2014. godine predstavnica Uprave za granicu sudjelovala je kao predavač na temu „Readmisija – pregled, analiza i provedba važećih sporazuma“ u sklopu projekta „Podrška sistemu upravljanja imigracijama i azilom u Bosni i Hercegovini – faza II“.
- U travnju 2014. godine u svim zemljama sudionicama za Dunavsku regiju (osim u Bavarskoj), održana je prva DARIF Zajednička vježba koja se na teritoriju Republike Hrvatske održala na dijelu Dunava u nadležnosti PGP Beli Manastir (od 1433 rkm do 1383 rkm), sukladno Nacionalnom operativnom planu uz sudjelovanje policijskih službenika PGP Beli Manastir i službenika carinskog područja Osijek. Prva vježba odvijala se sukladno EU Strategiji za Dunavsku regiju i na temelju izrađenog operacijskog Plana od strane MUP-a Mađarske. Cilj navedene vježbe bio je jačanje sigurnosti vodenih putova na Dunavu, ujednačavanje riječnih graničnih procedura i kontrola, te brža razmjena informacija o kretanju roba i putnika.
- U lipnju 2014. godine u Budimpešti je održan 14. sastanak Radne skupine za jugoistočnu Europu u okviru Budimpeštanskog procesa, kojom predsjedava Republika Hrvatska. Na sastanku je izrađen nacrt Plana suradnje s regijom Puta svile.
- U lipnju 2014. godine, u Beču je održan godišnji sastanak mreže nacionalnih kontakt osoba za područje sigurnosti i upravljanje granicom u okviru OSCE/OESS-a (NFP Network), na kojem je

sudjelovao i predstavnik hrvatske granične policije. Tema godišnjeg sastanka bila je izgradnja povjerenja u svrhu učinkovitije suradnje i izgradnja povjerenja u području edukacije. Jedan od zaključaka odnosio se na uspostavljanje nove inicijative (radnog naziva Consortium) u svrhu uspostave i razvoja suradnje između OSCE/OESS akademije Border Management Staff College (BMSC), smještene u Dušanbeu, Tadžikistanu, i institucija u zemljama članicama OSCE/OESS-a, koje su nadležne za edukaciju i obuku službi i agencija u području sigurnosti i upravljanja granicama. Kao nastavak razvijanja spomenute inicijative, u Beču se u rujnu 2014. godine, održao inicijalni zajednički sastanak 46 predstavnika OSCE/OESS Sekretarijata, BMSC akademije, OSCE/OESS NFP-a i relevantnih predstavnika obrazovnih institucija zemalja članica, uključujući i predstavnika FRONTEX - ove Jedinice za trening te predstavnika Policijske akademije. Tom prilikom, održane su prezentacije o radu te razmijenjena iskustva u provedbi i organizaciji obuke pozvanih predavača. Tijekom sastanka, dogovoreni su daljnji koraci u uspostavljanju ove inicijative.

- U Budimpešti i Mohaču, u rujnu 2014. godine, u organizaciji mađarskog Ministarstva unutarnjih poslova održala se „kick-off“ konferencija projekta „Uspostavljanje strukture Dunavskog riječnog foruma – DARIF“ na kojoj su uz predstavnike Europske Komisije i visoke predstavnike i stručnjake graničnih policija iz 11 zemalja (Njemačka, Austrija, Češke, Slovačke, Rumunjska, Mađarska, Srbija, Bugarska, Moldavija i Ukrajine) te međunarodnih agencija (EUSDR, EUBAM, Europol, Baltic Sea Forum, Black Sea Forum, Aquapol, EU SEE Programme, i Dunavska komisija), sudjelovali i predstavnici Uprave za granicu. Konferencija se održala radi otvaranja provedbenih aktivnosti projekta DARIF.
- U listopadu 2014. godine u Sarajevu je održana regionalna obuka za suzbijanje oružja za masovno uništenje „EU CBRN CoE“- projekt br. 2 „Jačanje kapaciteta i identifikacije odgovora na prijetnje izazvane kemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim materijalima“. Na seminaru su sudjelovali djelatnici policijskih i carinskih službi Republike Srbije, Republike Makedonije i Republike Hrvatske (po pet službenika iz svake države). Područja interesa EU CBRN CoE su: zaštita ljudi i infrastrukture od CBRN materijala i terorističkih

napada, izvozna kontrola i kontrola granica, nadgledanje širenja CBRN informacija, brzo djelovanje u slučaju incidenta ili kriznih situacija, zdravstvena zaštita nakon CBRN incidenta, te istraživanje i sankcioniranje slučajeva zloupotrebe CBRN materijala.

- Dana 19. studenog 2014. godine, u organizaciji austrijske policije, održan je redovni godišnji sastanak svih strana uključenih u rad Centra za policijsku suradnju Dolga Vas. Tema sastanka odnosila se na kvalitetu suradnje policijskih službenika u Centru, kao i na radno vrijeme hrvatskih predstavnika.
- U suorganizaciji Ureda Konrad - Adenauer Zaklade u Hrvatskoj i George C. Marshall Centra, u RACVIAC centru je od 10. - 12. prosinca 2014. godine održana međunarodna konferencija na temu „Novi sigurnosni izazovi za Jugoistočnu Europu“ na kojoj su svoje percepcije sigurnosnih prijetnji te načine njihova prevladavanja u okviru foruma i panel diskusija predstavili stručnjaci DCAF-a, UNDP-a te relevantnih tijela zemalja jugoistočne Europe; ministarstva obrane, ministarstva unutarnjih poslova, ministarstva vanjskih poslova i ministarstva financija.
- Vlada Republike Hrvatske donijela je zaključak 17. prosinca 2014. godine kojim se prihvaća prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva vanjskih i europskih poslova o izlasku Republike Hrvatske iz članstva MARRI-a s 31. prosinca 2014.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Požare i tehnološke eksplozije policija istražuje i utvrđuje njihove uzroke kako bi se u budućnosti spriječila ili suzbila kažnjiva ponašanja koja su ih izazvala ili da se otklone opasnosti koje mogu dovesti do požara ili eksplozija.

U 2014. godini policija je obavila očevid na 3.733 požara. U odnosu na 2013. godinu požara je manje za 29,8%, a materijalna šteta također je manja za 74,3%. U požarima je smrtno stradalo 20 osoba, što je za 9,1% manje u odnosu na 2013. godinu. Ozlijeđenih osoba u požarima više je za 13,6%.

U 2014. godini broj eksplozija je manji za 12,5%.

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

U 2014. godini policija je istraživala 6.724 događaja koji su rezultirali štetnim ili tragičnim posljedicama, a nisu prouzročeni kažnjivim ponašanjima, nego su posljedica nesretnih okolnosti.

Nesretnih slučajeva koji nemaju obilježja kažnjivog ponašanja više je za 35%. U tim događajima smrtno je stradalo 380 osoba, što je više za 184 osobe u odnosu na 2013. godinu. Teško ozlijeđenih osoba više je za 51,5%, a lakše ozlijeđenih je također više za 79,1% u odnosu na 2013. godinu. Porast nesretnih slučajeva posljedica je promjene metodologije statističkog praćenja. Jedan događaj se do sada brojao samo u jednoj kategoriji. Promjenom metodologije broji se više puta, ali u različitim kategorijama.

U 2014. godini 683 osobe su počinile, a 834 pokušale počiniti samoubojstvo.

Samoubojstava je više za 14,4% u odnosu na 2013. godinu. Dovršenih samoubojstava je više za 5,7%, dok je samoubojstava u pokušaju više za 22,6% u odnosu na 2013. godinu. S obzirom na spol učestalija su samoubojstva muškaraca. Zabilježeno je 996 samoubojstava muškaraca, što je udio od 65,7%. Od 521 žene, 70,4% je pokušalo počiniti samoubojstvo.

8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Radi uspješnog obavljanja policijskih poslova, policijski službenici imaju pravo i dužnost poduzimati posebne mjere i radnje za koje su ovlašteni (policijske ovlasti), kada su ispunjeni zakonski uvjeti za njihovu primjenu. Primjenom policijskih ovlasti zadire se u temeljna ljudska prava i slobode građana, pa je, zbog opasnosti od zlouporabe policijskih ovlasti, **policija podvrgnuta trostrukom nadzoru**. Rad policije nadzire se upravnim nadzorom u sklopu Ministarstva, parlamentarnim nadzorom Hrvatskog sabora i njegovog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, te građanskim nadzorom preko mjerodavnih tijela za građanski nadzor.

U 2014. godini zabilježeno je **3.941** uporaba sredstava prisile, što je za 369 ili 8,6% uporaba manje u odnosu na 2013. godinu. Analizom se ustvrdilo kako su se,

osim u dva slučaja, sredstava prisile primjenjivala zakonito, opravdano, poštujući načela legitimnosti, zakonitosti, razmjernosti, neophodnosti, postupnosti, preciznosti i selektivnosti.

U dva su slučaja sredstva prisile neopravdano uporabljena.

Jedna uporaba vatrenog oružja pucanjem u zrak radi upozorenja ocijenjena je neopravdanom jer nisu bili ispunjeni uvjeti propisani člankom 93. stavkom 3. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (uvjeti koji moraju biti ispunjeni kada se pucanje u zrak ne smatra uporabom vatrenog oružja). Protiv policijskog službenika, koji je uporabio vatreno oružje, nije pokrenut disciplinski postupak jer nisu nastale štetne posljedice, a policijski je službenik uspio uhvatiti počinitelja teške krađe na izvršenju.

U drugom slučaju uporaba palice ocijenjena je neopravdanom. Protiv policijskog službenika koji je neopravdano uporabio palicu pokrenut je disciplinski postupak.

Kao posljedice uporabe sredstava prisile 527 građana i 304 policijska službenika zadobili su lakše ozljede i 13 je građana i osam policijskih službenika zadobili teške tjelesne ozljede.

Sredstva prisile najviše su se primjenjivala u svrhu sprječavanja bijega – 3.240 puta te 1.828 puta da bi se savladao otpor. Najčešće sredstvo prisile bila je tjelesna snaga – 4.374 slučaja, lisice preventivno u 1.736 slučaja, palica u 53 slučaja te vatreno oružje u 16 slučaja.

9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE

Služba za unutarnju kontrolu, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova, provela je i niz aktivnosti u 2014. godini, a u svrhu poboljšanja zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti rada policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Poduzete su mjere praćenja pojavnih oblika i kretanja nezakonitog i neprofesionalnog postupanja te nedoličnog ponašanja policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva te su u odnosu na detektirano poduzimane preventivne i

represivne mjere usmjerene na podizanje razine zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti u postupanju.

Tijekom 2014. godine zaprimljeno je 2.617 pritužbi, predstavki i anonimnih podnesaka koji su se odnosili na dvojbene postupke policijskih službenika, što je u odnosu na 2013. godinu više za 3,9%.

Službenici unutarnje kontrole Ministarstva **obradile su 2.410 predstavki građana** koje su se odnosile na dvojbene postupke policijskih službenika. Od ukupnog broja riješenih **predstavki 79 ili 3,3% ih je bilo utemeljeno, 138 ili 5,7% djelomično utemeljeno**, a 1.932 ili 91% nepotvrđeno i neutemeljeno.

Predstavke	2013.		2014.		Razlika 2014./2013.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
obrađivane	2.520	100,0	2.617	100,0	97	3,8
riješene	2.238	88,8	2.410	92,1	172	7,7
utemeljene	77	3,4	79	3,3	2	2,6
djelomično utemeljene	127	5,7	138	5,7	11	8,7
nepotvrđene	264	11,8	261	10,8	-3	-1,1
neutemeljene	1.770	79,1	1.932	80,2	162	9,2
ukupno	2.238	100,0	2.410	100,0	172	7,7

Povjerenstvo za rad po pritužbama zaprimilo je 276 pritužbi – 55 predmeta više nego 2013., što je 14,2% od 1.932 predstavke ocijenjene neutemeljenima ili nepotvrđenima. Dosad su riješena 34 predmeta i u njih **52,9% utvrđena je neutemeljenost**, dok u 7 predmeta Povjerenstvo nije nadležno jer se radi o upravnom postupku koje stranke vode s Ministarstvom unutarnjih poslova.

U 2.617 zaprimljenih pritužbi, predstavki i anonimnih podnesaka, ukazano je na možebitno počinjenje 2.975 povreda, od toga na povredu Etičkog kodeksa 205, lakše povrede službene dužnosti iz Zakona o policiji 244, lakše povrede službene dužnosti opisane u Zakonu o državnim službenicima 4, teže povrede službene dužnosti iz Zakona o policiji 2.246, teže povrede službene dužnosti opisane u Zakonu o državnim službenicima 239, te na počinjenja kaznenog dijela 37.

U 2014. godini provedeno je 127 kriminalističkih istraživanja, podneseno je 67 kaznenih prijava za 202 kaznena dijela koja je počinilo 79 policijskih službenika i 6 neovlaštenih djelatnika MUP-a.

Služba disciplinskog sudovanja MUP-a ustrojena je radi provođenja postupka zbog povreda službene dužnosti, i to za teže povrede službene dužnosti u prvom i

drugom stupnju. Po žalbi protiv prvostupanjskih odluka o disciplinskoj odgovornosti za lake povrede službene dužnosti postupak provodi prvostupanjski disciplinski sud.

Od ukupno 532 predmeta tijekom 2014. u prvom stupnju riješena su 420 predmeta (141 predmeta prenesena iz 2013. godine). Iz službe su privremeno udaljena 84 policijska službenika. Kod 23 policijska službenika izrečena je najteža disciplinska kazna prestanka radnog odnosa, dok su 42 policijska službenika oslobođena.

U drugom stupnju zaprimljeno je 170 predmeta i preneseno 11 predmeta iz 2013., od kojih je riješeno 169 predmeta, dok ih je 12 ostalo u postupku. Drugostupanjski disciplinski sud je po žalbi u 94 predmeta potvrdio odluke prvostupanjskih disciplinskih sudova, a izmijenio je 40 prvostupanjskih rješenja te je samostalno izrekao kazne.

Od 169 riješenih predmeta na drugostupanjskom disciplinskom sudu, podnijeto je 59 upravnih tužbi, od kojih je dosad riješeno njih 19. Odbijeno je 17 tužbi, dok su dvije tužbe usvojene.

Upravni sud je usvojio 3 tužbe MUP-a protiv sindikata povodom odbijanja zahtjeva za davanje suglasnosti za pokretanje disciplinskog postupka protiv sindikalnih povjerenika.

10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Tijekom obavljanja profesionalne dužnosti u određenim okolnostima događaju se napadi na policijske službenike. Iako su policijski službenici postupali zakonito i u sklopu taktičkih pravila, **zabilježeno je 136 napada na policijske službenike.**

Prilikom obavljanja službe napadnuto je 149 policijskih službenika, od toga 8,1% policijskih službenica. U napadima su sudjelovale 133 osobe od kojih su 12% bile žene.

U tim napadima 82 policijska službenika lakše su ozlijeđena i 2 teže. Smrtno stradalih službenika nije bilo. Tom prilikom 40 građana lakše je ozlijeđeno.

11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA

Prosječan trošak jednog radnog mjesta (računali smo dijeljenjem proračuna MUP-a s brojem radnih mjesta) u MUP-u 2013. godini iznosio je **158 tisuća kuna**, kao i u 2014. godini.

Raspodjela radnih mjesta u MUP-u prema strateškim programima

Programi	2013.		2014.	
	Radna mjesta	Udio posto	Radna mjesta	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	9.846	37,9	8.884	34,6
2. Suzbijanje kriminaliteta	3.119	12,0	3.133	12,2
3. Sigurnost prometa na cestama	1.760	6,8	1.781	6,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	6.022	23,2	5.885	22,9
5. Upravni poslovi	1.247	4,8	1.251	4,9
6. Upravljanje i administracija	4.001	15,4	4.744	18,5
UKUPAN RADNI KAPACITET	25.995	100,0	25.678	100,0

Financijska cijena pojedinog strateškog programa MUP-a

Programi	2013.		2014.	
	Iznos u milijunima kuna	Udio posto	Iznos u milijunima kuna	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	1.562	37,9	1.404	34,6
2. Suzbijanje kriminaliteta	495	12,0	495	12,2
3. Sigurnost prometa na cestama	279	6,8	282	6,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	956	23,2	930	22,9
5. Upravni poslovi	198	4,8	198	4,9
6. Upravljanje i administracija	635	15,4	750	18,5
UKUPAN IZNOS PLANA PRORAČUNA	4.125	100,0	4.059	100,0

12. LJUDSKI POTENCIJALI

U Ministarstvu unutarnjih poslova 31. prosinca 2014. godine bilo je zaposleno **25.678** zaposlenika, što je manje za 317 zaposlenika (1,2%), u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2013. godine.

Od ukupnog broja zaposlenih **18.089** ili **70,4%** je sa **srednjom stručnom spremom**. **Visoku stručnu spremu ima 4.173 zaposlenika ili 16,3%, višu stručnu spremu 2.842 zaposlenika ili 11,1%.**

U statusu policijskih službenika su 20.562 zaposlena, od kojih 17,1% s visokom stručnom spremom, 11,4% s višom stručnom spremom i 71,5% sa srednjom stručnom spremom. Ženskog spola je 3.581 ili 17,4% policijskih službenica. Visoku stručnu spremu ima 25% policijskih službenica, a višu stručnu spremu 14,1%.

Tijekom 2014. godine u Ministarstvo unutarnjih poslova primljena su **353** službenika i to: nakon završetka Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u službu je primljeno **10** vježbenika srednje stručne spreme i **216** vježbenika nakon završetka Policijske škole „Josip Jović“, na temelju javnih natječaja primljeno je **89** službenika, temeljem objavljenog oglasa primljeno je **20** službenika na određeno vrijeme, iz drugih državnih tijela u MUP je premješteno **16** službenika, a na temelju čl. 74.b Zakona o državnim službenicima primljene su **dvije** osobe na određeno vrijeme.

U Ministarstvu unutarnjih poslova nakon provedene analize mogućnosti prijama osoba na stručno osposobljavanje u skladu s propisanim uvjetima radnih mjesta i donošenja Plana prijama na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, objavljen je javni poziv za prijam osoba na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa za 135 radnih mjesta sa 168 izvršitelja.

Povodom tog javnog poziva prijave je podnijelo **1.006** osoba, a nakon provedenog postupka odabira s **126** pristupnika je sklopljen ugovor o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Tijekom 2014. godine objavljeno je **49** internih oglasa radi popune 113 radnih mjesta rukovodećih policijskih službenika sa 118 izvršitelja, i to **6** internih oglasa za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u sjedištu Ministarstva, te **43** interna oglasa za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u policijskim upravama.

Radi popune radnih mjesta u sjedištu Ministarstva putem objava Popisa slobodnih radnih mjesta objavljena je potreba popune ukupno 85 radnih mjesta za 157 izvršitelja, slijedom čega je premješteno **89** policijskih službenika, a za **50** radnih mjesta obustavljen je postupak popune, dok je za ostalo postupak u tijeku.

Za policijske uprave kontinuirano su izrađivani i objavljivani Popisi slobodnih radnih mjesta sukladno iskazanim potrebama. Povodom tih objava, u slučajevima kada se radi o premještanju policijskih službenika iz jedne u drugu policijsku upravu donijeta su **102** rješenja o premještanju.

Tijekom 2014. godine za **631** zaposlenika **prestao je radni odnos**, od tog broja **426 zaposlenika** ili **67,5% umirovljeno je po različitim osnovama**, **94** zaposlenika zatražilo je **sporazumni prestanak radnog odnosa**, za **8** zaposlenika prestao je radni odnos **protekom roka na određeno vrijeme** na koji su bili primljeni, kod **33** zaposlenika je **nastupila smrt**, a za **70** zaposlenika prestao je radni odnos po ostalim osnovama.

URBROJ: 511-01-142-1011-1/15.

Zagreb, ožujak 2015.

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Ranko Ostojić